

Cymbeline

<https://hdl.handle.net/1874/366678>

BIBLIOTHEEK DER RIJKSUNIVERSITEIT
TE UTRECHT

1929

Verzameling tooneelstukken

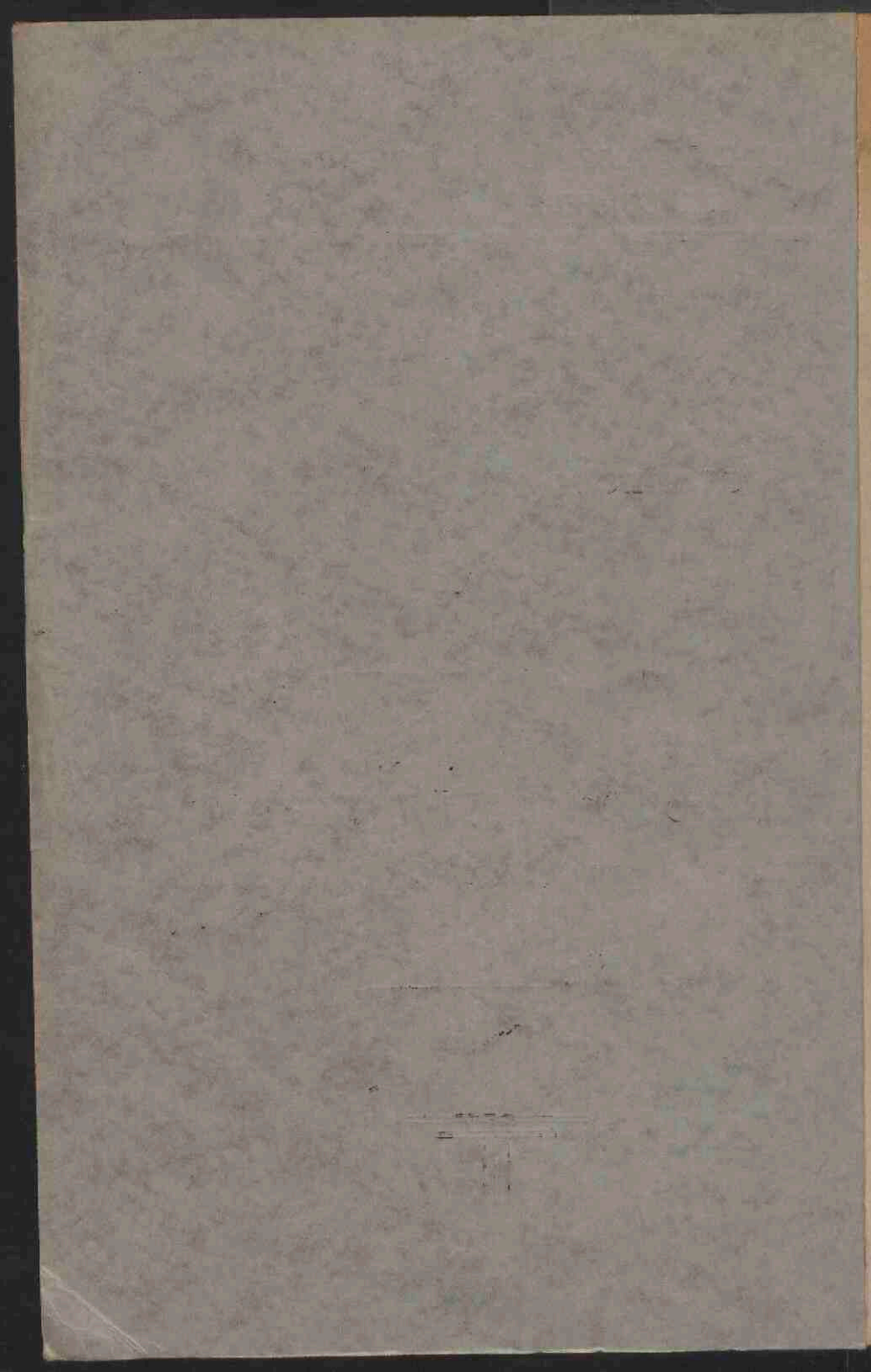
uit de

nalatenschap van

Prof. Dr. J. te WINKEL

No. 53

De W. van D.

*The Winkel
N. 162 a*

De Winkel

CYMBELINE

VAN

SHAKSPERE

VERTAALD

DOOR

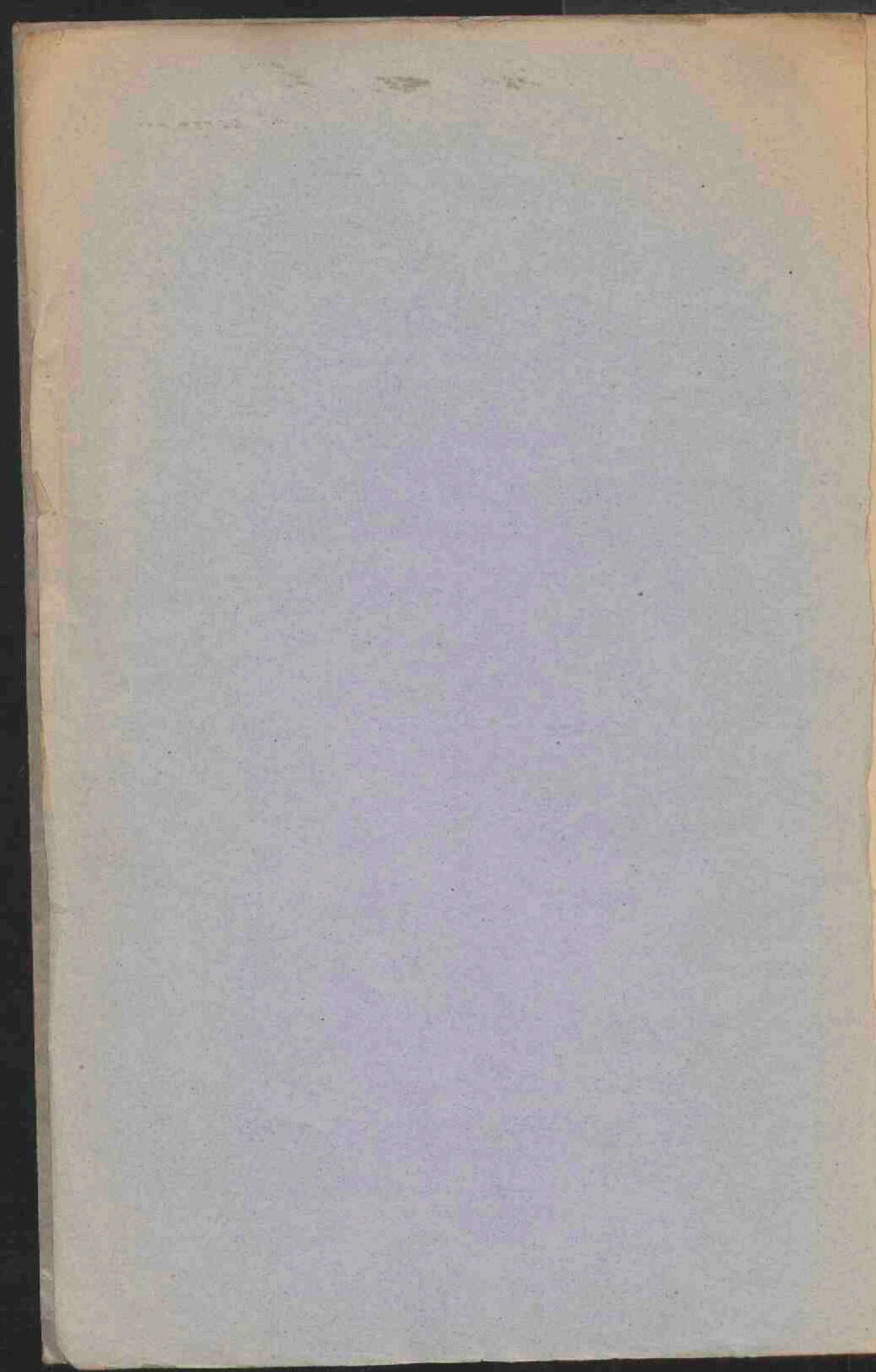
DR. L. A. J. BURGERSDIJK

J. L. BEIJERS

UTRECHT — NEUDE — G 56

1878

CYMBELINE

VAN

SHAKSPERE

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

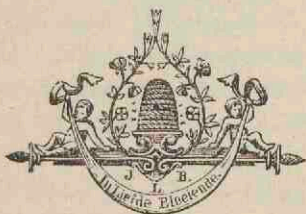
PHYSICS DEPARTMENT

CYMBELINE
VAN
SHAKSPERE

VERTAALD

DOOR

DR. L. A. J. BURGERSDIJK

J. L. BEIJERS

UTRECHT — NEUDE — G 56

1878.

BIBLIOTHEEK DER
RIJKSUNIVERSITEIT
UTRECHT.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

INLEIDING.

Even als aan zoo vele andere stukken van Shakspere ligt ook aan *Cymbeline* eene novelle ten grondslag, namelijk de negende novelle van de tweede *Giornata* van Boccaccio's *Decamerone*. Zij verhaalt de geschiedenis van een man, die door onbegrensd vertrouwen op de kuisheid zijner vrouw zich tot een noodlottige weddingschap laat meesleepen, door schijnbewijzen misleid wordt en het bevel geeft om de nog pas vergode echtgenoot te dooden. De dienaar, wien hij dit opdraagt, spaart het leven van de ongelukkige; in mangewaad zwerft zij rond, treft eindelijk den bedrieger aan en zuivert hare belasterde eer van elke smet. — 't Zij middellijk, 't zij onmiddellijk was deze novelle Shakspere's bron. Wat zij aan de hand gaf, werd echter door Shakspere in de hoogste mate veredeld; de verongelijkte gade werd het schoonste voorbeeld eener trouwe, liefdevolle vrouw, die als een heldin lijdt, een heilige, zoo aanminnig, als ooit de dichtkunst heeft geschilderd. Zulk een vrouw moest niet in eene alledaagsche omgeving optreden; zij moest geen koopmansvrouw zijn als in de novelle; zij werd de dochter en erfgenaam eens machtigen konings.

Shakspere bezigde hier de door hem veel geraadpleegde kroniek van *Holinshed*, die de geschiedenis van Engeland begint met fabelachtige Britsche koningen en melding maakt van den eersten wetgever der Britten, *Mulmutius*, van den stichter van Londen, *Lud*, van *Cassibelaan*, die den aanval van *Julius Caesar* afloeg, van koning *Cymbeline*, die aan het hof van *Augustus* werd opgevoed en door dezen tot ridder werd geslagen, van zijne zonen

Guiderius en *Arviragus*, en ook van 't weigeren der schatting. Van den kinderroof, op deze prinsen begaan, van de koningin, van *Cloten*, van *Belarius* maakt de kroniek geen gewag; deze personen zijn dus van de vinding van Shakspeare, als hij inderdaad de stof voor zijn stuk onmiddellijk aan de genoemde bronnen ontleend heeft en niet aan een ander verhaal of drama. Men heeft dit laatste vermoed en niet zonder gewichtige gronden, maar deze meening kan niet meer dan een scherpzinnige onderstelling heeten, zoolang het bestaan van zulk een oud stuk niet bewezen is.

In *Cymbeline* nu zijn de lotgevallen der verongelijkte vrouw saamgeweven met onderstelde gebeurtenissen uit deze overoude geschiedenis van Brittanje, en wel met den strijd tegen Rome, met den aanslag der eerzuchtige koningin op den troon ten behoeve van haar zoon en met den door *Belarius* uit wraak gepleegden roof der koningszonen. Dit alles is met elkander in het nauwste verband gebracht en geeft aanleiding tot een slottooneel, zoo rijk in verrassende en bevredigende ontkenningen, dat het in de dramatische kunst bezwaarlijk zijns gelijke vindt. En hoe ingewikkeld het stuk ook wezen moge, toch blijft de zwaar beproefde vrouw, de reine, de „godlijke” *Imoegen*, de zoon van het stuk, in het slottooneel (zie blz. 151) het middelpunt waar allen zich om heen scharen; toch is er ééne hoofdgedachte, die alle ongelijksoortige deelen vereenigt: de verheerlijking van trouw en waarheid (in het Engelsch in het ééne woord *true* saamgevat); trouw is *Imoegen*; trouw is *Posthumus*, schoon hij aan haar ontrouw blijft gelooven; trouw zijn *Pisanio* en *Cornelius*, ook als zij schijnbaar ontrouw zijn; wàar is *Posthumus*, die ook in een oogenblik van waanzinnige woede (blz. 143) den schijn zelfs van onwaarheid vermijden wil; wàar is *Imoegen*, die over het liegen van bedelaars klaagt (blz. 86) en nog in den uitersten nood den Goden om

vergiffenis smeekt, dat zij als page een valschen naam voor dien van haar meester opgeeft (blz. 111). Stelt men daartegenover de valsheid der koningin, van Jachimo, dan erkent men de eenheid van dit ingewikkelde stuk; dan erkent men *Cymbeline* als het hooglied der trouw, zooals *Romeo en Julia* het hooglied der liefde is. Stelt men zich nu daarbij dat ontzettend drama, *koning Lear*, voor den geest, dat ons in een nog ouder en ruwer tijdperk der Britsche geschiedenis verplaatst, dan gevoelt men, dat *Cymbeline* de *Odusseia* genoemd moet worden bij die *Ilias*, gelijk de *Koedroen* dit is bij het *Nevelingenlied*; in de *Odusseia*, in het *Koedroenlied*, in *Cymbeline* wordt trouwe, ware liefde door de schoonste poëzie verheerlijkt.

Heeft de dichter ons in Imogeen een uitgewerkt beeld geschonken van een vlekloos reine, door ziels- en lichaams-gaven even voortreffelijke vrouw, hij moest haar uitverkoren gade harer waard doen zijn. Blijkbaar zag Shakspeare volkomen duidelijk in, welk een zwarte schaduw op het karakter van Posthumus door de heillooze weddingschap, die hij aangaat, geworpen wordt; hij heeft de grootste zorg gedragen om Posthumus zooveel mogelijk boven andere mannen te verheffen; hij doet dit door den hoogen lof, die hem toegezwaaid wordt, door den nijd, dien hij bij enkelen opwekt; zijn optreden wordt zorgvuldig aangekondigd; zijn gedrag bij het afscheid is mannelijk en waardig. Met veel zorg is het tooneel, waarin de weddingschap plaats heeft, geschreven; zij wordt als het ware voorbereid, want wij vernemen, dat Posthumus vroeger, in Frankrijk, toen hij jonger en onstuimiger was, bijna in een bloedigen twist was gewikkeld, om de voortreffelijkheid zijner aangebedene staande te houden; niet hij begint zijne vrouw te roemen, anderen brengen het onderwerp ter sprake; hij heeft geen keus dan tusschen het volhouden of terug-

nemen van zijn vroegeren lof; hij denkt er geen oogenblik aan, eene weddingschap voor te slaan, maar blijft, hoezeer geprikkeld en getart, bedaard de aanvallen van *Jachimo* terugwijzen, tot eindelijk het niet-aannemen der weddingschap den schijn van wantrouwen en vrees op hem zou laden. Dien schijn ducht hij en dit doet hem aannemen; hij is verder verbitterd over het cynisme van zijn tegenstander, die geen geloof slaat aan vrouwendeugd, door hem zelve zoo hoog vereerd, en hij wil hem straffen. Zoo wordt de onheilvolle weddingschap aangegaan, maar niet zonder dat *Posthumus* — en dit verlieze men niet uit het oog — er de bepaling bijvoegt, dat, wanneer de trouw zijner gemalin blijkt, de dood van een der beide wedders de straf zal wezen voor het aangaan der hem opgedrongen weddingschap. — Onder welke andere omstandigheden deze nog had kunnen plaats vinden, kan blijken uit het afwijkend verhaal, dat *Jachimo* er in het slottooneel (blz. 141) van geeft. — Met kalm vertrouwen op de standvastigheid zijner gemalin wacht *Posthumus* den uitslag af, maar des te heftiger is zijn toorn, als hij — en niet hij alleen, maar ook zijn gastheer *Philario* — door schijnbewijzen van de ontrouw zijner gade overtuigd wordt; dan is de kalmte *Posthumus* zich geen meester meer en in zijn drift zendt hij het bevel af om haar te dooden, een bevel, waarover hij weldra diep berouw heeft en dat hij met den dood wil boeten, niettegenstaande — en dit verdient opmerking — hij zijne *Imo* geen nog steeds voor schuldig houdt. Indachtig aan zijne belofte, dat hij zich niet op *Jachimo* zou wreken, als deze de weddingschap mocht winnen, maakt hij zelfs van de gelegenheid, om den ellendeling op het slagveld te dooden, geen gebruik, maar schenkt hem — en stilzwijgend! — het leven. Zijn heldenmoed, zijn diep berouw verzoenen ons met *Posthumus*, en wij gunnen hem gaarne het geluk, dat hem ten deel valt, als hij in het slottooneel

met de vreugd-verspreidende Imogeen het middelpunt uitmaakt der gelukkige groep.

Ik meende in deze inleiding eenigszins uitvoeriger het gedrag van Posthumus te moeten bespreken, omdat de weddenschap bij eene oppervlakkige lezing al licht een vooroordeel tegen dit stuk kan opwekken en zeker bij velen opgewekt heeft; hen, die meer toelichting wenschen, verwijs ik in de eerste plaats na *Gervinus*, verder na de inleidingen, door *Gildemeister* en *Hertzberg* voor hunne vertalingen geplaatst, enz. Alleen wil ik hier niet onvermeld laten, dat inderdaad nog vele andere bezwaren, van minder gewicht, tegen dit stuk kunnen geopperd worden, zooals het geven van Italiaansche namen aan Romeinen, van Romeinsche aan Britten, de vereering van Romeinsche Goden in Brittanje; ja, nog vele andere fouten en onachtzaamheden kunnen den dichter te last gelegd worden; maar al die vlekken kunnen dit stuk den wonderbaren glans niet ontrooven, waarmede de tooverstaf des dichters het heeft omgeven, de tooverstaf dien hij slechts weinige jaren later begraven heeft.

Want inderdaad, *Cymbeline* behoort tot de latere werken des dichters; het stuk is in 1610 of 1611 opgevoerd en hoogstwaarschijnlijk niet voor 1609 geschreven, twee of drie jaar voor hij zijne laatste levensjaren in rust ging doorbrengen. De metrische en stylistische bijzonderheden, die wij in dit stuk opmerken, stellen dit buiten allen twijfel. Door *Hertzberg* (*Shakspere-Jahrb.*, XIII, 248) is aangewezen dat een zeer hoog bedrag van vrouwelijke (of slepende) versregels (Hendecasyllabi) in een stuk van Shakspere duidelijk aantoon, dat het tot zijne latere werken behoort; voor *De Storm*, *Cymbeline* en *Eene Winteravond-vertelling* is dit bedrag 32% van het geheel aantal versregels, dat is meer dan in eenig ander stuk, uitgezonderd *Hendrik VIII* waar het 45% beloopt; men bedenke, dat het in de meeste andere stukken veel

minder is, b. v. in *Driekoningen-avond* $19\frac{1}{2}\%$, in *De Koopman van Venetië* 15% , in *Een Zomernachtsdroom* slechts 6% . Ook de versbouw is eigenaardig, dikwijls onregelmatig; niet alleen zijn zesvoetige regels niet zeldzaam (in *Cymbeline* zijn er 61 op de 2810 versregels), niet alleen maakt de dichter menigvuldig gebruik van het enjambement, maar hij veroorlooft zich vaak grootere vrijheden; nu eens onderstelt hij een pauze bij de voordracht, dan eischt hij sneller, dan weder langzamer spreken, zoodat verheffing en daling van de stem, langzamer en sneller voordracht met het metrum moeten samenwerken, om aan de verzen hun eisch te geven; deze zijn blijkbaar niet voor declameeren bestemd, maar wel voor eene geheel natuurlijke voordracht, die met den gang der gedachten overeenstemt; de versregels uit eene vroegere periode zijn veel vaster in hun bouw.

Met deze metrische bijzonderheden gaan ook stylistische eigenaardigheden gepaard. Als altijd rijk in gedachten en beelden, eischt de dichter hier inderdaad het uiterste van de taal; de eene gedachte voegt zich bij de andere en wordt vaak met een tusschenzin in den hoofdzin ingelascht, die dan, als een stroom van gedachten, door dezen bijstroom versterkt, met te grooter kracht voortbruischt; men vergelijke als voorbeeld de beschrijving van den slag tusschen de Britten en Romeinen, blz. 121.

Dat de vertaler hier niet te streven heeft naar het geven van marmergladde verzen, spreekt wel van zelf; de indruk van de navolging zou een geheel andere zijn dan van het origineel; doch niet alle vrijheden, die de dichter zich veroorlooft, zijn over te nemen; de vertaling zou dan verraden dat zij een vertaling is. De rijkdom, kracht, zachtheid en buigzaamheid onzer Nederlandsche taal maakt het echter over het algemeen mogelijk den dichter zonder gewrongenheid op den voet te volgen, zonder zelfs het aantal regels noemenswaard te overschrijden.

Ik heb mij de grootste getrouwheid tot taak gesteld en bijna nooit een woord weggelaten; de grootste vrijheden, die ik mij herinner, zijn op blz. 96 het weglaten van het beeld van vlier en wijnstok, en op blz. 106, in het lied ter uitvaart van Fidelis, een vereenvoudiging in de slotregels der coupletten en het overbrengen van een regel uit het derde in het tweede couplet, wat mij voorkwam door den zin gevorderd te worden. De gunstige beoordeeling dezer vertaling door eenigen mijner letterkundige vrienden, alsmede de indruk gemaakt door enkele fragmenten uit andere stukken, door den heer *A. C. Loffelt* in den *Ned. Spectator* geplaatst, deden mij met eenig vertrouwen tot de uitgave van dit stuk besluiten en later ook de afgedrukte bladen aan den heer Loffelt toezenden; de opmerkingen, die eene eerste lezing hem aan de hand deed, heeft hij mij niet onthouden, waarvoor ik hem hartelijk dank zeg; door deze opmerkingen bleek mij de wenschelijkheid van enkele veranderingen, met name van die op blz. 23, 44, 113 en 129.

Moge dit boekken een welkome bijdrage wezen tot het verkrijgen van eene vertaling van Shakspere, die in onze letterkunde niet mag blijven ontbreken; de groote dichter moet ook de onze worden. Eene vertaling echter moet het origineel op waardige wijze teruggeven; anders heeft zij geen recht van bestaan. Mocht dit door de kritiek aan deze vertaling toegekend worden, dan zullen er toch zeker nog genoeg vlekjes overgebleven zijn, en voor deze maak ik de slotwoorden van den Proloog van *Romeo en Julia* tot de mijne:

Wat ook ontbreek', verleent ons toch uw gunst;
Die schenkt ons moed, en betert onze kunst.

PERSONEN.

CYMBELINE, koning van Brittanje.

CLOTEN, zoon der koningin uit een vorig huwelijk.

LEONATUS POSTHUMUS, echtgenoot van Imogeen.

BELARIUS, een verbannen edelman.

GUIDERIUS, } zonen des konings, voor zonen van
ARVIRAGUS, } Belarius gehouden.

PHILARIO, } Romeinsche edellieden.
JACHIMO, }

Een Fransch edelman.

CAIUS LUCIUS, veldheer der Romeinen.

Een Romeinsch hopman.

Twee Britsche hoplieden.

PISANIO, dienaar van Posthumus.

CORNELIUS, een arts.

Twee hovelingen.

Twee edellieden.

Twee stokbewaarders.

Een wichelaar.

DE KONINGIN, gemalin van Cymbeline.

IMOGEEN, dochter van Cymbeline uit zijn eerste huwelijk.

Een kamenier van Imogeen.

Heeren en vrouwen van het hof, Romeinsche senatoren en krijgtribunen, geesten, een Spaansch en een Hollandsch edelman, muzikanten, officieren, soldaten, boden, gevolg.

Het stuk speelt meest in Brittanje, soms in Rome.

CYMBELINE.

EERSTE BEDRIJF.

EERSTE TOONEEL.

Brittanje. De tuin achter het paleis van CYMBELINE.

Twee Edellieden komen op.

1ste EDELMAN.

Ge ontmoet slechts donkre blikken; ònze stemming
Richt zich niet meer na 't weder, dan een hoov'ling
Na 't uitzien van zijn vorst.

2de EDELMAN.

Wat is er dan?

1ste EDELMAN.

Zijn dochter, de erfgenaam van 't rijk, door hem
Bestemd voor d' een'gen zoon van zijne vrouw —
Een weduw', die hij pas getrouwd heeft — stelde
Haar lot in handen van een edelman,
Arm, ja, maar harer waard. Zij zijn gehuwd,
Haar man gebannen, zij in hechnis. Alles
Toont zich bedroefd, maar slechts de koning, denk ik,
Is waarlijk diep gegriefd.

2de EDELMAN.

De koning slechts?

1ste EDELMAN.

Ook hij, die haar verloren heeft, als ook
De koningin, wier plan mislukte. Maar

Geen hoveling, schoon hij 't gelaat ook plooi'
Na 't fronsen van zijn heer, die in zijn hart
Niet juicht om wat bedroevend heet.

2de EDELMAN.

Waarom?

1ste EDELMAN.

Die de princes niet kreeg, is een persoon,
Te slecht om 't uit te spreken; die haar heeft
(Ik meen die haar gehuwd heeft en — hoe goed! —
Des toch verbannen werd), is zulk een man,
Dat, zocht gij ook den ganschen aardbol rond
Na zijns gelijk', bij elk aan 't evenaren
Steeds iets ontbreken zou. Gewis, ik acht,
Dat nooit een man, van uiterlijk zoo schoon,
Zoo schoon een kern bezat.

2de EDELMAN.

't Is veel gezegd!

1ste EDELMAN.

Ik prijs hem, Heer, nog binnen juiste grens,
En heb voorwaar zijn grootheid eer verkleind
Dan gansch ontvouwd.

2de EDELMAN.

Wat is zijn naam en stam?

1ste EDELMAN.

Zijn stam is me onbekend. Zijn vader heette
Sicilius, die in den strijd met Rome
Cassibelaan met roem ter zijde stond
En ook Tenantius deed zegepralen,
Van wien hij land en hoogen rang verwierf
En ook den bijnaam kreeg van Leonatus.
Hij had, behalve dezen edelman,
Twee andre zoons, die beide in d' oorlog vielen,
Den degen in de vuist; de vader, oud,
Beroofd van kroost, bezweek toen van verdriet;

Zijn eed'le weeuw droeg dezen onder 't hart,
 Van wien wij spreken, maar zij overleed
 Bij zijn geboort'. De koning neemt de zorg
 Voor 't jonksken op zich, noemt hem Leonatus Posthumus;
 Hij voedt hem op, benoemt hem tot zijn page,
 En laat hem alles leeren, wat zijn leeftijd
 Bevatten kan; en hij, als wij de lucht,
 Nam 't op, zoodra 't gereikt werd; ja, zijn lent'
 Was oogsttijd tegelijk; hij leefde aan 't hof, van allen
 (Een zeldzaam stuk!) geprezen en bemind;
 Een voorbeeld voor de jongsten, voor de rijp'ren
 Een spiegel die hen vormde, voor de grijsaards
 Een kind, dat zwakken leidt; en voor zijn gade,
 Om wie hij balling werd, — haar eigen waarde
 Verkondt hoe hoog zij hem en zijne deugd
 Wel schatte; hère keus doet klaar verstaan,
 Wat soort van man hij is.

2de EDELMAN.

Ik eer hem reeds

Uit uw getuig'nis. Maar, ik bid u, zeg,
 Is zij des konings enig kind?

1ste EDELMAN.

Het een'ge.

Twee zonen had hij, die, (een vreemd geval,
 Uw aandacht waardig) de een drie jaren pas,
 En de ander nog in winds'len, uit de kinderkamer
 Gestolen werden; en tot dit uur toe
 Kan niemand zelfs vermoeden, waar zij bleven.

2de EDELMAN.

Hoe lang is dit geleên?

1ste EDELMAN.

Wel twintig jaar.

2^{le} EDELMAN.

Dat koningskindren zoo gestolen werden!

I, 1.

Zoo slecht bewaakt, zoo traaglijk nagevorscht,
Dat men hun spoor niet vond!

1ste EDELMAN.

Hoe vreemd het zij,
En hoe belachlijk zulke onachtzaamheid,
Toch is het waar.

2de EDELMAN.

'k Geloof het gaarne, vriend!

1ste EDELMAN.

Wij moeten gaan; daar komt onze edelman,
De koningin en de prinses.

(Beide af.)

TWEEDE TOONEEL.

Aldaar.

De KONINGIN, POSTHUMUS en IMOGEEN komen op.

KONINGIN.

Neen, dochter, neen! bij mij vindt gij geen zweem
Der boosheid, die de laster maar te vaak
Stiefmoeders toedicht; mijn gevangne zijt ge, ja,
Maar uw cipier zal u de sleutels reiken
Van uwen kerker. Gij, mijn Posthumus,
Zoodra 'k des konings gramschap kan bezweren,
Vindt gij me uw pleitbezorger. Maar gij weet,
Thans vlamt zijn toorn te fel; en 't ware goed,
Voor 't vonnis u te buigen, zoo gedwee,
Als uw verstand u raden moet.

POSTHUMUS.

Uw hoogheid,

Ik reis nog heden af.

KONINGIN.

Denk aan 't gevaar!

Ik ga den tuin eens rond; mij deert het leed

Van fel weerstreefde min, al heeft de koning
Verboden, dat ge een woord zoudt wiss'len.

(KONINGIN *af.*)

IMOGEEN.

O, huichel-vriendlijkheid! Hoe wil deez vampyr
Verdooven eer zij bijt! — Mijn dierbre gade,
Wel grieft mijns vaders toorn mij, maar ik ducht —
Mijn heilge trouw staat vast — in 't minst niet, wat
Zijn woede mij kan aandoen. Gij moet gaan;
En ik blijf hier, van uur tot uur een wit
Voor booze blikken; zonder troost in 't leven,
Dan dat dit kleinood is op aarde, en dat
Ik 't wellicht wederzie.

POSTHUMUS.

Mijn eed'le gade!

Geliefde, ween niet meer; licht toonde ik mij
Dan weeker, teerder dan een man betaamt;
En niet mijn ziel verlaat u; geen gemaal
Hield trouwer ooit zijn eed van eeuwge trouw.
'k Neem mijn verblijf in Rome, bij Philario,
Een ouden vriend mijns vaders, dien ik zelf
Uit brieven ken; geliefde, schrijf mij daar;
Zij inkt ook bitter, 'k zal met de oogen drinken
De woorden die gij zendt.

(*De KONINGIN komt weér op.*)

KONINGIN.

Ik bid u, kort!

Want als de koning komt, 'k weet niet hoe zwaar
Zijn toorn mij treffen zou. — (*ter zijde.*) 'k Verlok hem toch
Deez' weg te nemen; nimmer tref ik hem,
Dat hij mijn krenkingen niet loont als vrienden
En duur betaalt voor 't leed. (*Af.*)

POSTHUMUS.

O, duurde ons afscheid ook

Zoo lang een tijd als ons van 't leven rest,
De smart van 't scheiden nam nog toe; vaarwel!

IMOGEEN.

o! Blijf nog, blijf!
Gingt gij, slechts voor een wandelrid, zoo heen,
Te kort waar 't afscheid. Zie, deez diamant
Was, beste, van mijn moeder; neem dien, lieve,
En draag deez' ring, tot gij eene andre mint,
Als Imogeen gestorven is.

POSTHUMUS.

Eene and're?

O, Goden! geeft mij haar slechts die ik heb,
En houdt mij van de omarming eener tweede
Door kluisters af des doods! — (*Hij steekt den ring aan
den vinger.*) Hier is uw plaats
Zoo lang hier leven is! En, schoonste, liefste,
Heb ik mijn nietig ik met u geruild,
U tot oneind'ge schâ, zoo win ik ook
Bij kleiner ruil: draag dit om mijnentwil,
Een liefdeshandboei, aan de lieflijkste
Gevang'ne door mij aangelegd.

(*Hij doet haar een armband aan.*)

IMOGEEN.

O, Goden!

Wanneer zien wij elkander weer?

(*CYMBELINE en gevoly komen op.*)

POSTHUMUS.

De koning!

CYMBELINE.

Ellendige, van hier! weg, uit mijn oog!
Bezwaart ge, na deez uitspraak, nog dit hof
Met uw nietswaardigheid, dan sterft ge! Weg!
Gij zijt mij gif in 't bloed.

POSTHUMUS.

De Goden zeggen u!

En wat er edels meer aan 't hof hier blijft!

Ik ga reeds.

(Af.)

IMOGEEN.

Neen, geen foltring heeft de dood,

Nog scherper dan dit leed!

CYMBELINE.

Gij plichtvergeetne, die

Mijn jeugd mij moest hergeven, gij verzwaart

Mijn leeftijd met een jaar!

IMOGEEN.

O, Heer, ik smeek,

Doe niet u zelve leed door uw verwijten;

Mij deert uw toorn niet; dieper leed, meer innig,

Verdooft alle angst en vrees.

CYMBELINE.

Verstokt, onzaalge?

IMOGEEN.

Ja heil- en hooploos, wel onzalig, ja!

CYMBELINE.

U wachtte de een'ge zoon der koningin.

IMOGEEN.

Wèl mij, ik wachtte niet; ik koos een aadlaar,

En meed den gier.

CYMBELINE.

Gij koost een beedlaar, hadt mijn troon verguisd

Tot smaadheids zetel.

IMOGEEN.

Neen, ik had veeleer

Hem hooger glans verleend.

CYMBELINE.

Verworpen!

IMOGEEN.

Vader,

Uw schuld is 't, dat ik Posthumus beminde;
 Gij hebt hem als mijn speelnoot opgevoed;
 Hij is een man, de beste en edelste
 Der vrouwen waard; hij gaf zich zelf aan mij,
 Een prijs, die met zijn volle waarde schier
 Zijn inkoop overtreft.

CYMBELINE.

Zijt gij waanzinnig?

IMOGEEN.

Bijna, Heer; helpt me, o Goden! Ware ik slechts
 Een herdersdochter, en mijn Leonatus
 Eens herder-buurmans zoon!

CYMBELINE.

Gekkin!

*(De KONINGIN komt weder op.)*CYMBELINE *(tot de Koningin.)*

Zij waren weder bij elkaar; gij hebt
 Niet na mijn last gehandeld. Weg met haar
 En sluit haar op!

KONINGIN.

Wees kalm toch, bid ik. — Stil,
 Mijn waarde dochter, stil! — Mijn dierbre vorst,
 Laat ons alleen; zoek in verstrooiing heil,
 Zooals het best u dunkt.

CYMBELINE.

Neen, dag voor dag,
 Verkwijn' ze een druppel bloeds, om, oud geworden,
 Te sterven aan deez' dwaasheid! *(Af met gevolg.)*

(PISANIO komt op.)

KONINGIN.

(tot den Koning.) Foei! — *(tot Imoheen.)* Berust;
 Daar is uw dienaar. — Nu, wat brengt ge nieuws?

PISANIO.

Uw zoon, de prins, viel op mijn meester aan.

KONINGIN.

Wat! Toch geen bloed gestort?

PISANIO.

't Waar' licht gebeurd,
Maar 't was mijn meester spel veeleer dan strijd,
Geen gramschap dreef hem aan. 't Gevolg sprong toe
En scheidde hen.

KONINGIN.

O, dat verheugt mij zeer.

IMOGEEN.

Uw zoon is wèl mijns vaders vriend, zijn helper! —
Een balling aan te vallen! — (*ter zijde.*) Dappre held!
O, waren zij te zaam in een woestijn,
En ik daar met een naald om hem, die week,
Te steken! — Waarom hebt ge uw heer verlaten?

PISANIO.

Op zijn bevel; hij liet niet toe, dat ik
Hem na de haven vergezelde, maar
Hij deed, verlangt ge als dienaar mij, mijn plichten
In dit geschrift mij kennen.

KONINGIN.

Hij was steeds
Uw trouwe dienaar, en, mijn woord er op,
Hij zal het blijven.

PISANIO.

Needrig dank, uw hoogheid.

KONINGIN.

Thans kunt gij gaan.

IMOGEEN.

Kom binnen 't uur terug

En breng bericht; ga gij voor 't minst na 't schip,
Zie, spreek uw heer aan boord nog. Ga nu heen.

(Allen af.)

DERDE TOONEEL.

Een openbaar plein.

CLOTEN *en twee hovelingen komen op.*

1ste HOVELING.

Ik zou u toch raden, Prins, van linnen te wisselen; de heftigheid van het gevecht heeft gemaakt, dat gij dampt als een brandoffer; waar lucht uitgaat, dringt ook lucht in, en er is geen lucht om ons heen zoo gezond als die van ons uitgaat.

CLOTEN.

Als mijn hemd bebloed was, zou ik het verwiss'len. Heb ik hem gewond?

2de HOVELING *(ter zijde).*

Neen voorwaar niet, zelfs zijn geduld niet.

1ste HOVELING.

Hem gewond? Zijn lichaam is een doorluchtig geraamte, als' hij niet gewond is; het is een open doortlaat voor staal, als het niet gewond is.

2de HOVELING *(ter zijde).*

Zijn staal bleef in gebreke te betalen; het liep achterafstraten om.

CLOTEN.

De schoft hield mij geen stand.

2de HOVELING *(ter zijde).*

Neen, maar hij vluchtte al door vooruit, op uw gezicht aan.

1ste HOVELING.

U stand houden! Gij hebt al land en grond genoeg,

maar hij vermeerderde uw have nog; hij ruimde u het veld.

2de HOVELING (*ter zijde*).

Ja, zooveel duimen als gij oceanen bezit; ellendige flauwerts!

CLOTEN.

Ik wenschte wel, dat er niemand tusschen beide was gekomen.

2de HOVELING (*ter zijde*).

Dat wenschte ik ook, tot gij de volle lengte van een nar op den grond hadt uitgemeten.

CLOTEN.

En dat zij zulk een knaap bemint en mij versmaadt!

2de HOVELING (*ter zijde*).

Als het een zonde is een goede keus te doen, dan vaart zij ter helle.

1ste HOVELING.

Zooals ik u altijd zeide, Heer, haar verstand houdt geen gelijken tred met haar schoonheid; de schilderij die uit-hangt is verlokkelijk genoeg, maar ik heb er nog maar kleine lichten van haar vernuft op gezien.

2de HOVELING (*ter zijde*).

Zij laat haar licht niet op narren schijnen, omdat de weerschijn haar geen goed zou doen.

CLOTEN.

Kom, ik ga na mijn kamer; ik wilde toch wel, dat er een ongeluk gebeurd was.

2de HOVELING (*ter zijde*).

Ik niet; of het had moeten zijn, dat er een ezel gevallen was, wat geen groot ongeluk is.

CLOTEN.

Gaat gij mee?

1ste HOVELING.

Ik volg uw Edelheid.

CLOTEN.

Neen, maar wij willen allen samen gaan.

2de HOVELING.

Zeer wel, mijn prins.

(Allen af.)

VIERDE TOONEEL.

Een kamer in CYMBELINE'S paleis.

IMOGEEEN en PISANIO komen op.

IMOGEEEN.

Ik wenschte u vastgeworteld aan de haven,
Dat ge ieder schip kondt praaïen; als hij schreef,
En ik het niet ontving, 't ware als 't verlies
Van een' genadebrief. Wat was het laatst,
Dat hij u zeide?

PISANIO.

't Was: zijn gâ, zijn gâ!

IMOGEEEN.

Toen zwaaide hij zijn doek?

PISANIO.

En kuste dien.

IMOGEEEN.

Gevoelloos doek! Gelukkiger dan ik! —
En dat was alles?

PISANIO.

Neen, zoo lang hij nog
Zich voor mijn oor of oog van de and'ren kon
Doen onderkennen, bleef hij op het dek,
Met handschoen, hoed of zakdoek immer wuivend;
Men zag den strijd en 't stormen van zijn hart;
Hij drukte 't uit, hoe traag zijn ziel verzeilde,
Hoe snel zijn schip.

IMOGEEN.

Zoo groot slechts als een meeuw,
Ja kleiner nog, moest hij u zijn, eer ge affiet
Hem na te oogen.

PISANIO.

'k Deed zoo, eedle vrouw.

IMOGEEN.

Ik had mij de oogen uit het hoofd gestaard
Om hem te zien, tot de afstand hem zoo scherp
Gelijk mijn naald gespitst had; hem gevolgd,
Tot hij van d'omvang van een mug tot lucht
Versmolten was, en dan mij afgewend
Tot weenen. — Maar wanneer, Pisanio, zal
Hij tijding zenden?

PISANIO.

O, wees overtuigd,
Zoodra 't maar mogelijk is.

IMOGEEN.

Ik nam geen afscheid van hem, en ik had
Nog zooveel liefs te zeggen; eer ik hem
Vertellen kon, hoe 'k aan hem denken zou,
Op dat en dat uur, die gedachte en die;
Of hem een eed kon vragen, dat toch nooit
Een Italjaansche vrouw mij mijn geluk,
Noch hem zijn eer zou rooven; of eer ik
Hem kon bezweren, mij te middernacht,
In 't zesde morgenuur en op den middag
Te ontmoeten in 't gebed, omdat ik dan
Voor hem het hart verhef; eer 'k geven kon
Dien afscheidskus, met enkle tooverwoorden
Tot zegg'ning op zijn wegen, komt mijn vader,
En schudt, gelijk de barre noordewind,
Al onze knoppen af, alear ze ontloken.

(Een Hofdame komt op.)

HOFDAME.

De koningin, prinses, verlangt uw komst.

IMOGEEEN (tot Pisanio).

Dit wensch ik dat gij doet, volbreng het goed.—

(tot de Hofdame.)

Ik ben bereid te komen.

PISANIO.

'k Volg uw last.

(Allen af.)

VIJFDE TOONEEL.

Rome. Een kamer in het huis van PHILARIO.

PHILARIO, JACHIMO, een Franschman, een Hollander
en een Spanjaard komen op.

JACHIMO.

Geloof mij, Heer, ik heb hem in Brittanje gezien; hij krom toen al meer en meer in aanzien, en men verwachtte toen reeds, dat hij zich zulk een waardig man zou toonen, als men later van hem geroemd heeft, dat hij is maar ik had hem toen best kunnen beschouwen, zonder met bewondering zijn voortreffelijkheden op te merken, zelfs al had de lijst er van aan zijne zijde gehangen en ik ze stuk voor stuk moeten doorlezen.

PHILARIO.

Gij spreekt van hem uit den tijd, toen hij veel minder, dan tegenwoordig het geval is, toegerust was met alles, wat hem volkomen maakt, zoowel uit- als inwendig.

FRANSCHMAN.

Ik heb hem in Frankrijk ontmoet; wij hadden daar toen

niet weinigen, die even goed als hij het scherpe zonlicht konden verdragen.

JACHIMO.

Die omstandigheid, dat hij 's konings dochter getrouwd heeft (waarbij hij meer na hère waarde, dan na zijn eigene moet gewogen worden) bezorgt hem, ik twijfel er niet aan, een veel hooger waardeering dan hem toekomt.

FRANSCHMAN.

En dan zijn verbanning —

JACHIMO.

Ja, en de bijval van hen, die, als hère aanhang om haar heen geschaard, deze rampzalige scheiding betreuren en er verwonderlijk op uit zijn om hem op te vijzelen, al ware het alleen om hère oordeel te verdedigen, dat zich dadelijk gewonnen zou moeten geven, als ze zoo maar een bedelaar zonder meer genomen had. Maar hoe komt het, dat hij bij u zijn intrek genomen heeft? Waar haakt zich deze bekendheid aan vast?

PHILARIO.

Zijn vader en ik waren krijgsmakkers; dien heb ik meermalen niets minder dan mijn leven te danken gehad. — Daar komt onze Brit aan. Laat zijn ontvangst door u zoo hoffelijk wezen, als een vreemdeling van zijn rang recht heeft te verwachten van edellieden van uwen stempel.

(POSTHUMUS komt op.)

Ik verzoek u allen dringend, nadere kennis aan te knooien met dezen edelman, dien ik u als een vriend van mijn huis aanbeveel; hoezeer hij dit waardig is, wil ik liever aan uw eigen bevinding overlaten, dan in zijn bijzijn ontvouwen.

FRANSCHMAN.

Mijn Heer, wij hebben elkander te Orleans gekend.

POSTHUMUS.

En sinds dien tijd ben ik uw schuldenaar gebleven voor uwe beleefdheden, die ik altijd zal vergelden en altijd nog te vergelden zal hebben.

FRANSCHMAN.

Gij overschat, heer, mijn geringe diensten. Ik was blijde, dat ik mijn landgenoot en u met elkander kon verzoenen; het zou jammer geweest zijn, als het tusschen u beide tot een gevecht gekomen was met zulke doodelijke plannen als elk van u toen koesterde, en dat om een zoo onbeteekenende en alledaagsche reden.

POSTHUMUS.

Met uw verlof, Heer, toen ik die reis deed, was ik wel is waar nog jong, en ik vermeed te zeer mee te gaan met wat mij gezegd werd, dan dat ik mij van stap tot stap had laten leiden door de ondervinding van anderen, maar ook na mijn rijper oordeel (als het niet aanmatigend is, het nu rijper te noemen) was mijn geschil geenszins zoo onbeteekenend.

FRANSCHMAN.

Ja, toch te zeer, om door het zwaard beslecht te worden, en dat door twee mannen, van welke, na alle waarschijnlijkheid, een van beide zijn tegenstander zou hebben neergelegd, zoo niet beide gevallen waren.

JACHIMO.

Is het niet onbescheiden te vragen, wat het voor een geschil was?

FRANSCHMAN.

Volstrekt niet, naar ik meen; 't was een openlijke woordtwist, die dus buiten tegenspraak ook verder verteld mag worden. Zij geleeke veel op ons dispuut van gisteren avond, toen ieder van ons den lof verkondigde van de schoonen van zijn eigen land. Deze heer hield toen ter tijd staande — en was bereid het met zijn

bloed te bevestigen — dat zijne uitverkorene schooner, deugdzamer, wijzer, kuischer, standvastiger en onkreukbaarder was, dan de uitgelezenste van onze Fransche schoonen.

JACHIMO.

Die schoone is niet meer onder de levenden, of deze heer zal die meening wel als versleten hebben afgelegd.

POSTHUMUS.

Zij heeft haar volle waarde en ik mijn overtuiging behouden.

JACHIMO.

Gij moet haar niet zoo verheffen boven onze Italiaansche schoonen.

POSTHUMUS.

Als mij weer het vuur zoo aangelegd werd als toen in Frankrijk, zou ik niets van haar lof afdoen, al werd mijn verklaring ook eer voor aanbidding dan voor liefde gerekend.

JACHIMO.

Hadt gij — met minder overdrijving — haar even schoon en even goed genoemd als onze Italiaansche schoonen, dan zou dit reeds wat al te schoon en al te goed geweest zijn voor eenige Britsche. Al had zij evenzoo den voorrang boven anderen die ik gezien heb, als die diamant van u vele, die ik gezien heb, overstraalt, dan zou ik alleen nog maar kunnen gelooven, dat zij boven velen uitblinkt, want ik heb de allerkostelijkste van alle diamanten daarom niet gezien, zoo min als gij de volkomenste van alle vrouwen.

POSTHUMUS.

Ik roemde haar na mijn schatting en zoo doe ik ook met dezen steen.

JACHIMO.

En hoe hoog schat gij dien?

I 5.

POSTHUMUS.

Boven alle schatten der wereld.

JACHIMO.

Of uwe onvergelykelijke godin is niet meer, of dat kleine juweel is kostbaarder dan zij.

POSTHUMUS.

Gij dwaalt. De steen kan verkocht of weggegeven worden, als er maar genoeg schatten voor den koop of genoeg verdiensten voor de schenking aanwezig zijn, maar de ander is niet iets dat verkocht wordt en alleen een geschenk van de Goden.

JACHIMO.

En de Goden hebben dat u geschonken?

POSTHUMUS.

En ik hoop het door hunne gunst ook te behouden.

JACHIMO.

Zij moge van rechtswege u toebehooren; maar, zooals gij wel weet, vreemde eenden vallen ook wel in buurmans vijvers. Ook uw ring kan u gestolen worden en zoo is van uwe twee onwaardeerbare schatten de een slechts zwak, de ander verliesbaar; een geslepen dief of een in dit opzicht uitgeleerd hoveling kunnen het wagen u zoowel den een' als den anderen te ontfutselen.

POSTHUMUS.

Uw Italië bezit geen zoo uitgeleerden hoveling, die de eer mijner uitverkorene in gevaar zou kunnen brengen, als gij haar ten opzichte van het bewaren of verliezen van deze zwak noemt. Ik twijfel geenszins of gij hebt hier overvloed van dieven, maar ik ben toch geen oogeblik in zorg over mijn ring.

PHILARIO.

Laat het hierbij blijven, mijne Heeren!

POSTHUMUS.

Van harte gaarne. Deze edelman — en ik dank hem hiervoor — behandelt mij niet als een vreemdeling; wij zijn reeds dadelijk aan het redetwisten als oude bekenden.

JACHIMO.

Had ik maar een onderhoud met uw schoone gebiedster, slechts vijfmaal zoo lang als het onze, dan had ik vasten voet bij haar; zou haar terugdringen, ja tot overgaaf nopen, ondersteld dat ik toegang en gunstige gelegenheid had.

POSTHUMUS.

Neen, neen!

JACHIMO.

Ik durf daarvoor de helft van mijn vermogen tegen uw ring zetten, schoon het na mijn schatting iets meer waard is. Maar ik bied de weddingschap eer aan tegen uw goed vertrouwen dan tegen haar goeden naam; en om een krenking, die gij er in zoudt kunnen vinden uit te sluiten, zeg ik u, dat ik hetzelfde zou durven ondernemen tegen welke vrouw ter wereld ook.

POSTHUMUS.

Gij verkeert grootelijks in dwaling met uw overmatig zelfvertrouwen, en ik twijfel niet of gij zoudt bij uw poging ondervinden, wat gij ten volle verdient.

JACHIMO.

En wat is dat?

POSTHUMUS.

Een terugwijzing; hoewel uwe onderneming, zooals gij het gelieft te noemen, meer verdient: een tuchtiging.

PHILARIO.

Mijne Heeren, genoeg hierover; dit kwam te plotseeling op, laat het sterven zooals het ontstond, en leert elkander, bid ik u, eerst beter kennen.

JACHIMO.

Ik wilde, dat ik om mijn geheel vermogen, en om dat van mijn buurman er bij, gewed had, dat ik waar kan maken, wat ik gezegd heb.

POSTHUMUS.

En op welke vrouw zoudt gij dan uw aanslag willen doen?

JACHIMO.

Op de uwe, van wie gij denkt dat zij de standvastigheid zelve is. Ik wil tien duizend dukaten tegen uw ring zetten, dat, — geef mij eene aanbeveling aan het hof waar uw juweel van deugd is, en geen ander voordeel dan de gelegenheid tot een tweede onderhoud, en ik breng van daar als buit mede diezelfde eer van haar, die gij zoo goed bewaard acht.

POSTHUMUS.

Ik wil tegen uw goud mijn goud zetten; mijn ring is mij even dierbaar als mijn vinger; hij is er een deel van.

JACHIMO.

Gij wordt beangst en daar doet gij wel aan. Al kocht gij vrouwen vleesch voor een millioen het grein, gij zoudt toch niet zeker zijn dat het niet bedierf. Maar ik zie dat gij wel voor godsvrucht vatbaar moet zijn, daar gij niet vrij zijt van vreesachtigheid.

POSTHUMUS.

Gij spreekt zoo maar los weg; ik hoop dat uwe gedachten ernstiger zijn.

JACHIMO.

Ik weet en meen wat ik zeg, en ik ben bereid te ondernemen wat ik gezegd heb, dit zweer ik.

POSTHUMUS.

Inderdaad? — Ik zal mijn diamant slechts in pand geven tot uw terugkomst. — Wij zullen een bepaalde afspraak maken. De voortreffelijkheid van mijne gebied-

ster overtreft de onwaardigheid, hoe reusachtig groot die zijn moge, van uwe gedachten. Ik tart u tot deze weddingschap; daar ligt mijn ring.

PHILARIO.

Die weddingschap niet, Heeren!

JACHIMO.

Bij de Goden, zij is aangenomen! Als ik u geen afdoend bewijs lever, dat uwe geliefde de mijne is geweest, dan zijn mijne tienduizend dukaten de uwe en uw diamant desgelijks. Moet ik teruggaan en hare eer zoo ongeschonden laten als gij vertrouwt, dan is dat juweel van een vrouw, dit uw juweel en mijn goud alles het uwe;—onder voorwaarde altijd, dat ik uwe aanbeveling ontvang om mij onbelemmerden toegang te verschaffen.

POSTHUMUS.

Ik neem deze voorwaarden aan; laat dit behoorlijk schriftelijk opgemaakt worden; — alleen hiertoe moet gij u nog verbinden. Als gij uw tocht tegen haar onderneemt en mij volkomen overtuigt, dat gij overwonnen hebt, ben ik niet verder uw vijand; dan is zij geen twist tusschen ons waard; als zij uwe verleiding ongekrukt weerstaat (als gij namelijk het tegendeel niet bewijzen kunt), dan zult gij voor uw verfoeilijke gedachten en voor uw aanslag op hare kuischheid, mij met uw zwaard rekenschap geven.

JACHIMO.

Uwe hand, 't is afgesproken. Wij zullen dit alles in den wettelijken vorm laten opschrijven, en dan fluks na Brittanje, opdat de onderneming niet verkleumt en sterft; ik zal mijn goud halen en ons beider weddingschap op papier laten brengen.

POSTHUMUS.

't Is mij wel.

(POSTHUMUS en JACHIMO af.)

FRANSCHMAN.

Zou dit doorgaan, denkt gij?

PHILARIO.

Jachimo zal van de zaak niet afzien. Komt, laat ons hen volgen.

(Allen af.)

ZESDE TOONEEL.

Brittanje. Een kamer in het paleis van CYMBELINE.

De KONINGIN, HOFDAMES en CORNELIUS komen op.

KONINGIN.

Pluk, eer de dauw weer optrekt, mij die bloemen;
Dus vlug! Wie heeft de lijst?

HOFDAME.

Uw hoogheid, ik.

KONINGIN.

Zoo haast u dan.

(Hofdames af.)

Wel, dokter, hebt ge uw droppels nu gereed?

CORNELIUS.

Om u te dienen, ja; hier zijn ze, uw hoogheid.

(Hij overhandigt een klein zilveren fleschje.)

Maar duid het mij niet euvel, dat ik vraag,
(Mijn plicht gebiedt het mij) waartoe verlangt ge
Dat uiterst giftig mengsel van mijn hand,
Dat met een doodlijk kwijnen 't leven treft,
Wel traag, maar doodlijk?

KONINGIN.

Het bevreemdt mij, dokter,

Dat gij zoo vraagt. Was ik niet reeds sinds lang
Uw kweekling? Leerdet gij niet geur'ge waat'ren
En sterkende artsenijen mij bereiden,

I, 6.

Ja, zoo, dat onze koning vaak mij vleit
 Om zulk een laafnis? Eens zoo ver gevorderd,
 Hoe kunt ge (ben 'k geen duivelinne) 't laken,
 Dat ik mijn kennis ook door andre proeven
 Vermeerdren wil? Ik wensch dit gift van u
 Te toetsen, maar natuurlijk niet op menschen,
 Alleen op wezens niet eens hangenswaard,
 Zijn heftigheid te kennen, op te sporen,
 Hoe ik zijn kracht bedwing; zóó te doorgronden
 Wat zijn natuur, zijn werking is.

CORNELIUS.

Uw hoogheid

Zal door die proeven zich het hart verharden;
 Ook brengt het onderzoek der werking u
 En afkeer en besmetting.

KONINGIN.

O, vrees niets. —

*(PISANIO komt op.)**(ter zijde)*

Hier komt een gladder schelm; op hem neem ik
 De proef; hij is zijn meester toegedaan
 En vijand van mijn zoon. — Hoe is 't, Pisanio? —
 Voor ditmaal, dokter, is uw dienst gedaan;
 Gij kunt nu gaan.

CORNELIUS *(ter zijde)*.

'k Vertrouw uw hoogheid niet;

Maar niemand zult gij schaden.

KONINGIN *(tot Pisanio)*.

Hoor, een woord.

CORNELIUS *(ter zijde)*.

Ze is mij verdacht. Zij waant, dat zij bezit
 Een langzaam sloepend gift. Ik ken haar aard,
 En nooit ontvangt zoo'n valsche slang van mij
 Een zoo verderflijk mengsel. Wat zij heeft,

Verdooft, verlamt de zinnen slechts een poos;
 Wellicht beproeft zij 't eerst op hond en kat,
 En dan op eedler wezens, maar — wat schijn
 Er ook van dood ontsta — er is geen kwaad,
 Dan dat de levensgeest een poos bezwijmt
 Om frisscher op te leven. Háár bedriegt
 Een valsche werking; ik verdien vertrouwen
 Namate ik valscher ben voor haar.

KONINGIN.

Ik dank

U, dokter, tot ik u ontbie.

CORNELIUS.

Ik ga.

(CORNELIUS af.)

KONINGIN.

Gij zegt, zij weent nog? Denkt gij niet, dat zij
 Allengskens kalmer wordt en goede raad
 Dan ingang vindt, waar thans slechts dwaasheid heerscht?
 Doe wat gij kunt; brengt gij bericht, dat zij
 Mijn zoon bemint, ik zweer 't, dat oogenblik
 Zijt gij zoo groot, ja grooter dan uw heer;
 Want zijn geluk ligt spraakloos neer, zijn naam
 Is stervende. Hij kan niet wederkeeren,
 Niet blijven waar hij is; van woonplaats wiss'len
 Is wisseling van de eene ellend' voor de andre;
 En ieder nieuwe dag vernielt het werk
 Des voor'gen dags; verwachten kunt gij niets,
 Als gij u steunt op wie ten val zich neigt,
 Niet op te richten is, geen vrienden heeft
 Zelfs niet om hem te stutten.

(Zij laat het fleschje vallen, PISANIO raapt het op.)

Gij raapt op,

Gij weet niet wat; maar neem het voor uw moeite;
 Ik heb het zelf bereid; het heeft den koning

Wel vijfmaal van den dood gered; ik ken
 Geen laafnis, zoo versterkend; — houd het maar;
 Het is het handgeld van een grooter loon,
 Dat ik u toedenk. Zeg uw meesteres
 Hoe 't voor haar staat, of 't uit u zelve kwam.
 Bedenk wat schoonen ruil gij doet; en weet:
 Gij houdt uw meesteres, en wint mijn zoon,
 Die aan u denken zal; den koning zal
 Ik wel bewegen u een post te schenken
 Zooals gij wenscht; ik nog, ik zelf vooral,
 Die tot deez keus u aanzet, ben verplicht
 Uw diensten rijk te loonen. — Roep mijn vrouwen
 En denk eens na.

(PISANIO *af.*)

Een sluwe, stugge knaap,
 Niet te verzetten, zendling van zijn heer,
 Die haar indachtig houdt, dat zij haar eed
 Aan haar gemaal gestand doe. — 'k Gaf hem iets,
 Wat, als hij het gebruikt, haar heel en al
 Van liefdeboden zal verweeuwen, en wat zij,
 Tenzij haar trots zich buigt, wis binnen kort
 Ook slikken zal. —

(PISANIO *komt weder binnen, met de Hofdames.*)

Zoo, zoo; — zeer goed, zeer goed;
 Breng die viooltjes, vroeglings, madeliefjes,
 Maar op mijn kamer. — Goeden dag, Pisanio,
 En denk eens na.

(KONINGIN *en Hofdames af.*)

PISANIO.

Ik denk en doe er na;
 Maar eer ik trouwloos wierd aan mijnen heer,
 Wurgde ik mij zelf; ziedaar wat ik u zweer. (*Af.*)

ZEVENDE TOONEEL.

Een andere kamer in het paleis van CYMBELINE.

IMOGEEN *komt op.*

IMOGEEN.

Een vader wreed, en een stiefmoeder valsch;
Een nar die een gehuwde vrouw vervolgt,
Wier gade balling is! — O, die gemaal,
Het toppunt van mijn smart! En telkens weer
Hierom gekrenkt! Gelukkig, ware ik ook
Geroofd als mijn twee broeders! Diepste ellende
Is eerezucht die na glans streeft! Zalig, die
Hoe needrig, hun bescheiden wensch erlangen,
Waarop hun heil berust! — Wie is dat? Ach!

(PISANTO en JACHIMO *komen op.*)

PISANTO.

Vorstin, daar is een edelman uit Rome,
Met brieven.

JACHIMO.

Gij verschiet van kleur, princees?
De wakk're Leonatus is welvarend
En laat u hartlijk groeten.

(*Hij overhandigt een brief.*)

IMOGEEN.

Dank, o dank!

Gij zijt mij welkom, edel heer.

JACHIMO (*ter zijde*).

Hoe rijk is 't al wat aan het oog zich toont!
Is ook de geest zoo kostlijk, dan is zij
Arabiës vogel, zij alleen, en ik
Verloor. O, driestheid, wees mijn vriend,
En wapen, stoutheid, mij van top tot teen!
Of 'k moet, gelijk de Parth, al vliedend vechten,
Ja, dat zelfs niet, maar vliên.

IMOGEEN (*leest*).

Hij is een man hier onder de edelsten gerekend, wien ik voor zijne beleefdheden den grootst mogelijken dank schuldig ben. De achting waarmee gij hem bejegt, bewijst gij uw getrouwen

Leonatus."

Slechts dit lees ik hardop;
Maar tot in 't binnenst wordt door 't oovrige
Mijn hart verwarmd, en 't dankt er vurig voor.
Gij zijt zoo welkom, edel heer, als ik
Het maar met woorden zeggen kan, en 'k hoop,
Kan ik iets voor u doen, u dit te toonen.

JACHIMO.

Dank, schoonste vrouw! — Wat! zijn de mannen dol?
Schonk hun natuur dan oogen, wèl geschikt
Om 't hemelwelf te zien, de rijke volheid
Van zee en land, in staat om te onderkennen
De vonkelsterren ginds, en d' eenen tweelingsteen
Van d' andren op het kiezelrijke strand,
En doen die wonderkijkers ons niet scheiden,
Wat lief, wat leelijk is?

IMOGEEN.

Wat treft u zoo?

JACHIMO.

't Ligt niet aan 't oog: toon aap of baviaan
Twee zulke vrouwen; hierheen zal hij lachen,
Na de andre grijnzend schreeuwen; niet aan 't oordeel:
Een idioot zou bij deez' schoonheidskeur
Scherpzinnig zijn en wijs; niet aan 't verlangen:
Want morsigheid, bij 't reine schoon gesteld,
Moet eer den lust, vóór 't proeven, walgen doen,
Dan lokken tot het maal.

IMOGEEN.

Wat meent hij toch?

JACHIMO.

Die ruim voldane lust,
Verzadigde begeerte, nooit verzaad,
(Dat bodemlooze, steeds gevulde vat)
Vreet eerst het lam en snakt na d' afval nog.

IMOGEEN.

Wat is 't, wat spooksel kwelt u, waarde Heer?
Zijt gij niet wel?

JACHIMO.

Dank, eedle vrouw, zeer wel.
(*tot Pisanio.*) Ik bid u, vriend,
Zoek eens mijn dienaar op; ik liet hem buiten,
Hij is hier vreemd, en schuw.

PISANIO.

Ik wilde juist
Eens naar hem toegaan, Heer.

(PISANIO *af.*)

IMOGEEN.

Hoe gaat het mijn gemaal? Steeds goed? — O, spreek!

JACHIMO.

Goed, eedle vrouw.

IMOGEEN.

En is hij welgemoed? Ik hoop van ja.

JACHIMO.

Bijzonder opgeruimd, geen vreemding daar
Is zoo vol lust en scherts. Men noemt hem steeds
Den dollen Brit.

IMOGEEN.

En hier was hij veeleer
Tot ernst geneigd, al wist hij dikwijls zelf
Niet recht waarom.

JACHIMO.

Ik zag hem nimmer ernstig.
Hij gaat daar met een Franschman op en neer,

Een man van rang, die in zijn land, na 't schijnt,
 Een Gallisch meisje mint, en zuchten slaakt,
 Verbazend zwaar; de dartle Brit (ik meen
 Uw gâ) lacht dan uit volle keel en roept:
 „'t Is om te bersten, dat een man, die toch
 „Uit boeken, van zijn vrienden, bij ervaring,
 „Wel weet, wat vrouwen zijn — ja moeten zijn,
 „Zelfs tegen beter willen in — dat die,
 „Als hij eens vrij is, na zijn slavernij
 „En boeien smacht!”

IMOGEEN.

En dat zegt mijn gemaal?

JACHIMO.

O ja! met tranen in zijn oog van 't lachen.
 Het is een lust er bij te zijn, als hij
 Den Franschman plaagt. Maar menig man is toch,
 God weet het, zeer te laken.

IMOGEEN.

Hij toch niet?

JACHIMO.

Hij niet; maar toch, hij mocht des hemels gunst
 Met meerder dankbaarheid erkennen, reeds
 Om wat hij zelf ontving, maar nu 'k u zie,
 Zijn schat, zoo onwaardeerbaar, weergaloos,
 Treft niet alleen verbazing mij, mij treft
 Ook deernis.

IMOGEEN.

En wat wekt uw deernis, Heer?

JACHIMO.

Twee wezens, diep!

IMOGEEN.

Ben ik er een van, Heer?

Gij ziet mij aan; wat deerniswaarde ellend
 Ontdekt ge in mij?

JACHIMO.

O, wel betreurenswaard!

Den glans der zon te ontvliên en in een krocht
Bij vetlicht heil te zoeken!

IMOGEEEN.

'k Bid u, Heer,
Geef duidelijk, open antwoord op mijn vragen,
En zeg, waarom wek ik uw deernis op?

JACHIMO.

Wijl andren thans —
Ik wilde zeggen: wat u toekomt — Maar
Den goden is het recht der wraak, het past
Niet mij er van te spreken.

IMOGEEEN.

Naar het schijnt,
Weet ge iets van mij of wat mij aangaat; spreek!
Vaak slaat de vrees voor rampen dieper wond
Dan zekerheid er van; want kent men ze,
Dan kàn 't te laat zijn, maar het tijdig weten
Brengt vaak de redding mee. Ontdek mij dus
Wat u zoo spoort en intoomt tegelijk.

JACHIMO.

Waar' mijn die wang tot laving mijner lippen;
Die hand, die, aangeraakt, slechts even aangeraakt,
De ziel van die 't gevoelen mag tot hulde,
Tot d' eed van trouwe dwingt; dat aanschijn, dat
Het wilde zwerven van mijn oog beteugelt
En eeuwig vasthoudt, — en ik kon, verwaten,
Op lippen zeevren, elk gemeen, gelijk
De trap van 't kapitool; en handen drukken,
Vercelt door d' arbeid van de valsheid, uur
Op uur; en gluren in een oog, gemeen
En glansloos als een walmend licht, gevoed
Door stinkend vet; — dan waar 't gerechte straf,

Dat alle helleplagen tegelijk
Dien afval wreekten.

IMOGEEN.

Mijn gemaal, na 'k vrees,
Vergat Brittanje.

JACHIMO.

En ook zich zelf. Niet ik
Was ooit van zins zijn afval, zoo erbarmlijk,
U mee te deelen; 't is uw vlekloos schoon,
Dat uit mijn zwijgend binnenst dit bericht
Mij op de tonge toovert.

IMOGEEN.

O, niets meer!

JACHIMO.

O, dierbre vrouw! het jammer om uw lot
Doorvlijmt mij 't hart en maakt mij krank. Een vrouw,
Zoo schoon, en erfgenaam eens troons, die 't heil
Des grootsten konings nog verdubb'len zou,
Haar gade deelend met de veile deernen, die
Gehoord zijn voor het eigen goud, door u
Hem toegekend! met ondermijnde schepsels,
Die, kwalen tartend, voor een handvol gelds
Natuur vernielen door 't bederf, dat gift
Vergiften zou! Neem wraak! of 't was
Geen koningin, die onder 't hart u droeg,
En gij vielt af van uwen stam.

IMOGEEN.

Mij wreken?

En hoe zou 'k mij dan wreken? Is dit waar, —
En 'k heb een hart, dat door 't bericht der ooren
Niet licht zich laat bedriegen — is het waar,
Hoe zou 'k mij wreken?

JACHIMO.

Zijt ge 't hèn verplicht,
Te leven als der kuisheid priesteres,

Daar hij nu de een', dan de andre deerne streeft,
 Tot hoon van u, op uwe kosten? Wreek het!
 Ik wijd mij zelf aan uwen zoeten dienst,
 En eed'ler dan die vluchtling van uw koets
 Wil ik mij trouw betoonen aan uw min,
 Stilzwijgend en geheim.

IMOGEEN.

Pisanio! hier!

JACHIMO.

Ontvang mijn huldiging op uwe lippen.

IMOGEEN.

Van hier! — Mijn oor is schuldig, dat zoo lang
 Geluisterd heeft! — Waart gij een man van eer,
 Dan hadt ge uit lust tot deugd mij dit gemeld,
 Niet met een doel zoo snood als ongehoord.
 Gij lastert hier een edelman, zoo ver
 Van uwe schennis, als gij zelf van de eer;
 En gij belaagt een vrouw, die u verafschuwt,
 Gelijk den duivel zelf. — Pisanio, hier! —
 Den koning mijnen vader zal ik melden,
 Wat gij bestaan hebt; duldt hij aan zijn hof,
 Dat een verwaten vreemdling marktdag houdt
 Als in een kit te Rome, en openbaart
 Wat vuige lust hem drijft, dan zorgt hij slecht
 Voor de eer zijns hofs, en zijne dochter weet,
 Dat zij hem niets meer is. — Pisanio, hier! —

JACHIMO.

Ik roem u wel gelukkig, Leonatus!
 't Vertrouwen van uw gade in u verdient
 Uw hechte trouw; uw vlekkelooze deugd
 Haar vol vertrouwen! — Leef gezegend, lang!
 Als gade van den besten man, waar ooit
 Een land zich op beroemde! gij, een vrouw,
 Slechts voor dien besten niet te goed! Vergeef!

Ik sprak zoo om te zien, hoe diep uw trouw
 Geworteld is, en schildert thans uw gâ
 Op nieuw, zocals hij is; oprecht en trouw,
 Een heilige, die tooverkunsten pleegt
 Op gansche scharen tegelijk, en 't hart
 Der halve menschheid wint.

IMOGEEN.

O! dit is waar.

JACHIMO.

Hij zit bij andre menschen als een God;
 Hij heeft een waardigheid, die hem een meer
 Dan menschlijk aanzien geeft. O, houd geen wrok,
 Verhevene vorstin, dat ik het waagde
 U door een valsch verslag te toetsen; 't heeft
 Met eer gekroond de wijsheid uwer keus
 Van zulk een eedlen man, van wie gij weet,
 Dat hij niet dwalen kán. Ik ben zijn vriend,
 En daarom juist nam ik de wan, maar vond —
 De hemel schiep u anders dan alle andren —
 U koren zonder kaf. Vergeef mij wat ik deed.

IMOGEEN.

Het zij. — Mijn invloed hier is tot uw dienst.

JACHIMO.

Ontvang mijn dank. — Bijna was mij ontgaan,
 Van u een dienst te vragen, wel niet groot,
 Toch van gewicht, uw gâ heeft er belang bij;
 Ik zelf en meerder edellieden zijn
 In 't plan betrokken.

IMOGEEN.

Spreek! wat is uw wensch?

I. 7.

JACHIMO.

Een twaalfstal onzer bracht, met uwen gá
 (De beste veer uit onze wiek), een som bijeen,
 Om een geschenk te geven aan den keizer;
 Ik heb het namens de andren aangekocht
 In Frankrijk; prachtig zilverwerk, juweelen,
 Groot, zuiver, fraai gezet, de waarde is groot;
 En daar ik vreemdling ben, ben ik bezorgd
 Dien schat in veiligheid te weten. Mag ik hem
 U in bewaring geven?

IMOGEEN.

Gaarne, Heer;

En voor de veiligheid sta ik u borg;
 Daar 't mijn gemaal ook aangaat, wil ik zelf
 't Bewaren in mijn slaapvertrek.

JACHIMO.

De kist

Is thans aan mijne dienaars toevertrouwd;
 Ik ben zoo vrij u die voor dezen nacht
 Te zenden; morgen moet ik scheep.

IMOGEEN.

Toch niet!

JACHIMO.

Vergeef me, ik moet; ik deed mijn plicht te kort,
 Verlengde ik mijn verblijf. Ik stak van Gallië
 Slechts over, wjl ik wenschte en had beloofd
 U, eedle vrouw, te zien.

IMOGEEN.

Dank voor uw mocite;

Maar ga niet morgen heen!

JACHIMO.

Ik moet, vorstin;
 En daarom, mocht gij wenschen uw gemaal

Te schrijven, doe het, bid ik, heden nog.
Mijn tijd is om; 't is van belang te zorgen,
Dat ons geschenk bij tijds er is.

IMOGEEN.

Ik schrijf.

Zend mij de kist; ik zal er goed voor zorgen
En gaaf terug ze leev'ren. Vaar gij wel.

(Beide af.)

T W E E D E B E D R I J F.

EERSTE TOONEEL.

Een open plein voor het paleis van CYMBELINE.

CLOTEN en twee Hovelingen komen op.

CLOTEN.

Ik vraag u, liep het ooit iemand zoo tegen? Mijn bal was vlak bij het doel en dan nog door een anderen bal weggeslagen te worden! Ik had er honderd pond op gewed; en dan stuift me zoo'n vervloekte aap nog op, omdat ik hem uitvloek, alsof ik m'n vloeken van hem geborgd had en er niet mee kon omspringen, zooals ik zelf verkies!

1ste HOVELING.

Wat won hij er bij? Gij hebt hem met uw bal een gat in 't hoofd geslagen.

2de HOVELING (*ter zijde*).

Had hij evenveel geest gehad als die hem zoo toetakelde, dan was zeker al zijn geest vervlogen.

CLOTEN.

Als een man van rang verkiest te vloeken, behoeft niemand het hart te hebben van zijn vloeken iets af te doen.

2de HOVELING.

Neen, prins! (*ter zijde*.) 't Zou jammer zijn ze staart of ooren af te snijden.

CLOTEN.

Die verwaande hond! — Ik hem satisfactie geven?
Als hij maar iemand geweest was, zoo adellijk als ik!

2de HOVELING (*ter zijde*).

Ja, dan was er zeker een luchtje aan zijn verstand
geweest.

CLOTEN.

Er is niets ter wereld, waar ik zoo'n hekel aan heb;
ik wou voor den duivel, dat ik van minder kom-af was;
ze willen niet met me vechten omdat mijn moeder kon-
ningin is; ieder ploert kan zijn hart ophalen en eens
flink kloppen, en ik mag op en neer loopen als een
haan dien niemand aandurft.

2de HOVELING (*ter zijde*).

Gij zijt een haan en een snoeshaan er bij; gij kraait
koning en uw kroon is een zotskap.

CLOTEN.

Wat zegt gij?

2de HOVELING.

Het gaat niet aan, dat uwe edelheid met Jan en
alleman gaat vechten, wien gij goed vindt te beledigen.

CLOTEN.

Neen, dat weet ik; maar het gaat wel aan, dat ik
beledigd, die beneden mij zijn.

2de HOVELING.

Ja, dat gaat alleen voor uw edelheid.

CLOTEN.

Nu, dat zeg ik ook.

1ste HOVELING.

Hebt gij gehoord van een vreemdeling, die heden
avond aan het hof is geweest?

CLOTEN.

Een vreemde snuiter? En waarom weet ik dat niet

2de HOVELING (*ter zijde*).

Hij is zelf een vreemde snuiter en weet het ook niet.

1ste HOVELING.

Het moet een Italiaan zijn, en, na men zegt, een vriend van Leonatus.

CLOTEN.

Leonatus, een verbannen schoelje; en die ander is er ook een, wie hij ook zij. Wie heeft u van dien vreemdeling verteld?

1ste HOVELING.

Een der pages van uw Edelheid.

CLOTEN.

Zou het staan, als ik na hem toeging om eens een kijkje van hem te nemen? Zou dat niet beneden mijn waardigheid wezen?

1ste HOVELING.

Gij kunt niets doen beneden uw waardigheid, Heer.

CLOTEN.

Neen, niet licht, dat geloof ik ook.

2de HOVELING (*ter zijde*).

Gij zijt een erkende gek; wat van u uitgaat, moge zoo gek zijn als het wil, het is niet beneden uw waardigheid.

CLOTEN.

Kom, ik ga dien Italiaan eens opzoeken. Wat ik vandaag bij het balspel verloren heb, zal ik van hem van avond weer winnen. Kom mee.

2de HOVELING.

Ik zal uw Edelheid volgen.

(CLOTEN *en de eerste Hoveling af.*)

Dat zoo'n geslepen duivelin, zijn moeder,
Der wereld zulk een ezel schonk! Een vrouw
Die met haar slimheid alles dwingt; en hij
Kan zelfs geen achttien aftrekken van twintig,

Al kostte 't hem den hals ook. Ach, princes!
 O godlijke Imoegen, wat is uw lot!
 Een vader, door stiefmoeders list beheerscht;
 Een moeder, die steeds lagen legt; een vrijër,
 Vloekwaarder dan die snoode ballingschap
 Van uwen dierbren ga, dan 't gruwelplan
 Der scheiding, die hij zoekt! De hemel sterk!
 De muren, die uw kostlijke eer beschermen;
 Beware in ongeschokten staat dien tempel,
 Uw rein gemoed; hij schenke u dra tot loon
 Uw gå terug en ook de koningskroon! (Af.)

 TWEEDE TOONEEL.

Een slaapkamer; op den achtergrond een kist.

IMOEGEN, *in haar bed liggende te lezen; een Kamenier.*

IMOEGEN.

Wie is daar? Helena?

KAMENIER.

Ja, tot uw dienst.

IMOEGEN.

Hoe laat is 't al?

KAMENIER.

Schier middernacht, princes.

IMOEGEN.

Dan las ik al drie uur; mijn oog is moe.
 Leg hier een vouw, waar 'k bleef, en ga na bed;
 Maar neem het licht niet mee en laat het aan;
 En kunt ge om vier uur al weer wakker zijn,
 Roep mij dan op. Ik ben al half in slaap.

(Kamenier af.)

'k Beveel me in uw bescherming aan, o Goden!
 Behoed mij, dat geen elf mij plaag', geen droom
 Mijn ziel ontheilig'!

(Zij slaapt in. JACHIMO komt uit de kist.)

JACHIMO.

De krekel zingt; de mensch, van arbeid moe,
 Herstelt door rust zijn geest. Zoo sloop eens zacht
 Tarquinius op het bies, voor hij de kuischheid,
 Die hij den dood bracht, wekte. — O, Cytherea,
 Wat leent ge uw bed bekoorlijkheid! Gij, lelie,
 Frisch, blanker dan het linnen! Mocht ik slechts
 U even strooken, en een kus, een enklen,
 U drukken op die heerlijke robijnen,
 Tot kussen als gevormd! — Het is haar adem,
 Die hier de lucht doorgeurt. Zie, hoe de vlam
 Zich glurend buigt om onder 't lid die sterren
 Te zien, verscholen achter valgordijnen,
 Van wit met blauw dooraderd, met een tint
 Als van 't azuur des hemels! — Maar mijn doel!
 Hoe is de kamer? Alles schrijf ik op: —
 Zoo, zoo het schilderwerk; — daar 't venster; — zoo
 De siersels van haar bed; — de wandtapijten
 Met die en die figuren, — wat het voorstelt; —
 Goed! maar het een of ander lichaamsteeken!
 Meer dan tienduizend teekens van het huisraad
 Zou dat mijn lijst verrijken, 't waar' bewijs.
 o, Slaap, gij beeld des doods, druk zwaar op haar!
 Maak haar gevoel als van een steenen beeld
 In grafgestichten! — Hier, gij hier, gij hier!

(Hij doet haar den armband af.)

't Glijpt los; geen Gordiaansche knoop voorwaar!
 't Is mijn! 'k Zal dit getuignis laten geven,
 En overtuiging wekken in zijn borst,
 Dat haar gemaal er dol van wordt. — En zie,

Daar op haar linkerborst een vreemde vlek,
 Vijfhoekig als de purpren drup in 't hart
 Der primula; een onbedrieglijk teeken,
 Zoo sterk als nooit het recht zou vordren; dit
 Geheime kenmerk dringt hem tot den waan,
 Dat ik het slot verbrak en haar den schat
 Der eer ontnam. Genoeg. Behoef ik meer?
 Waartoe dit schrijven, dat in mijn gedachtenis
 Geschroefd, geklonken is? — Zij las in bed
 't Verhaal van Tereus, zie, zij kwam tot waar
 Zich Philomeel gewonnen gaf. — Genoeg;
 Weer na mijn kist; het springslot toegeklept!
 Maak voort, gespan der nacht! De scheem'ring wekk'
 Den raaf! Ik beef, mijn moed is uitgebluscht;
 Dit is de hel, schoon hier een engel rust.

(*De klok slaat.*)

Drie uur! 't Is tijd, 't is tijd!

(*Hij gaat in de kist.*)

DERDE TOONEEL.

Een voorkamer, gronzende aan IMOGEEN'S slaapvertrek.

CLOTEN en de Hovelingen komen op.

1ste HOVELING.

Uw hoogheid is bij het verliezen de kalmste man van
 de wereld, de koelbloedigste die ooit dobbelsteenen ter
 hand nam.

CLOTEN.

Van dat verliezen zou iedereen wel koud worden.

1ste HOVELING.

Maar niet iedereen blijft dan zoo kalm na het edel

temperament van uw hoogheid. Als gij wint, zijt gij uiterst vinnig en heftig.

CLOTEN.

Winnen geeft ieder moed. Als ik die malle Imogeen maar kon krijgen, zou ik goud genoeg hebben. Het is haast ochtend, niet waar?

1ste HOVELING.

Het is al dag, prins.

CLOTEN.

Ik wou, dat die muziek maar kwam. Ze hebben mij geraden haar een morgen-muziek te brengen; ze zeggen dat dit indruk zal maken.

(De Muzikanten komen op.)

Komaan, speel op; kunt gij indruk op haar maken met uw getikkel, goed; wij zullen het met de tong ook eens probeeren. Als niets wil helpen, laat ze loopen; maar ik geef het nooit op. Nu eens een zeer voortreffelijk zinrijk stuk, en daarna een allerliefste zoete melodie met wondermooie kostelijke woorden, — en laat ze er dan maar eens over denken.

L I E D.

De leeuwrik juicht in 's hemels blauw;

De zonnegod stijgt op;

Zijn rossen lekken frisschen dauw

Van bloemenkelken op.

Het blozend madeliefje slaat zijn gouden oogjes op;

Wat lief en lieflijk is, ontwaakt; o, liefste mijn, sta op!

Sta op! sta op!

Zoo, snijdt nu maar uit; als dit indruk maakt, zal ik uw muziek te beter bedenken; zoo niet, dan is het een gebrek in haar gehoor, dat niet door paardeharen

en kalfsdarmen, zelfs niet met den liefelijksten zang van kunstig fijne stemmetjes, te verbeteren is.

(*Muzikanten af.*)

(CYMBELINE en de KONINGIN komen op.)

2de HOVELING.

Daar komt de koning.

CLOTEN.

Ik ben blij, dat ik zoo laat op was, want dit is de reden, dat ik zoo vroeg op was. Hij kan niet anders dan dezen dienst, dien ik heb afgedaan, vaderlijk opnemen. — Goeden morgen, uwe majesteit en mijne doorluchtige moeder.

CYMBELINE.

Maakt ge aan de deur der wreede schoone uw hof,
En komt zij niet?

CLOTEN.

Ik heb haar met muzieken bestormd, maar zij verwaardigt zich niet er op te letten.

CYMBELINE.

't Is nog te kort, sinds ik haar lief verbande;
Hij is nog niet vergeten; langer poos
Moet eerst zijn beeld haar uit de ziele wisschen,
Dan is zij de uwe.

KONINGIN.

Zeg den koning dank,

Die niets verzuimt, wat u bij zijne dochter
Tot voordeel strekt; zorg dat gij haar met ernst
Uw hulde brengt; maak u gelegenheid
En tijd tot vriend; dat iedre weigring
Uw aandrang slechts vermeer', opdat zij meen',
Dat u het harte dringt tot iedren dienst
Dien gij haar wijdt; gehoorzaam haar in alles,
Slechts niet als haar bevel uw heengaan eischt;
Dan zijt gij doof.

CLOTEN.

Ik doof? Niet dat ik weet.

(Een Bode komt op.)

BODE.

Veroorloof, heer, dat ik de komst u meld'
Van een Romeinsch gezantschap; aan het hoofd
Staat Caius Lucius.

CYMBELINE.

't Is een waardig man,
Al is ook toorn het doel van zijne komst;
Die schuld is niet de zijn'. Wij moeten hem
Ontvangen na den rang van zijnen heer;
En aan hem zelf zijn vroegre vriendschaps-diensten
In dankbaarheid erkennen. — Waarde zoon,
Zoodra ge uw uitverkoorne hebt begroet,
Volgt ge ons en uwe moeder; wij verlangen
Uw diensten bij 't gehoor. — Wij gaan, mijn gade.

(Allen af, behalve CLOTEN.)

CLOTEN.

Is zij ontwaakt, dan spreek ik haar; zoo niet,
Dan slaap' zij door en droom. — Met uw verlof!

(Hij klopt aan.)

Ik weet, haar vrouwenvolk is bij haar. Wat?
Vulde ik aan een de handen eens? Voor goud
Verkrijgt men toegang, dikwijls, ja; het maakt
Diana's jagers zelfs ontrouw, zoodat
Zij 't wild den stroopers tegendrijven; goud
Brengt brave kerels om en redt den dief,
Maar soms ook brengt het beiden aan de galg.
Wat maakt en wat vernielt het niet? Ik kies
Een van haar vrouwvolk tot mijn zaakbezorger;
'k Ben zelf niet op de hoogte van de zaak.
Met uw verlof.

*(Hij klopt.)**(Een Kamenier komt op.)*

KAMENIER.

Wie daar? Wie klopt?

CLOTEN.

Een edelman.

KAMENIER.

Wat meer?

CLOTEN.

Zoon van een edelvrouw.

KAMENIER (*ter zijde*).

Nu, dat is meer

Dan menigeen kan roemen, die zijn kleeren

Zoo duur betaalt als gij. — Wat wenscht gij, Prins?

CLOTEN.

Wel, uw princes. Is zij gereed?

KAMENIER.

O ja,

Tot blijven in haar kamer.

CLOTEN.

Daar hebt ge goud van mij. Verkoop me uw gunst.

KAMENIER.

Mijn gunst, mijn goeden naam? Of wilt ge alleen

Een woord ten uwen gunste? — De princes! —

*(Af.)**(IMOGÉEN komt op.)*

CLOTEN.

Goê morgen, schoone zuster, geef me uw hand!

IMOGÉEN.

Prins, goeden morgen! Moeite geeft gij uit

Om slechts verdriet te koopen. Want mijn dank

Is mijn verklaring, dat ik arm in dank ben

En schaars dien missen kan.

CLOTEN.

'k Bemin u toch, ik zweer 't.

IMOGÉEN.

Of gij het zweert of zegt, het is mij één,

Maar zweert ge ook immer, immer is 't uw loon
Dat ik er niet op let.

CLOTEN.

Dat is geen antwoord.

IMOGEEEN.

Zoudt ge, als ik zweeg, niet denken dat ik toegaf,
Dan sprak ik niet. Ik bid u, spaar me. In ernst,
Gelijke onhofslijkheid zal ik ontvouwen
Bij al uw hulde. Een man, zoo goed van oordeel,
Begrijpt, zoo afgewezen, af te houden.

CLOTEN.

't Waar zonde, u aan uw waanzin prijs te geven;
Dat wil ik niet.

IMOGEEEN.

Een nar is niet waanzinnig.

CLOTEN.

Noemt gij me een nar?

IMOGEEEN.

Ik doe het in mijn waanzin;

En die zal wijken, zijt gij slechts verstandig;
Dat doet ons beide goed. Het is mij leed,
Dat gij mij dwingt, mijn vrouwenaard verloochnend,
Zoo sterk te spreken; hoor nu, eens voor goed:
Ik, die mijn hart wel ken, verklaar u hier,
En uit mijns harten grond: gij zijt mij niets;
En zoo zeer mis ik liefde tot mijn naaste,
('k Beschuldig hier mij zelf,) dat ik u haat;
En 'k wenschte liever, dat gij dit gevoeld hadt,
Dan dat ik 't zóó moest zeggen.

CLOTEN.

Gij vergeet,

Wat plicht ge uw' vader schuldig zijt. Die echt,
Dien gij steeds voorwendt, met dien lagen schoft
(Een die 't genadebrood hier at, het schraapsel

Der schotels van het hof) dat is geen echt;
 En moog men ook aan 't lage volkje toestaan
 (Wie is zoo laag als hij?) zich saam te kopp'len,
 (Waar dan ook niets dan broodeloos gebroed
 En beedlarij van komt) naar eigen lust,
 Aan u wordt zulk een wilkeur toch ontzegd
 Door de aanspraak op de kroon; gij moogt haar glans
 Niet zoo bezoedlen door een lagen slaaf,
 Een knaap, nauw goed genoeg voor een livroi,
 Een stalknecht, minder nog.

IMOGEEEN.

Gij lasteraar,
 Waart ge ook de zoon van Jupiter, en verder
 Zooals gij nu zijt, te gemeen waart ge om
 Zijn knecht te zijn; uw post waar' hoog genoeg —
 Benijdbaar zelfs, wanneer men uw waardij
 Eens schatten ging — als gij den rang verkreegt
 Van beulsknecht in zijn rijk; gij wierdt gehaat,
 Om zulk een hooge gunst.

CLOTEN.

Haal' hem de pest!

IMOGEEEN.

Niets ergers kan hem treffen, dan dat gij
 Zijn naam slechts noemt. Zijn slechtste kleedingstuk,
 Had hij 't maar even aan, is in mijn oog
 Meer waard dan al de haren van uw hoofd,
 Als ieder haar een man werd zooals gij. —
 Pisanio!

(PISANIO komt op.)

CLOTEN.

Wat, zijn kleed? o, alle duivels! —

IMOGEEEN.

Ga daadlijk eens aan Dorothea vragen....

Zijn kleed?

CLOTEN.

IMOGEEN.

Hier spookt een nar, die mij verschrikt,
Maar toch nog meer vergramt. — Ga, zeg haar, dat
Ze een kleenood op ga zoeken, dat toevallig
Van d' arm mij moet gegleden zijn; ik had
Het van uw meester, en, geloof me, ik zou het
Zelfs voor het jaargeld van den grootsten koning
Niet willen missen. Heden morgen, dunkt me,
Zag ik het nog, maar gistren avond, zeker,
Had ik het aan; ik drukte een kus er op;
En 'k hoop, 't ging toch mijn gâ niet melden, dat ik
Iets anders kuste als hem.

PISANIO.

Het kan niet weg zijn.

IMOGEEN.

Dat hoop ik; zoek!

(PISANIO *af.*)

CLOTEN.

Gij hebt mij daar beschimpt;

Zijn slechtste kleed?

IMOGEEN.

Ja, ja, ik heb 't gezegd.

Wilt gij me er om verklagen, roep getuigen.

CLOTEN.

Uw vader zal 't vernemen.

IMOGEEN.

Ook uw moeder;

Zij is zoo goed voor mij, en zal, na 'k hoop,
Het ergste van mij denken. 'k Laat u, prins,
Thans aan uw boosheid over.

(*Af.*)

CLOTEN.

Ik wil wraak. —

Zijn slechtste kleedingstuk? — Nu goed.

(*Af.*)

VIERDE TOONEEL.

Rome. Een kamer in het huis van PHILARIO.

POSTHUMUS en PHILARIO komen op.

POSTHUMUS.

Wees niet beducht; ik wenschte, ik waar' zoo zeker,
Dat ik den koning win, als ik vertrouwd
Dat zij haar eer behoeden zal.

PHILARIO.

Wat doet ge,
Om u zijn gunst weer te bemidd'len?

POSTHUMUS.

Niets.

Ik wacht de wiss'ling van de tijden af;
Ik ril thans in de winterkoude en wensch
Na warmer weer. Door hoop en vrees geslingerd,
Is 't poovre dank dien ik u breng, en faalt
Mijn hoop, dan sterf ik, diep bij u in schuld.

PHILARIO.

Uw rijk gemoed, uw omgang is een loon,
Dat meer dan afbetaalt. — Ik denk, dat thans
't Gezantschap van Augustus bij uw vorst
Wel reeds is aangekomen. Caius Lucius
Zal zeker goed zich kwijten van zijn taak,
En Cymbelin', vermoed ik, zal zijn eijnsplight
Erkennen, d' achterstal voldoen en niet
Romeinsche scharen willen zien, wier tocht
In droeve erinn'ring leeft.

POSTHUMUS.

En ik geloof,
(Schoon ik geen staatsman ben, noch worden zal)
Dat dit een oorlog wordt; en eer verneemt ge
De landing uwer Gallische legioenen

II. 4.

In 't onvervaard Brittanje, dan 't betalen
 Zelfs van een penning eijns. Ons volk kent thans
 Meer tucht en orde, dan toen Julius Caesar
 Glimlachend op hun linksheid staarde, schoon
 Hun moed hem 't voorhoofd fronsen deed. Hun krijgstucht
 Nu met hun moed vereend, zal wie hen aanvalt
 Doen kennen, dat zij mannen zijn, voor wie
 Ervaring voordeel was.

(JACHIMO komt op.)

PHILARIO.

Zie, Jachimo!

POSTHUMUS.

De snelste herten trokken u te land,
 En goede winden kusten steeds uw zeil,
 Om spoed aan 't schip te geven.

PHILARIO.

Welkom hier!

POSTHUMUS.

Ik hoop, de korthed van 't bescheid deed u
 Zoo ijlings wederkeeren.

JACHIMO.

Uwe gade

Is een der schoonsten, die ik immer zag.

POSTHUMUS.

En een der besten; anders mocht haar schoon,
 Door 't venster uitziend, valsche harten lokken
 Om valsch er mee te zijn.

JACHIMO.

Hier hebt gij brieven.

POSTHUMUS.

Van goeden inhoud, hoop ik.

JACHIMO.

Zeer waarschijnlijk.

II. 4.

PHILARIO.

Was Caius Lucius aan het Britsche hof,
Toen gij daar waart?

JACHIMO.

Hij werd er wel verwacht,
Maar was er toen nog niet.

POSTHUMUS.

't Is alles goed. —

Lokt u de glans van dezen steen nog aan?
Of is hij voor uw hand verdoofd?

JACHIMO.

Verloor ik hem,
Dan had ik ook zijn waarde in goud verloren.
Maar gaarne deed ik grooter reis, om nog
Een nacht van zulk een kortheid te genieten
Als in Brittanje; want de ring is mijn.

POSTHUMUS.

De steen is hard, zoo ook uw taak.

JACHIMO.

O neen,

Uw vrouw is week, en was te winnen.

POSTHUMUS.

Heer,

Spot niet met uw verlies; gij weet, zoo 'k hoop,
Dat onze vriendschap uit is.

JACHIMO.

Neen, toch niet,
Als gij uw woord houdt. Kon ik niet berichten,
Dat ik de kennis van uw gade maakte,
Dan, dan had ik met u te doen, maar hier
Verklaar ik thans, dat ik hare eere won,
Alsmede uw ring, daarbij noch haar, noch u
Beleedigend, daar ik niet anders deed
Dan wat gij tweeën goed vindt.

POSTHUMUS.

Kunt gij dit
 Bewijzen, dat zij de uwe was, dan reik
 Ik u, geen vijand meer, deez' ring; zoo niet,
 Dan doet uw twijflen aan haar vleklooze eer
 Uw zwaard of 't mijn van meester wiss'len, of
 Ze beide heerloos zijn voor wie ze vindt.

JACHIMO.

't Bericht, dat ik omstandig geven zal,
 En dat den stempel van zijn waarheid draagt,
 Zal tot geloof u dwingen; 'k ben bereid
 Zijn kracht te sterken door een eed, dien gij
 Mij zeker schenken zult, als gij erkent,
 Dat gij dien niet behoeft.

POSTHUMUS.

Ga voort.

JACHIMO.

Vooreerst,
 Haar slaapvertrek ('k erken, ik sliep er niet,
 Maar vond er wat het waken wel beloonde);
 Het wandtapijt was zijde en zilver; 't was
 Cleopatra, die haar Romein ontmoet;
 De Cydnus zwelt, treedt over de oevers heen,
 't Zij van 't gedrang der booten, 't zij van trots;
 Een stuk zoo fraai gewerkt en rijk, dat kunst
 En kostbaarheid hier streden om de kroon;
 Ik was verbaasd van zulk een meesterhand,
 Die 't leven zoo natuurlijk —

POSTHUMUS.

Dit is waar;
 Gij hebt dit kunnen hooren, hier, van mij,
 Of van een ander.

JACHIMO.

Meer bijzonderheden
 Doen zien, hoe ik dit weet.

POSTHUMUS.

Dat moet ook wel,
Of 't is gedaan met uwen roem.

JACHIMO.

De schoorsteen
Is aan den zuiderwand; het schoorsteenstuk
Diane in 't bad. Nog nooit zag ik figuren,
Die zoo zich zelf verklaarden; schepper was
De kunstnaar, als natuur; hij overtrof haar,
Van adem en beweging afgezien.

POSTHUMUS.

Ook dit kondt gij zeer wel van andren hooren;
't Wordt dikwijls hooggeroemd.

JACHIMO.

De zoldring sieren
In goud gedreven eng'len. Ik vergat nog:
Voor 't vuur is niet een ijzren rooster, maar
Een tweetal blinde liefdegoôn, van zilver;
Bevallig rusten ze op den eenen voet,
En steunen op hun toorts.

POSTHUMUS.

Is dit haar eer? —
't Kan zijn, dat gij dit alles zaagt (en 'k moet
Uw trouw geheugen prijzen), maar 't beschrijven
Van wat er in haar kamer is, doet niets
Voor 't winnen van uw weddingschap.

JACHIMO (*den armband voor den dag halend*).

Welnu,
Verbleek dan als gij 't kunt. Ik zal dit kleinood
Slechts even laten schittren, slechts een oogwenk;
Dit wil ik kopp'len met uw diamant,
Want beide zijn ze mijn.

POSTHUMUS.

O, Jupiter! —

Laat mij nog eens het zien. Is het die armband,
Dien ik haar gaf?

JACHIMO.

Dezelfde Heer, en 'k dank haar;
Zij deed hem af van d'arm; ik zie haar nog;
Haar lieflijkheid verdoofde zijnen glans,
En deed hem toch in waarde stijgen. Bij
Het overreiken zei ze: „ik heb dit eens
Op prijs gesteld.”

POSTHUMUS.

Zij deed gewis het af,
Om 't mij te zenden.

JACHIMO.

Zeg mij, schrijft ze u dat?

POSTHUMUS.

O, neen, neen, neen, 't is waar. Daar, neem oock dit:
(Hij geeft hem den ring.)

Het is een basiliscus voor mijn oog,
Het zien er van is doodlijk. — Zoo is dan
Geen eer, waar schoonheid is, geen trouw, waar toch
De schijn er van bestaat, geen liefde, waar
Nog andre mannen zijn! Een vrouweneed
Stell' hij, die hem ontving, niet meer op prijs,
Dan zij haar deugden schatten, dat is, niets. —
O, o, onmeetlijk valsch!

PHILARIO.

Herstel u, heer,

En houd uw ring; hij is nog niet gewonnen.
Dat kleinood, zij verloor 't misschien; wie weet,
Of een bediende niet werd omgekocht
En 't haar ontstolen heeft.

POSTHUMUS.

Zeer waar; en zoo
 Kwam hij er aan, na 'k hoop; — mijn ring terug!
 Weet gij niets van haar zelf, geen enkel teeken,
 Dat meer bewijst dan dit? Dit is gestolen.

JACHIMO.

Bij Jupiter; ik kreeg 't, en van haar arm.

POSTHUMUS.

Hoort gij? hij zweert; hij zweert bij Jupiter.
 't Is waar; — neen, houd den ring; — 't is waar, ik weet,
 Zij kon hem niet verliezen. Haar bedienden
 Zijn allen plichtgetrouw. — Zij zouden stelen!
 En voor een vreemde! — Neen, zij was de zijne.
 Dit is het blijk van hare onkuisheid, 't loon
 Waarvoor zij, duur genoeg, een schandnaam kocht! —
 Dáár, neem uw huur en al 't gebroed der hel
 Betwiste u beide elkaar!

PHILARIO.

O, blijf bedaad!

Dit is te zwak; gij moogt het niet gelooven,
 Gij, die zoo zeker waart van —

POSTHUMUS.

't Moet zoo zijn,
 Zij werd door hem onteerd.

JACHIMO.

Verlangt gij nog
 Een ander blijk? Beneden aan haar borst —
 Liefkozenswaardig — is een vlek, zoo trotsch
 Op dat bekoorlijk plekje; bij de Goden,
 Ik drukte een kus er op, en 't gaf mij honger
 Na nieuw genot, schoon reeds verzaad. Gij kent
 Die wondre vlek?

POSTHUMUS.

Ja, ja, en zij bevestigt
Die andre vlek, een schandvlek, als de hel
Geen tweede toonen kan.

JACHIMO.

Verlangt gij meer bewijs?

POSTHUMUS.

Neen, spaar me uw rekenkunst; het is hetzelfde
Eens of miljoenenmaal!

JACHIMO.

'k Wil zweren.

POSTHUMUS.

Neen,

Geen eed! Gij liegt, wanneer gij zweert, dat gij
Het niet deedt; en ik dood u als gij loochent
Dat gij mijn kroon mij roofde.

JACHIMO.

Ik loochen niets.

POSTHUMUS.

Had ik haar hier! 'k Zou haar in stukken rijten!
Ik ga na ginds en doe 't, aan 't hof, en voor
Haars vaders oog, — 'k doe iets! (Af.)

PHILARIO.

Hij is zich zelf

Volstrekt geen meester meer! — Gij hebt gewonnen;
Hem na! Hij mocht in onbedwingbre drift
Eens woeden op zich zelf.

JACHIMO.

Van harte gaarne.

(Beide af.)

VIJFDE TOONEEL.

Een andere kamer in hetzelfde huis.

POSTHUMUS *komt op.*

POSTHUMUS.

Kan dan geen man ontstaan, als niet de vrouwen
 Het halve werk doen? Allen zijn wij bastaards;
 En die zoo hoogst eerwaarde man, dien ik
 Mijn vader noemde, was, ik weet niet waar,
 Toen men mij sloeg, en 't was een valsche stempel
 Waar mee 'k geslagen werd; toch was mijn moeder
 Van haar tijd de Diana; zoo mijn vrouw
 In deez' tijd zonder weergâ. — Wraak, o wraak!
 Mij weerde zij het wettige genot,
 En bad vaak haar te sparen; deed dit met
 Een schaamteblos zoo lieflijk, dat zelfs de oude
 Saturnus waar' verwarmd en ik zoo kuisch
 Als versche sneeuw haar dacht. — O, alle duivels!
 Die gele Jachimo, in één uur — was 't niet zoo? —
 In minder; — daadlijk; — mooglijk sprak hij niet,
 Maar brulde, als in een eikelbosch een ever,
 En deed zijn sprong; en vond geen wederstand,
 Dan waar hij dien kon wachten, en waar zij
 Geen aanval dulden mocht. O, vond ik slechts
 Wat vrouwlijk is in mij! want iedre neiging
 Tot ondeugd in den man, bij God! zij is
 Zijn vrouwlijk erfdeel: liegen, ja voorwaar,
 Komt van de vrouw; van haar 't gevele, 't bedriegen;
 Onkuische lust van haar; van haar de wraakzucht;
 Van haar de zucht na grootheid, hoovaardij,
 Inbeelding, dwaze lusten, lasterzucht,
 Laatdunkendheid en wuftheid, alle kwaad,
 Wat maar een naam heeft, wat de hel maar kent,

Van haar, gedeeltlijk of geheel; of ja, geheel;
Want zelfs haar ondeugd
Zijn ze ongetrouw en wiss'len de eene steeds,
Schoon een minuut pas oud, weer met een andre,
Niet half zoo oud. — Beschrijven wil ik haar,
Verfoeien, vloeken. — Neen, een wijzer haat:
Ik bid, dat het naar eigen lust haar gaat;
De duivel zelf kan haar niet erger plagen.

(Af.)

DERDE BEDRIJF.

EERSTE TOONEEL.

Brittanje. Een staatsiezaal in CYMBELINE'S paleis.

CYMBELINE, *de KONINGIN, CLOTEN en Edellieden*
komen op van de eene zijde; van de andere

CAIUS LUCIUS *met gevolg.*

CYMBELINE.

Nu, zeg ons, wat verlangt Augustus Caesar?

LUCIUS.

Toen Julius Caesar (wiens gedachtenis nog
In aller oogen leeft en oor en tong
Steeds boeien en ontboeien zal) Brittanje
Bezocht en overwon, beloofde uw oom,
Cassibelaan (door Caesars lof beroemd,
En die door daden zulk een lof verdiende)
Voor zich en voor zijn erven Rome een eijns,
Drieduizend ponden 's jaars, door u sinds kort
Niet meer voldaan.

KONINGIN.

En — wonderbaarder nog —
Ook nooit meer te voldoen.

CLOTEN.

Licht komen er
Veel Caesars, eer een tweede Julius komt.
Brittanje is zelf een wereld; wij betalen
Voor 't dragen onzer neuzen niets.

KONINGIN.

Was 't toen

Uw tijd van nemen, nu is 't onze tijd
 Om weer terug te nemen. — Denk, mijn vorst,
 Aan 't voorgeslacht, en aan de weerbaarheid
 Dit eiland eigen; 't is omzoomd, als waar' 't
 Neptunus' park, door paal- en rasterwerk
 Van onbeklimbre rotsen, felle branding
 En banken, die geen vijands schepen dulden,
 Maar tot de bramsteng die verzwelgen. Caesar
 Heeft, ja, 't veroverd, maar kon hier niet zwetsen
 Van „kwam en zag en overwon"; met smaad
 (Den eersten die hem trof) werd hij verdreven,
 Tot tweemaal toe, van onze kust; zijn schepen
 (Ontredderd speelgoed!), onze schrikbre zee
 Nam die als eierschalen op haar golven,
 En smeedt ze op onze rotsen stuk; vol jubels
 Liet held Cassibelaan, die eenmaal reeds
 (Fortuin, wat zijt ge wuft!) den grooten Caesar
 Schier had genoopt tot afstaan van zijn zwaard,
 Luds veste toen van vreugdevuren schittren,
 Den Brit van moed vervullend.

CLOTEN.

Kort en goed, er wordt geen schatting meer betaald.
 Ons rijk is vrij wat sterker dan toen ter tijd, en, zooals
 ik zeide, er zijn zulke Caesars niet meer; anderen van
 dien naam mogen even kromme neuzen hebben; maar
 zulke lange armen heeft er geen een.

CYMBELINE.

Zoon, val uw moeder niet in 't woord.

CLOTEN.

Wij hebben er hier nog verscheiden', die even harde
 handen hebben als Cassibelaan; ik zeg niet, dat ik er
 een van ben, maar ik heb mijn vuisten toch ook wel. —

Waarom schatting? waarom zouden wij schatting betalen? Als Caesar de zon met een laken voor ons kan bedekken of de maan in zijn zak kan steken, dan zullen wij hem schatting betalen voor licht; maar anders, geen woord meer over die schatting, bid ik u.

CYMBELINE.

't Is u bewust,

Wij waren, tot ons Rome met geweld
Tot eijns verplichtte, vrij. Eerst Caesars eerzucht
(Die zoo zich opblies, dat de wereld schier
Te klein haar werd) heeft, zonder schijn van recht,
Dit juk ons opgelegd; het af te schudden
Betaamt een strijdbaar volk, en wij beroemen
Ons, dit te zijn. — Wij zeggen dus tot Caesar:
Wij stammen van Mulmutius af, die 't eerst
Hier recht en wetten gaf, door Caesars zwaard
Te zeer verkort; 't is plicht, nu wij 't vermogen,
Haar kracht en vrije werking te herstellen,
Schoon Rome dit betwist'. Mulmutius schiep
Ons wet en recht, hij, de eerste in Brittenland,
Die, 't voorhoofd sierend met de kroon, den naam
Van koning voerde.

LUCIUS.

't Grieft mij, Cymbelin',

Dat ik verklaren moet: Augustus Caesar,
(Die meerder koningen tot dienaars heeft,
Dan gij bedienden telt) is thans uw vijand.
Uit krachte van mijn last, uit naam van Caesar,
Zeg ik u oorlog en verwoesting aan;
Houdt u bereid, want fel en onweerstaanbaar
Zal de aanval zijn. — Ik kweet mij van mijn last,
En dank u voor mij zelf.

CYMBELINE.

Wees welkom, Caius.

Uw Caesar sloeg mij ridder; 'k sleet mijn jeugd

III. 1.

Meest onder hem; van hem verwierf ik eer;
 Tracht hij mij die te ontnemen, met geweld,
 Dan past het mij, die eer, op dood en leven,
 Te hoeden. 't Is mij welbewust, dat thans
 Pannonië en Dalmatië voor hun vrijheid
 De wapens grepen; vatte niet de Brit,
 Dit voorgaan ziende, vuur, dan bleek hij koud;
 Zoo vinde ons Caesar niet.

LUCIUS.

De strijd besliss'.

CLOTEN.

Zijne majesteit heet u welkom. Breng een dag, twee
 dagen of langer voor uw genoegen met ons door; als gij
 ons later op een anderen voet opzoekt, zult gij ons vin-
 den in onzen zoutwater-gordel; slaat gij ons daaruit, dan
 is hij u. Valt gij echter in de kloppartij, dan zullen
 onze kraaien er goed bij varen; en dan is alles uit.

LUCIUS.

Juist, prins.

CYMBELINE.

't Besluit weet ik van uwen heer, hij 't mijn;
 Ik heet u verder: welkom!

(*Allen af.*)

TWEEDE TOONEEL.

Een andere kamer in CYMBELINE's paleis.

PISANIO *komt op, een brief lezende.*

PISANIO.

Hoe! Wat! Van echtbreuk! Waarom schrijft gij niet
 Wat monster haar beschuldigt? — Leonatus

O, meester! Met wat vreemd vergif werd u
 Het oor besmet? Wat Italjaansche schurk
 (Met tong en hand vergiften zij) vond u
 Een al te willig hoorder? — Trouwloos? Neen;
 Voor trouwe lijdt zij straf, en zij weerstaat
 Geen vrouw, veeleer godinne, zulke stormen,
 Dat sterke deugd zelfs bukken zou. — Mijn meester,
 Thans is uw hart beneden haar, zoo diep,
 Als eens uw stand. — Wat! Haar vermoorden, ik!
 Bij de verknochtheid en de trouw, die ik
 Aan u gezworen heb? — Ik, haar? — haar bloed?
 Als dit goed dienen is, dan wil ik nooit
 Een bruikbaar dienaar zijn. Zie ik er uit,
 Als waar' ik zoo van menselijkheid ontdaan,
 Als deze wandaad eischt? — „Volbreng 't; de brief,
 „Dien ik haar schreef, biedt u gelegenheid
 „En door haar eigen last.” — Vervloekt papier!
 Zwart zijt ge als inkt, geheel! Gevoelloos vod,
 Zijt gij dienstplichtig voor deez daad, gij, die
 Zoo maagdelijk rein er uitziet? Ach, daar komt ze!
 Hoe voel ik mij een stumperd in het veinzen.

(IMOGEEN *komt op.*)

IMOGEEN.

Wat is 't, Pisanio?

PISANIO.

Princes, hier is een brief van mijnen heer.

IMOGEEN.

Wat? uw heer? Dat is mijn heer, Leonatus.
 Wat waar' die sterrenwichelaar bekwaam,
 Die zoo de sterren kende, als ik zijn hand;
 De toekomst lag hem open. — Goede Goden,
 Laat wat dit blad bevat van liefde spreken,
 Laat hem gezond, tevreden zijn, — slechts niet,

Dat wij gescheiden zijn; dit zij hem smart; —
 Soms werkt de smart weldadig, zoo is deez'
 Daar zij de liefde sterkt; — hij zij tevreden,
 Slechts hiermee niet! — Veroorloof, goede was! —
 Heil u, gij bijen, die ons voor geheimen
 Deez sluiting maakt! Hoe bidden u wat anders
 Gelieven toe en teeknaars van een schuldbrief;
 Want dezen brengt ge in hechtis, en voor ons
 Verzegelt gij des jongen Amors groeten. —
 O, goede tijding, Goden!

(leest.) „Mijn vonnis en uws vaders toorn, als hij
 „mij in zijn gebied aantrof, zouden niet zoo
 „wreed jegens mij kunnen zijn, of gij, o dier-
 „baarst wezen, zoudt mij door uwe oogen
 „weder tot nieuw leven bezielen. Weet, dat
 „ik in Cambria ben, te Milfordshaven. Volg,
 „wat op dit bericht uw eigen liefde u raadt.
 „Hiermede wordt u alle heil toegewenscht door
 „hem, die, getrouw aan zijn eed, en steeds
 „in liefde groeiende, de uwe blijft,

Leonatus Posthumus.”

O! een be vleugeld paard! — Pisanio, hoor!
 Hij is in Milfordshaven; lees, en zeg me
 Hoe ver dat is. Als iemand zonder haast
 Het afreist in een week, zou ik dan niet
 In éénen dag er komen? — Trouwe vriend, —
 (Die naar uw heer verlangt als ik; verlangt —
 Ik sprak te sterk! — toch niet als ik; — verlangt —
 Maar met veel zwakker gloed, — o, niet als ik;
 Mijn wensch is vuur'ger dan het vuur) o spreek,
 En snel, al stoot ook 't eene woord het ander
 (Raad aan het minnend hart moet zinverdoovend
 In 't oor zich storten), zeg, hoe ver het is

Tot dat gezegend Milford; zeg daarbij,
 Hoe Wallis zoo gelukkig kwam, van zulk
 Een haven te verwerven; bovenal
 Hoe wij van hier ontsnappen, en hoe wij
 Den tijd van ons vertrek tot onze t' huiskomst
 Bemant'len; maar vooreerst, hoe gaan wij heen;
 Waartoe een mantel voor wat nog niet is?
 Dat is van later zorg. Ik bid u, spreek;
 Zeg, rijden wij wel tien, wel twintig mijlen
 Van uur tot uur?

PISANIO.

Een twintig op een dag,
 Dat is genoeg voor u, en reeds te veel.

IMOGEEN.

Wat zegt ge? een man, die ter gerechtsplaats reed,
 Kon zoo niet kruipen; 'k hoorde wel van ritten,
 Om geld gedaan, waarbij het paard in snelheid
 Den stormwind overtrof. — Maar dit is dwaasheid; —
 Ga, laat mijn kamenier een ziekte veinzen,
 Na huis verlangen, en bezorg mij snel
 Een rijkleed, doch niet kostlijk, maar zooals 't
 Een pachtersvrouw betaamt.

PISANIO.

Princes, bedenk —

IMOGEEN.

Ik zie slechts vóór mij, man, noch rechts, noch links,
 Noch achter mij; daar overal is mist,
 Waar ik niet door kan zien. Ga, bid ik u;
 Volbreng mijn last; de tijd van wikken is voorbij;
 Geen weg, dan die na Milford, is mij vrij.

DERDE TOONEEL.

Wallis. Een bergachtige streek, met een grot.

BELARIUS, GUIDERIUS *en* ARVIRAGUS *komen op.*

BELARIUS.

Een dag te schoon om t'huis te blijven, onder
Een dak zoo laag als 't onze! Bukt u, knapen!
Deez' poort leert u den hemel te eeren, doet
U iedren morgen 't hoofd in deemoed buigen;
Maar koningspoorten zijn zoo hoog gewelfd,
Dat reuzen er, de trotsche muts op 't hoofd,
Doorstappen, en de morgengroet der zon
Wordt nagelaten. — Heil u, heldre hemel!
Wij huizen in de rots, maar brengen u
Meer dankbre hulde toe, dan menigeen
Die trotscher woont.

GUIDERIUS.

Heil, hemel!

ARVIRAGUS.

Hemel, heil!

BELARIUS.

En nu, ter bergjacht! Gij hebt jonger beenen;
Den heuvel op; ik blijf in 't dal. Als gij
Van boven mij zoo klein ziet als een kraai,
Denkt dan, de plaats is 't, die ons klein en groot maakt;
En overweeg, wat ik u vaak vertelde,
Van hoven, vorsten, wiss'ling in den krijg;
Daar is een dienst geen dienst, wjl hij gedaan,
Maar wjl hij zoo beschouwd wordt. Zoo te wikken,
Trekt ons gewin nit alles wat wij zien;
En dikwijls vinden wij tot onzen troost

Den hoornen kever veil'ger wonend dan
 Den trotschgewiekten aadlaar. O, dit leven
 Is eed'ler dan als hoveling te dienen,
 Waar dan berisping vaak het loon is, rijker
 Dan dat men voor een handvol gouds zich laat
 Omkooopen en toch niets doet, trotscher ook,
 Dan dat men ruischt in onbetaalde zijde,
 Waarvoor de leev'raar buigt, maar toch in 't boek
 De schuld niet schrap: geen leven tegen 't onze.

GUIDERIUS.

Gij spreekt uit uw ervaring; maar wij, armen,
 Wij vlogen nooit van 't nest nog weg en weten
 Volstrekt nog niet, hoe elders wel de lucht is.
 Dit leven kan het beste zijn, wanneer
 De rust het hoogste goed is, en voor u,
 Die harder, scherper leven hebt gekend,
 Veel zoeter; 't strookt ook met uw strammer leeftijd;
 Maar 't is voor ons slechts droomen in een cel,
 Het doen van reizen in ons bed en als
 Een kerker voor een schuldnaar, die zijn grens
 Niet overschrijden mag.

ARVIRAGUS.

Zijn wij zoo oud
 Als gij, waar spreken wij dan van? als wind
 En regenvlaag den donkren winter gees'len
 En deze grot door vorst ons nijpt, door wat
 Gesprekken drijven wij die slepende uren
 Dan voort? Wij hebben niets gezien; wij zijn
 Als dieren, listig als de vos naar buit,
 Strijdlustig als de wolf voor wat wij eten,
 Vol moed in 't jagen van wat vliedt; gelijk
 De vogel in zijn kooi, zoo zingen wij
 Alsof wij vrijheid kenden.

III. 3.

BELARIUS.

Welk een oordeel!

O, kendet gij der steden woekerzucht,
 Die men maar voelen moet; de kuiperijën
 Van 't hof, zoo moeilijk na te laten en
 Zoo moeilijk vol te houden, waar 't beklimmen
 Des hoogsten tops een wisse val is, of
 De weg daarheen zoo glibb'rig, dat reeds de angst
 Zoo erg als 't vallen zelf is; de bezwaren
 Van 't oorlogsleven, dat voor roem en eer
 Niets dan gevaar te zoeken schijnt, bij 't streven
 Bezwijkt en even vaak een smalend grafschrift
 Als heldenroem verwerft, ja menigmaal
 Voor eed'le daden laster oogst en, erger,
 Bij 't hoonen buigen moet. — Ik zelf, mijn knapen,
 Was voor de wereld zulk een voorbeeld. Zie,
 Romeinsche zwaarden hebben allerwege
 Mijn lijf geteekend; van de hoogstgeroemden
 Was ik er een, ja de eerste; Cymbelin'
 Beminde mij; werd heldenmoed geroemd,
 Mijn naam zweefde op de tong; ik was een boom
 Met takken zwaar van ooft; tot in één nacht
 Een storm of diefstal, hoe ge 't noemen wilt,
 Die rijpe vruchten, ja mijn loof deed vallen,
 Mij bloot gaf aan het weer.

GUIDERIUS.

Onzeekre hofgunst!

BELARIUS.

Mijn schuld was niets, dan dat twee schurken ('k heb 't
 U vaak verteld) wier meinceed meerder gold
 Dan mijn onkreukbare eer, den koning zwoeren:
 Ik spande saam met Rome. Daarop volgde
 Mijn ballingschap; en nu sinds twintig jaar

III. 3.

Was deze rots, deez wildernis, mijn wereld;
 Ik leefde er ongelasterd, vrij, betaalde
 Den hemel vromer mijne schuld, dan ooit
 In vroegren tijd. — Maar kom, de bergen op;
 Dit is geen jagerstaal. — Hij die het eerst
 Het wild ons velt, zij koning van het feest,
 En de anderen zullen hem tot dienaars zijn.
 En hier is geen vergift te duchten; 't loert
 In staatsiezalen wel. Gij vindt mij hier in 't dal.

(GUIDERIUS *en* ARVIRAGUS *af.*)

Hoe zwaar is 't, spranken der natuur te dooven!
 Zij gissen niet, dat zij des konings zonen,
 Noch Cymb'lin' niet, dat zij in leven zijn;
 Zij achten zich mijn zoons, en, schoon zoo needrig,
 En in deez' grot, die neerbuigt, opgevoed,
 Reikt toch hun geest tot koninklijke tinnen;
 Natuur doet hen, ook bij het nederigst werk,
 Als vorsten zijn bij andren. Polydoor —
 Eens Cymb'lin's hoop en erfgenaam van 't rijk;
 Die toen Guiderius werd genoemd — o Goden!
 Zit ik soms op mijn driestal en vertel
 Van strijd en zegepraal, hoe volgt zijn geest
 Vol vuur 't verhaal; zeg ik: „zoo viel mijn vijand
 En zoo zette ik den voet hem op den nek“;
 Hoe stroomt zijn vorstlijk bloed dan in de wang,
 Hij spant de pezen, trilt, en neemt een stand
 Zooals ik schets. Zijn jonger broeder, Cadwal,
 (Arviragus voorheen) is even zoo gespannen,
 Bezielt wat ik verhaal, en toont nog meer
 Hoe hij wel hand'len zou. — Ze speuren 't wild! —
 O, Cymbelin', God weet en mijn geweten,
 Gij hebt ten onrecht' mij verbannen; toen
 Stal ik deez' knapen, drie en twee jaar oud;
 Ik wilde uwe erven u ontnemen, daar

Gij mij mijn land ontnaamt. Euryphile,
 Gij waart hun pleegster; moeder dachten ze u
 En eeren daaglijks nog het moedergraf.
 Ik zelf, Belarius, Morgan nu geheeten,
 Geld hun als eigen vader. — 't Wild springt op! (*Af.*)

 VIERDE TOONEEL.

Omtrek van Milfordshaven.

IMOGEEN en PISANIO komen op.

IMOGEEN.

Wij stegen af, niet waar, omdat we er waren? —
 't Verlangen van mijn moeder na mijn komst
 Was nooit zoo groot als 't mijn. — Pisanio, mensch!
 Waar is mijn Posthumus? Wat hebt ge op 't hart,
 Dat zoo u staren doet? Wat zegt die zucht,
 Die uit uw boezem breekt? Werd iemand zoo
 Geschilderd, 't ware een beeld der radeloosheid,
 Ook zonder bijschrift. Laat toch uit uw houding
 Niet schriklijk' angst zoo spreken, of ontzetting
 Beneemt mij moed en kracht. Wat is de zaak?
 Wat houdt ge mij, met ingehouden smart,
 Dien brief voor? Brengt hij zomerzonneshijn,
 Zoo glimlach; is het ijzig winternieuws,
 Dan past die schrik. — De hand van mijn gemaal!
 Dat helsche giftland doet zijn werk op hem,
 Hij is in nood! — Spreek, man; laat toch uw tong
 Het ergste mij verzachten, dat bij 't lezen
 Zelfs doodlijk wezen kon.

PISANIO.

Ik bid u, lees;
 En zie, hoe mij, ellendigst' aller wezens,
 Het noodlot haat.

IMOGEEN.

(leest.) „Uw valsche meesteres, Pisanio, heeft mijn bed ontwid; de bewijzen er van liggen in mijn bloedend hart. Ik zeg dit niet op zwakke vermoedens, maar op bewijzen, zoo sterk als mijn droefheid, en zoo zeker als ik wraak denk te nemen. Maar die taak, Pisanio, moet gij voor mij op u nemen, als uwe trouw niet door de trouwbreuk der eerlooze bevekt is. Uw eigen hand moet haar het leven ontnemen; ik verschaf er u gelegenheid toe te Milfords-haven; zij ontvangt voor dit doel een brief van mij. Als gij het schuwt de daad te volbrengen en mij zekerheid te geven, dat zij geschied is, zijt gij de koppelaar van haar schande en ook zelf mij ongetrouw.”

PISANTIO.

Wat is hier zwaard van noode? Reeds de brief
 Doorboort haar 't harte. — Neen, 't is lasterzucht;
 Haar vlijm is scherper dan het zwaard; haar tand
 Is giftiger dan 't giftigst Nijlgebroed;
 Haar stem vaart op den wind en spreidt alom
 Haar leugens, spaart geen vorst, geen hoogen rang,
 Geen eedle vrouw, geen maagd; ja, 't giftdier sluipt
 Tot in 't geheim des grafs. — Hoe is 't, princees?

IMOGEEN.

Trouwbreukig ik? Wat is 't, zijn bed ontwijden?
 Er slaaploos liggen en aan hem er denken?
 Er weenen, uur op uur, en, pas in slaap,
 Weer schrikken door een bangen droom, van hem;
 Mij zelve wekken door mijn schreeuw? Is dat
 Een trouwbreuk?

PISANTIO.

Arme meesteres!

IMOGEEN.

Ik valsch? — Getuige uw binnenst, Jachimo!
 Gij hebt hem van onkuischheid aangeklaagd;
 Toen kwaamt gij mij een schurk voor, thans bijna
 Een eerlijk man. — Een Italjaansche slet,
 Door haar blanketsel iets, heeft hem bedrogen;
 Ik, arme, ben een kleed, nu uit den smaak,
 Maar van te kostbre stof om weg te hangen,
 En word gesloopt; — in stukken met mij! — O,
 Der mannen eeden zijn der vrouwen valstrik!
 De schoonste schijn zal door uw afval, man,
 Voortaan een schurkenmom gerekend worden,
 Niet aangeboren, aangelegd alleen,
 Als loksel voor de vrouw.

PISANIO.

O, hoor mij aan.

IMOGEEN.

Sprak, toen Aeneas trouwloos was gebleken,
 De trouwste als hij, men dacht hem valsch; en 't weenen
 Van Sinon deed zoo menig heil'gen traan
 Verdacht zijn en de deerniswaardste ellend
 Geen deernis vinden; Posthumus, gij brengt
 Door uwen deesem 't beste tot bederf;
 't Oprechte en eedle wordt nu valsch, meineedig,
 Door uwen diepen val. — Knaap, wees gij trouw;
 Doe wat uw heer beveelt; als gij hem ziet,
 Getuig dan, dat ik toch wel volgzaam was.
 Zie, zelve trek ik 't zwaard; hier, neem 't en tref
 De onnoozle woning van mijn liefde, 't hart;
 Vrees niet; 't is leëg, slechts droefheid huist er nog,
 Uw meester niet, die vroeger, ja voorwaar,
 Zijn rijkdom was. Doe zijn bevel, stoot toe;
 Toont ge in een beetre zaak wellicht uw moed,
 Thans schijnt ge laf.

PISANIO.

Weg, schandlijk wapen! Gij
Zult nooit mijn hand doen dorren.

IMOGEEN.

Vallen moet ik,
En sterf ik niet door uwe hand, dan zijt
Gij niet uws meesters dienaar. Tegen zelfmoord
Waakt een verbod der Goden, dat mijn hand
Den moed ontroofte. Hier is mijn hart. Ik wil
Er geen bedekking voor; 't ontvangt het zwaard,
Zoo willig als de scheede. — Wat is dit?
Schrifturen van den heil'gen Leonatus,
Thans enkel ketterij? Van hier, van hier,
Die mijn geloof bedorven hebt! Niet langer
Dekt gij mij 't hart! O, arme dwazen schenken
Geloof aan valsche leeraars. Maar hoe diep
't Verraad ook de bedrooggen griev', toch treft
Hem, die verraadt, veel erger wee.
En gij, o Posthumus, die mij bewoogt
Den koning mijnen vader te trotseeren,
En, steeds om u, het aanzoek te versmaden
Van vorstenzonen, later blijkt het u,
Dat uw gedrag geen daaglijksch doen is, neen,
Maar zonder voorbeeld schier; en 't pijnigt mij,
Zoo ik bedenk, hoe uw herinn'ring eens,
Als gij van haar, die thans u boeit, zult walgen,
U foltren zal door mij. — Welnu, maak spoed;
Hier smeekt het lam zijn slachter. Kom, uw mes;
Gij zijt te traag uws meesters wil te doen,
Als ik het ook verlang.

PISANIO.

O, eed'le vrouw,
Sinds ik bevel ontving dit werk te doen,
Sloot ik geen oog.

IMOGEEN.

Volbreng 't en neem dan rust.

PISANIO.

Eer waakte ik bei mijn oogen blind.

IMOGEEN.

Waarom

Zijt gij het dan begonnen? Dus voor niet
Die vele mijlen rijdens, die vermoeiing
Van mij, van u, van onze paarden? 't Zoeken
Van deze plaats, zoo kostlijk voor uw doel,
Van 't gunstig oogenblik? de ontsteltenis
Van 't hof om mijn afwezigheid, waarheen
Ik nimmer wederkeeren wil? Waarom
Ontspant ge uw boog, nu 't uitgekozen wild
Juist binnenscheuts is?

PISANIO.

Slechts om tijd te winnen;
'k Moest van deez opdracht af zijn; midd'lerwijl
Heb ik een plan bedacht; o, eed'le vrouw,
Hoor mij geduldig aan.

IMOGEEN.

Spreek, spreek u moede;
Ik hoorde, ik ben een eerloos wijf; mijn oor
Kan, na die valschheid, toch niets ergers treffen;
Onpeilbaar is de wond die ik ontving.
Dus spreek vrij uit.

PISANIO.

O, mijn gebiedster, 'k dacht,
Gij moet niet meer teruggaan.

IMOGEEN.

Zeker niet;
Daar gij mij hier wilt dooden.

PISANIO.

Neen voorwaar,
Maar als ik even slim als eerlijk ben,

Dan slaagt mijn plan wellicht. Het is gewis,
Afschuwlijk werd mijn arme heer bedrogen.
Een fielt, ja wel een uitgeleerde schurk,
Heeft u en hem deez' helschen streek gespeeld.

IMOGEEN.

Een wulpsche vrouw?

PISANIO.

Neen, bij mijn leven, neen.
Hoe 't zij, 'k zend hem bericht, dat ik u doodde;
En met een bloedig teeken; 'k heb bevel
Aldus te doen. Gij wordt aan 't hof gemist
En dit versterkt mijn tijding.

IMOGEEN.

Maar mijn vriend,
Wat doe ik midd'lerwijl? Waar toef, hoe leef ik?
Wat heul en troost in 't leven, als ik voor
Mijn gade dood ben?

PISANIO.

Als gij keert aan 't hof —

IMOGEEN.

Geen hof, geen vader meer; neen, ik ontvlucht
Dat ruwe, trotsche en hersenlooze niets,
Dien Cloten, wiens belaging mij zoo vreeslijk
Als een beleeg'ring was.

PISANIO.

Zoo niet aan 't hof,

Blijf dan ook in Brittanje niet.

IMOGEEN.

Zeg waar!

Bezit Brittanje alleen de zon? Bestaat
Geen dag en nacht dan in Brittanje? Ziet men
Den aardkring afgebeeld, dan schijnt Brittanje
Een deel er van en toch er buiten, als
Een zwanennestplaats in een grooten plas.

Daar in die wereld buiten Brittenland
Zijn ook nog menschen.

PISANIO.

'k Ben verheugd, dat gij
Aan vreemde landen denkt. Hoor, de afgezant
Van Rome, Lucius, komt na Milfordshaven
Op morgen; kunt ge uw koninklijken geest
Omslui'ren, als voor u 't geluk zich doet;
Vermommen, wat, in waren vorm zich toonend,
Zich zelf thans in gevaar zou brengen; dan
Betreedt ge een schoonen weg, die uitzicht biedt,
En die misschien u brengt tot aan 't verblijf
Van Posthumus, of anders zoo nabij,
Dat, kunt gij zelf hem al niet gadeslaan,
Toch echte tijding telkens tot u komt,
Hoe hij wel leeft en doet.

IMOGREEN.

Wat waagde ik niet
Voor zulk een doel, zoo 't zelfs mijn zedigheit
Gevaar, slechts niet den dood, brengt!

PISANIO.

Hoor! vergeet,
Dat gij een vrouw zijt en verzaak 't gebieden
Voor dienstbaarheid, de schuchterheid en kieschheid
(Der vrouwen gezellinnen, ja veelcer,
Haar lieflijk wezen zelf) voor dartlen moed;
Wees spotziek, onbeschaamd, vlug met de tong,
En vinnig als een marter; ja, vergeet
Dien zeldzaam teedren gloed van uwe wangen
En geef dien prijs ('t is wreed, maar 't moet) aan hem,
Die alles met zijn vlammenkus begroet,
Den fellen straler van omhoog; neem weg
Die lokkenpracht, met zoo veel zorg gestrengeld,
En u door Juno zelf benijd.

IMOGEEN.

Besluit;

'k Bevroed wat gij bedoelt en ben bijna
Reeds nu een man.

PISANIO.

Tracht eerst er een te schijnen.

Ik heb er voor gezorgd en een gewaad
('t Is in mijn mantelzak) voor uwe grootte
Volledig meegebracht. Wilt ge in dit mom,
Uw wijs van doen ontleenend aan een jongling
Van uwen leeftijd, d' eedlen Lucius zeggen,
Dat gij bij hem in dienst te treden wenscht,
Hem melden wat uw gaven zijn (hij merkt
Dit ras, als hem muziek genot verschaft),
Dan neemt hij u met welgevallen aan;
Hij is een man van eer, en, meer dan dit,
Hoogst ingetogen. Wat gij mocht behoeven
Van geld, kan ik u rijklijk geven; 't zal
U niet ontbreken, nu noch in 't vervolg.

IMOGEEN.

't Zij als gij zegt. Gij zijt mij de een'ge troost,
Dien mij de Goden gunnen. Thans vaarwel;
Nog meer valt te bedenken, maar het best
Is af te wachten wat de tijd ons brengt.
'k Bied als soldaat het spits aan 't lot en zal
Met vorstenmoed mij weren. Thans vaarwel.

PISANIO.

Ja, meesteres, een kort vaarwel. Men zou,
U missend, mij verdenken, dat ik u
Had weggebracht. Hier, eedle vrouw, neem dit.
De koningin gaf het mij eens; zijn inhoud
Moet kostlijk zijn. Zijt ge afgemat of ziek,
Of maakt de zee u krank; een enkele drup

Verdrijft uw leed. — Ga nu daar in het hout,
 En maak u voor uw mannerol gereed.
 De hemel richte uw schreden. —

IMOGEEEN.

Dank, mijn vriend!

(*Beide af.*)

VIJFDE TOONEEL.

Een zaal in CYMBELINE's paleis.

CYMBELINE, *de KONINGIN*, CLOTEN, LUCIUS *en*
Hovelingen komen op.

CYMBELINE.

En nu zeg ik: vaarwel.

LUCIUS.

Dank, eedle vorst;

Mijn keizer heeft geschreven; ik moet heen;
 En 't grieft mij, dat ik u als zijnen vijand
 Hem melden moet.

CYMBELINE.

Mijn volk wil langer niet
 Zijn juk verdragen; en onkoninklijk
 Zou 't zijn, meer onderdanigheid te toonen
 Dan de onderzaten.

LUCIUS.

Achtbre vorst, verleen

Mij vrijgeleef na Milford over land.
 Ontvang, vorstin, mijn heilgroet, en ook gij.

CYMBELINE.

U, Heeren, wijs ik als geleiders aan;
 Draagt zorg voor elk verschuldigd eerbetoon; —
 Vaarwel dan, eedle Lucius.

LUCIUS.

Prins, uw hand.

CLOTEN.

Ontvang ze in vriendschap; maar van dit uur af
Draag ik haar als uw vijand.

LUCIUS.

De uitslag, heer,

Zal d' overwinnaar kennen doen. Vaarwel.

CYMBELINE.

Blijft, Heeren, d' eed'len Lucius bij, tot hij
De Severn overschrijdt. — Thans, goede reis!

(LUCIUS en *Hovelingen af.*)

KONINGIN.

't Is met gefronst gelaat, dat hij vertrekt;

't Is onze schuld, maar ons tot eer.

CLOTEN.

't Is best;

Niets anders is de wensch der dapp're Britten.

CYMBELINE.

De keizer heeft van Lucius reeds bericht,
Hoe het hier staat. 't Is van belang, bij tijds
De wagens en de ruiters toe te rusten.
De macht, nu nog in Gallië verspreid,
Is schielijk saam te trekken, en dan volgt
Licht daadlijk de overtocht.

KONINGIN.

Het is een werk,

Dat wakk'ren spoed en krachtig handlen eischt.

CYMBELINE.

Wij zagen het vooruit en hebben ons
Er reeds op voorbereid. Maar waar, mijn gade,
Is onze dochter? Toen wij den Romein
Gehoor verleenden, was ze afwezig, en
Zij heeft ook heden ons nog niet na plicht

Den morgengroet gebracht. Ons dunkt, zij is
 Uit boosheid meer dan volgzaamheid gevormd;
 Dit hebben wij bespeurd. — Ga, roep haar hier;
 Wij waren te toegevend.

(Een Dienaar af.)

KONINGIN.

Edel vorst,

Sinds Posthumus verbannen werd, heeft zij
 Steeds de eenzaamheid gezocht, en dit, mijn gade,
 Kan slechts de tijd weer heelen. 'k Smeek u, heer,
 Verschoon haar van verwijten; ze is een vrouw
 Van fijn gevoel; een hard woord is een slag,
 Een slag de dood voor haar.

(De Dienaar komt terug.)

CYMBELINE.

Waar is zij? Hoe

Verschoont zij haar verzuim van eerbetoon?

DIENAAR.

Heer, al haar kamers zijn gesloten, en
 Zelfs op het sterkste kloppen volgt geen antwoord.

KONINGIN.

Mijn vorst, toen ik het laatst haar zag, verzocht ze
 Niet aan te dringen, dat ze zich vertoonde;
 Zij moest — haar zwakte was er de oorzaak van —
 Nalatig zijn in 't brengen van de hulde,
 Die zij u daaglijks schuldig is; zij vroeg,
 Dat ik u dit zou melden, maar 't gewoel
 Van 't hof onschuldig' mijn vergetelheid.

CYMBELINE.

Haar deuren dicht? En zij al sinds een poos
 Niet meer gezien? O, Goden, wat ik ducht,
 Wendt, wendt het af!

(Af.)

KONINGIN.

Mijn zoon, volg gij den koning!

CLOTEN.

Dien ouden knecht van haar, Pisanio, zag ik
Al in twee dagen niet.

KONINGIN.

Ga, volg den koning.

(CLOTEN *af.*)

Pisanio! Gij die Posthumus zoo voorstaat! —
Hij heeft die druppels! Mocht hij door 't gebruik
Dáárvan onzichtbaar zijn; want hij gelooft,
Dat het iets kost'lijks is. — Maar zij nu, zij,
Waar is zij heen? Dreef haar de wanhoop voort,
Om 't uiterst te bestaan? Of schonk de min
Haar vleuglen om tot Posthumus te vluchten?
Hoe 't zij, nu zij verdween, is schande of dood
Haar deel; deez' twee bevordren even goed
Mijn doel: is zij verwijderd van den troon,
Dan ben ik meesteres der Britsche kroon.

(CLOTEN *komt weder op.*)

Wat is 't, mijn zoon?

CLOTEN.

't Is zeker, ze is gevlucht.

Ga, spreek den koning toe; hij raast; geen ander
Waagt hem te naadren.

KONINGIN.

Des te beter; 'k hoop,

Dat dan deez' nacht in eens zijn krachten sloop'!

(A*f.*)

CLOTEN.

'k Bemin en haat haar, want ze is schoon en vorstlijk
En heeft de fijne kunsten van het hof
Veel keuriger dan eenige edelvrouw,
Dan allen, ja dan heel het vrouwendom;
Van elk heeft zij het beste, ja; en zij,
Uit allen saamgesteld, licht allen saam

III. 5.

Den voet; daarom bemin ik haar. Maar, dat
 Zij mij versmaadt en aan dien bedelaar,
 Dien Posthumus, zich wegwerpt, is een smet
 Op haar verstand, zoo groot, dat al het andre,
 Hoe heerlijk ook, verstikt wordt; en daarom
 Besluit ik haar te haten; ja, nog meer,
 Ik wil mij op haar wreken. Want, als eens
 Een nar —

(PISANIO komt op.)

Wie daar? wat? Complotteert ge, kerel?
 Kom hier, gij fraaie kopp'laar! Schurk, waar is
 Uw meesteres? Spreek daadlijk, of gij vaart
 Zoo rechtstreeks na de duivels.

PISANIO.

Beste prins!

CLOTEN.

Waar is zij? Spreek! Bij Jupiter, ik vraag
 Het niet een tweeden keer. Potdichte schurk,
 Kom, lucht uw hart van dit geheim, of 'k splijt
 Uw hart, en zoek 't. Is zij bij Posthumus?
 Zoo diep verachtlijk van gehalte, dat
 Geen grein van waarde in hem te vinden is.

PISANIO.

Ach, prins, hoe kan zij bij hem zijn? Wanneer
 Werd zij gemist? Hij is in Rome.

CLOTEN.

Waar,

Waar is zij? Nader! Neen, geen aarzling meer,
 Geen stott'ren! Geef volkomen rekenschap;
 Waar zit ze? zeg?

PISANIO.

Mijn allerbeste prins!

CLOTEN.

Mijn allerbeste schurk!

Ontdek mij waar zij is, nu daad'lijk, met

Het eerste woord! — Niets allerbeste prins! —
Maar spreek, want oogenblikk'lijk is uw zwijgen
Uw vonnis en uw dood.

PISANIO (*een brief overhandigend*).

Zie dan, mijn prins;

Dit blad is alles wat ik van haar vlucht
Te weten kwam.

CLOTEN.

Geef hier; — ik zet haar na
Tot voor Augustus troon.

PISANIO (*ter zijde*).

Ik had geen keus,
Dan dit of sterven. Maar ze is ver genoeg;
Wat hij daar leest, kan tot een tocht hem drijven,
Maar zeker, geen gevaar haar brengen.

CLOTEN (*leest*).

Ha!

PISANIO (*ter zijde*).

Ik meld mijn heer haar dood. o, Imogeen!
Trek veilig, keer in vreë en niet alleen!

CLOTEN.

En is hij echt, die brief?

PISANIO.

Zoo veel ik weet.

CLOTEN.

Het is de hand van Posthumus, die ken ik. Kerel,
als gij eens geen schurk wilt zijn, maar mij trouw
dienen, en dus met ernstigen ijver alle werkzaamheden
verrichten waarvoor ik reden heb u te gebruiken, ik
bedoel, iedere schurkerij, die ik u opdraag, terstond en
eerlijk wilt uitvoeren, — dan zou ik u voor een braven
kerel houden; en dan kunt gij rekenen op mijn geld
voor uw onderhoud en op mijn voorspraak voor uw
bevordering.

PISANIO.

Goed, mijn prins.

CLOTEN.

Wilt gij mij dienen? Daar gij u zoo geduldig en standvastig aan de kaligheid van dien bedelaar Posthumus hebt vastgeklemd, zoo zult ge volgens de regels der dankbaarheid wel niet anders dan mijn ijverige dienaar wezen. Wilt gij mij dienen?

PISANIO.

Ja, prins.

CLOTEN.

Geef mij de hand, daar is mijn beurs. Hebt gij ook wat van de kleederen van uw vorigen meester in uw bezit?

PISANIO.

Ja, heer, ik heb in mijn woning dezelfde kleeding nog, die hij aanhad, toen hij afscheid nam van mijn edele meesteres.

CLOTEN.

De eerste dienst, dien gij voor mij doet; haal mij die kleeding; dit zal uw eerste dienst zijn, ga.

PISANIO.

Dadelijk, prins.

(A.f.)

CLOTEN.

„U te Milfordshaven ontmoeten.” Eén ding vergat ik nog hem te vragen, ik zal er zoo dadelijk aan denken. — Juist dáar, schurk van een Posthumus, zal ik u dooden. — Ik wenschte dat die kleederen er al waren. — Zij zeide mij eens (en nu moet mij die bitterheid, die ik toen ondervond, eens van het hart), dat zij zelfs een kleed alleen van Posthumus hooger schatte dan mijn edele lijfelijke persoon met al mijne begaafdheden. Met die kleeding aan het lijf wil ik haar geweld aandoen; eerst hem ombrengen en voor haar oogen;

daar moet zij mijn dapperheid zien, dat dan een foltering zal wezen voor haar minachting. Hij ter aarde; mijn jubelrede over zijn dood lichaam ten einde; — en als mijn lust geboet is (wat ik, zooals ik zeg, om haar te ergeren, zal uitvoeren in de kleëren, die zij zoo geprezen heeft), zal ik haar na het hof terugboksen, met schoppen haar na huis drijven. Zij heeft er genot in gevonden mij te verachten en ik wil mij vroolijk maken door mijn wraak.

(PISANIO komt met de kleederen terug.)

Zijn dat zijn kleëren?

PISANIO.

Ja, doorluchte prins.

CLOTEN.

Hoe lang is 't, sedert zij na Milford ging?

PISANIO.

Zij kan er nauwlijks zijn.

CLOTEN.

Breng dat pak op mijn kamer; dat is het tweede ding dat ik u bevolen heb; het derde is, dat gij zorgt stommetje te spelen bij mijn plan. Doe je plicht maar, en een goede bevordering zal van zelf volgen. — Mijn wraak is nu te Milford; had ik maar vleugels om die te volgen. — Kom, en wees trouw. (Af.)

PISANIO.

Gij eischt mijn oneer; was ik trouw aan u,
'k Waar' valsch en ongetrouw — waarvan ik gruw —
Aan hem, de trouwe zelf. — Uw opzet faal';
Ga, zoek vergeefs! — Daal, 's Hemels zegen, daal
Op haar, en worde voor deez' dwaas zijn spoed
Door tegenspoed gestremd, door leed begroet! (Af.)

ZESDE TOONEEL.

Voor de grot van BELARIUS.

IMOGEEN, *als knaap gekleed, komt op.*

IMOGEEN.

Ik zie, een man heeft een bezwaarlijk leven;
 'k Ben uitgeput; twee nachten heeft alreeds
 Mij de aarde als bed gediend. 'k Waar' krank,
 Hield niet mijn vast besluit mij staande. O, Milford,
 Toen op 't gebergte u mij Pisanio wees,
 Laagt gij zoo duidelijk voor mij. Goden, 't schijnt,
 Een vaste plaats, een toevluchtsoord, ontvlucht,
 Als een rampzaalge 't zoekt. Twee beed'laars zeiden,
 Ik kon den weg niet missen. Liegen zij,
 Die armoe, nooddruft lijden, 't weten, dat
 De ellende een straf of een beproeving is?
 Ach ja, geen wonder, want de rijken zelfs
 Verdraaien meest de waarheid; en in weelde
 Te struiklen is veel erger kwaad, dan slechts
 Uit nood te liegen; valsheid is in vorsten
 Veel boozer dan in beedlaars. — Ach, mijn gade!
 Ook gij zijt valsch; o, nu ik denk aan u,
 Is al mijn honger weg, en toch, zoo pas
 Zonk ik schier machtloos neer. — Maar wat is dit?
 Een pad? een grot? Is 't een verblijf van wilden?
 Er ingaan? 'k durf niet roepen. Maar de honger
 Verleent, op 't punt dat zij ons sloopt, toch moed.
 Ja, weelde en vreë kweekt lafaards; 't hardste lot
 Verhardt en staalt ons steeds. — Wie is daar? Woont
 Hier menschlijkheid, zoo spreek! Huist woestheid hier,
 Dan rooven, koopen? — Hé! — Nog niets? Ik waag 't;

Maar 't best, mijn zwaard te ontblooten; vrees de vijand
Mijn zwaard als ik, hij vlucht op 't zien alleen.
O, zulk een vijand, Goden!

(*Zij gaat de grot binnen.*)

(BELARIUS, GUIDERIUS en ARVIRAGUS komen op.)

BELARIUS.

Gij waart de beste jager, Polydoor;
Wees koning nu van 't feest; Cadwal en ik
Zijn kok en dienaar; 't was onze afspraak zoo.
Het loon verzoet den arbeid; zonder dat
Zou 't vuur allicht verdooven. Komt, de honger
Kruid' ons eenvoudig maal; vermoeidheid snurkt
Gerust op harde rots, en loome luiheid
Vindt donzen bedden hard. — Gegroet, gij woning,
Zoo veilig, onbewaakt!

GUIDERIUS.

'k Ben duchtig moe.

ARVIRAGUS.

Ik nu voor werken zwak, voor eten sterk.

GUIDERIUS.

Ginds is nog koude kost om op te peuz'len,
Tot ons gebrad gereed is.

BELARIUS (*na binnen ziende*).

Stil, terug!

Als 't niet van onze spijzen at, ik zou
Het houden voor een elf.

GUIDERIUS.

Wat is er dan?

BELARIUS.

Bij Jupiter, een engel! of, zoo niet,
Een stoflijk evenbeeld! — Zie, godlijkheid
In knaap-omhulsel!

(*IMOGEEN komt weder op.*)

IMOGEEN.

Doet, goede menschen, mij geen leed; ik riep,
 Aler ik binnentrad, en was van zins
 Te vragen of te koopen wat ik nu
 Genomen heb. Ik stal, geloof mij, niets,
 En hadd' 'et niet gedaan, al waar' de vloer
 Met goud bestrooid. Ontvang mijn geld voor 't maal;
 Ik hadd' 'et op den disch gelegd, als ik
 Versterkt weer ging, en dan in mijn gebeden
 Mijn gastheer ook herdacht.

GUIDERIUS.

Wat, jongling, geld!

ARVIRAGUS.

Eer worde goud en zilver enkel slijk,
 Waarvoor ook allen 't houden, buiten hen
 Die zulk een niet-god dienen.

IMOGEEN.

Gij zijt toornig;

Wilt gij mij dooden om 't vergrijp, zoo weet,
 Hadd' ik het niet begaan, ik waar' gestorven.

BELARIUS.

Waar reist gij heen?

IMOGEEN.

Na Milford, heer.

BELARIUS.

Uw naam?

IMOGEEN.

Fidelis, heer; ik ging er om een vriend,
 Die naar Italië zich heeft ingescheept;
 Maar onderweg door honger uitgeput,
 Beging ik deze daad.

BELARIUS.

Hoor, schoone knaap,

Acht ons niet vrekking, schat niet onze mildheid
 Na 't aanzien van deez' krocht. Van harte welkom!

't Is bijna nacht, gij krijgt een beter maal
 Vóór gij vertrekt, en onzen dank er bij,
 Dat gij 't voor lief wilt nemen. — Knapen, heet
 Ook gij hem welkom.

GUIDERIUS.

Jongling, waart ge een vrouw,
 Ik smeekte om slechts uw knecht te zijn. — Geloof me,
 Ik zeg niet meer dan 'k meen.

ARVIRAGUS.

En mij verheugt het,
 Dat hij een man is; 'k wil hem als mijn broeder
 Beminnen; — en gelijk ik dien zou groeten
 Na lange scheiding, zeg ik u: wees welkom!
 Goedsmoeds! Gij zijt bij vrienden hier.

IMOGEEN (*ter zijde*).

Bij vrienden!

Zoo broeders! Waren zij, dit wenschte ik, ja,
 Mijns vaders zoons! Ik ware minder dan
 Geschat, in waarde u meer gelijk geweest,
 O Posthumus!

BELARIUS.

Een kommer kwelt zijn hart,

GUIDERIUS.

Kon ik hem dien verzachten!

ARVIRAGUS.

Ja, of ik!

Wat moeite of wat gevaar het kostte, o Goden

BELARIUS.

Hoort, knapen!

(*Zij fluisteren ter zijde.*)

IMOGEEN.

Eed'le vorstenzonen,
 Wier hof niet grooter waar dan deze grot,
 Die daar zich zelf bedienden, en wier deugd

Alleen bezegling vroeg van hun geweten
 (Het nietig handgeklap der wuffte menigt'
 Versmadend), overtroffen niet dit paar.
 Vergeef me, o Goón! hoe gaarne wisselde ik,
 Om met hen hier te leven, mijn geslacht,
 Daar Leonatus valsch is.

BELARIUS.

Ja; zoo zij het!

Nu 't wild bereid! — Kom binnen, schoone knaap!
 Het vasten lokt geen spreken uit; eet eerst,
 Dan vragen wij beleefd uw wedervaren,
 Zoo ver gij 't zeggen wilt.

GUIDERIUS.

Ik bid u, kom!

ARVIRAGUS.

Geen leeuwrik groet den dag, geen uil den avond
 Zoo hartlijk ooit.

IMOGEEEN.

Hebt dank.

ARVIRAGUS.

Ik bid u, kom.

(Allen af.)

ZEVENDE TOONEEL.

Een plein te Rome.

TWEE SENATOREN *en eenige* KRIJGSTribunen treden op.

1ste SENATOR.

Zie hier den inhoud van des keizers schrijven:
 Dalmatië en Pannonië vergden reeds
 Wat van gewone troepen oov'rig is;
 De Gallische legioenen zijn te zwak

Om tegen 't afgevalen Brittenland
Den strijd te aanvaarden. Dus viel nu 't besluit,
Dat hiertoe de adel opgeroepen wordt,
En tot Proconsul Lucius wordt benoemd,
En u, Tribunen, volmacht wordt verstrekt
Tot lichting van deez' troepen. Leve Caesar!

KRIJGSTRIBUUN.

En Lucius is het hoofd van 't leger?

2de SENATOR.

Ja.

KRIJGSTRIBUUN.

Is hij in Gallië nog?

1ste SENATOR.

Bij de legioenen

Waarvan ik sprak, door uwe manschap nu
Weer aan te vullen. In uw volmacht vindt ge
De sterkte voorgeschreven, en den tijd
Van d' opmarsch.

KRIJGSTRIBUUN.

Wij vervullen onzen plicht.

(Allen af.)

VIERDE BEDRIJF.

EERSTE TOONEEL.

Het woud, nabij de grot.

CLOTEN komt op.

CLOTEN.

Ik ben niet ver van de plaats waar zij elkander wilden ontmoeten, als Pisanio's aanwijzingen juist zijn. Hoe goed passen mij zijn kleeren! Waarom zou zijn liefje, die toch ook gemaakt is door hem, die den kleermaker maakte, mij ook niet passen? En dit te meer (ik zal het woord niet verdraaien), omdat een vrouw, zoo men zegt, iedereen passend vindt, die er maar op past, dat hij goed werk van haar maakt. Daarom moet ik nu den werkman spelen. Ik kan het mij zelve gerust vertellen (want het is toch geen ijdelheid van een man en zijn spiegel, als zij samen verkeeren in zijn eigen kamer); ik geloof, dat de lijnen van mijn lichaam even goed geteekend zijn als van het zijne; ik ben niet minder jong, heb meer kracht, ben hem vóór in aanzien bij de wereld, boven hem in geboorte, heb evenveel verstand van oorlogszaken en ben hem de baas in het vechten man tegen man. En toch houdt dat onhalstarrige ding maar vol, dat zij hem bemint, om mij te sarren. Wat is het leven toch vergankelijk! Uw hoofd, Posthumus, dat nu nog op je schouders staat, moet binnen een uur er af, en

dan zal dadelijk uw liefde met geweld mijn zijn, uwe kleeren voor uw oogen verscheurd worden, en als dat alles gedaan is, schop ik haar weer terug na haar vader, die misschien wel wat boos zal wezen over zoo'n ruwe behandeling, maar mijn moeder, die zijn nukken in bedwang heeft, zal wel maken, dat hij het alles prijzenswaardig vindt. Mijn paard is behoorlijk vastgebonden; voor den dag, zwaard, en met grimmige bedoeling! Noodlot, lever ze in mijne hand. Dit is juist de beschrijving van de plaats hunner samenkomst; en de kereel waagt het niet mij te bedriegen.

(Af.)

 TWEEDE TOONEEL.

Voor de grot.

Uit de grot komen te voorschijn: BELARIUS,
GUIDERIUS, ARVIRAGUS en IMOGEEN.

BELARIUS (*tot Imoegen*).

Gij zijt niet wel; blijf hier dus in de grot;
Wij komen bij u na de jacht.

ARVIRAGUS (*tot Imoegen*).

Blijf, broeder;

Zijn wij niet broeders?

IMOGEEN.

Menschen moesten 't zijn;

Maar stof en stof verschillen wel in rang,
Hoe zeer hun asch gelijk is. 'k Voel mij ziek.

GUIDERIUS.

Gaat gij ter jacht; ik wil hier bij hem blijven.

IMOGEEN.

Zoo erg is 't niet met mij; ik ben wel ziek,
Maar geen verwende steedling, die zoo daadlijk

Op sterven na reeds dood is; laat me alleen;
 Gaat uw gewonen gang; wordt die gestoord,
 Licht wordt de mensch ook zelf verstoord. 'k Ben ziek,
 Maar ach, uw blijven helpt mij niet; gezelschap
 Helpt niet wie niet gezellig is; en erg
 Is 't niet met mij, ik praat nog van mijn ziekte.
 Vertrouw me uw woning; niemand zal ik hier
 Berooven, zoo ik niet mij zelve roof;
 Het waar' een recht armzaalge diefstal, maar
 Laat mij dan sterven.

GUIDERIUS.

'k Zei reeds, ik bemin u;
 Hoeveel wel? o, die liefde weegt zoo zwaar
 Als die voor mijnen vader.

BELARIUS.

Hoe? Wat? Wat?

ARVIRAGUS.

Moog' 't zondig wezen het te zeggen, 'k draag
 Mijns broeders onrecht mee; 'k weet niet, waarom
 'k Deez' jongling zoo bemin; gij zeidet eens
 Der liefde reden kent geen rede; en zoo
 Zou ik, stond daar de baar, en vroeg men mij,
 Wien uwer 't sterflot treffen moest, verklaren:
 „Mijn' vader, niet deez' jongling.”

BELARIUS (*ter zijde*).

Welk een gloed!

Hier spreekt hun adel, hier hun koningsbloed!
 Van laffe slaven stammen slaven af;
 Natuur kweekt deugd en ondeugd, graan en kaf.
 Ik ben hun vader niet; maar wie, wie toovert
 Hier thans, die boven mij hun hart verover? —
 (*huid.*) 't Is negen uur.

ARVIRAGUS.

Mijn broeder, 't ga u wel.

Geluk ter jaecht!

IMOGEEN.

ARVIRAGUS.

Ik wensch u beterschap. —

Ik ben gereed.

IMOGEEN (*ter zijde*).

Wat zijn zij goed! O Goden,
 Wat liegt de wereld toch! De hoovling noemt,
 Wat niet de hoflucht ademt, wild en rouw;
 Hoe anders is 't, nu ik het zelf aanschouw!
 De trotsche zee teelt monsters; voor den disch
 Brengt zelfs een needrig beekje goeden visch.
 'k Ben ziek en afgemat; Pisanio, thans
 Neem ik uw artsenij.

GUIDERIUS.

Geen toespraak hielp.

Hij was van adel, zei hij, maar rampzalig,
 En zwaar beschuldigd, hoewel schuldeloos.

ARVIRAGUS.

Hij zet mij 'tzelfde en voegde er bij, wellicht
 Vernam ik later meer.

BELARIUS.

Komaan, na 't woud. —

Nu blijft ge een poos alleen; ga binnen rusten.

ARVIRAGUS.

Lang blijven wij niet weg.

BELARIUS.

Word toch niet ziek,

Gij moet hier huisvrouw wezen.

IMOGEEN.

Wel of ziek,

Acht mij aan u gehecht.

BELARIUS.

O, blijf dat steeds!

(IMOGEEN gaat in de grot.)

IV.

Die jongling is rampspoedig, maar gewis
Van cedlen stam.

ARVIRAGUS.

Wat zingt hij als een engel!

GUIDERIUS.

En hoe maakt hij de spijzen klaar! Wat sneed
Hij keurig onze wortels, en hoe kruidde
Hij 't vleeschnat, als waar' Juno krank en hij
Voor haar verpleging bezig.

ARVIRAGUS.

Edel huwt hij
Een lachje met een zucht, alsof de zucht
Slechts daarom zulk een zucht was, omdat zij
Geen lachje was; alsof de lach de zucht
Bespote, omdat zij zulk een heil'gen tempel
Ontwijken moest, om zich met storm te mengen,
Door scheepsvolk vaak verwenscht.

GUIDERIUS.

In hem, na 'k meen,
Schoot wel vertrouwen wortel, maar dooreen
Met knellend, diep geworteld leed.

ARVIRAGUS.

Verkwijn'
En sterve uw wortel, leed! dat vrij van boei,
Met nieuwe kracht het blij vertrouwen groei!

BELARIUS.

De zon staat hoog reeds, komt! — Maar wie is daar?
(CLOTEN *komt op*).

CLOTEN.

Ik kan die vagebonden nergens vinden;
De schurk heeft mij bedrogen. 'k Ben dood af.

BELARIUS.

Die vagebonden! Meent hij ons daarmee?
Ik meen dat ik hem ken; 't moet Cloten zijn,

De zoon der koningin. Vervolgt men ons?
Ik zag hem lange jaren niet, en toch,
Hij is het zeker. — Wij zijn vogelvrij! — Van hier!

GUIDERIUS.

Hij is alleen. Zie eens met Cadwal rond,
Of hem nog andren volgen; 'k bid u, gaat;
Laat mij, met hem alleen.

(BELARIUS en ARVIRAGUS af.)

CLOTEN.

Staat! Wie zijt gij,
Die mij ontvlucht? Gepeupel van 't gebergt?
Daar heb ik van gehoord. — Wie zijt ge, slaaf?

GUIDERIUS.

Nooit was ik slaafscher, dan nu ik op „slaaf”
Niet daadlijk met een vuistslag antwoord geef.

CLOTEN.

Gij zijt een roover, een gemeene schurk,
Een hondsvot! Geef u over, dief!

GUIDERIUS.

Aan wien?

Aan u? Wat zijt ge dan? Is niet mijn arm
Zoo sterk als de uwe, niet mijn hart zoo sterk?
Uw woorden, ja, zijn sterker, want ik draag
Mijn dolk niet in mijn mond. Wie zijt gij, zeg,
Dat ik aan u mij overgeven zou?

CLOTEN.

Gij schurk, kent gij mij aan mijn kleëren niet?

GUIDERIUS.

Neen, schoft, en ook uw snijder niet, die uw
Grootvader is; hij maakte toch die kleëren,
Die u, zoo schijnt het, maken.

CLOTEN.

Lage fielt,

Mijn snijder heeft ze niet gemaakt.

IV. 2.

GUIDERIUS.

Loop heen dan,
En dank den man die u ze gaf. Gij zijt
Onnoozel, 'k laat u loopen.

CLOTEN.

Lompe dief,
Hoor dan mijn naam en beef.

GUIDERIUS.

Hoe is uw naam?

CLOTEN.

Cloten, gij schurk.

GUIDERIUS.

Cloten, gij dubb'le schurk; is dat uw naam?
Ik daarvoor beven? Eerder nog voor pad,
Of spin, of adder.

CLOTEN.

Hoor dan tot uw schrik,
Tot uw vernietiging: ik ben de zoon
Der koningin.

GUIDERIUS.

Het spijt me, uw waarde
Is ver beneden uw geboort'.

CLOTEN.

Hobt gij geen vrees?

GUIDERIUS.

Ik vrees, die ik eerbiedig; wijze mannen;
Een dwaas belach ik slechts.

CLOTEN.

Zoo sterf den dood;
Heb ik met eigen hand u omgebracht,
Dan volg ik hen, die daar gevloeden zijn,
En plant dan op de poorten van Luds veste
Uw koppen; geef u over, berggebroed!

(Zij gaan vechtende heen.)

(BELARIUS en ARVIRAGUS komen weder op.)

BELARIUS.

Geen metgezellen zijn te zien.

ARVIRAGUS.

Geen enkel;

Gij hebt u zeker in den man vergist.

BELARIUS.

Ik weet niet; 't is wel lang sinds ik hem zag;
Maar toch, zijn trekken waren nog dezelfde
Als toen; dat afgebroke ne in zijn spreken,
Dat snauwen, was hem eigen; ik ben zeker,
't Was Cloten wel.

ARVIRAGUS.

Hier lieten wij hen achter;

Als Polydoor 't maar goed met hem er afbracht;
Gij zegt hij is zoo woest.

BELARIUS.

Ik zag hen, nauw

Volwassen; maar toen had hij geen begrip
Van 't dreigendste gevaar; gebrek aan oordeel
Wekt vaak vermetelheid. Daar is uw broeder.

(GUIDERIUS komt terug met CLOTEN's hoofd.)

GUIDERIUS.

Deez' Cloten was een gek, een leêge beurs,
Geen geld er in; geen Hercules kon hem
De hersens inslaan, want hij had er geen.
Ik moest hem dooden; anders droeg de nar
Mijn hoofd, als ik nu 't zijn.

BELARIUS.

Wee ons, wat deedt ge?

GUIDERIUS.

Dat weet ik goed; ik sloeg aan Cloten 't hoofd af,
Den zoon der koningin; hij zeide 't zelf;
Hij schold mij uit voor roover en verrader,

Hij wilde alleen, met eigen hand, ons vangen,
 En onze koppen, van de plaats waar zij
 Goddank nog zitten, op de stadsmuur planten.

BELARIUS.

Wij allen zijn verloren!

GUIDERIUS.

Beste vader!

Wat kunnen wij verliezen, dan wat hij
 Ons toch te ontnemen zwoer, het leven? Ons
 Beschermt geen wet. Waartoe zoetsappig dulden,
 Dat een verwaande vleeschklomp ons bedreigt,
 En zelf voor rechter speelt en beul meteen;
 Omdat de wet ons bang maakt? Hebt gij ook
 Nog meerderen ontdekt?

BELARIUS.

Geen enkele ziel

Is te bespeuren; maar het spreekt van zelf,
 Hij heeft toch dienaars bij zich. Schoon zijn luim
 Slechts zucht was tot verandering, en wel steeds
 Van kwaad tot erger, kon geen dolle vlaag,
 Geen waanzin zelfs hem ooit vervoeren, om
 Alleen te komen. Moog'lijk loopt aan 't hof
 't Gerucht, dat lieden, die gebannen zijn,
 Hier wonen in een grot, hier jagen en wellicht
 Met meerdren zich vereenen; hoort hij dit,
 Dan ligt het in zijn aard wel, op te stuiven,
 Te zweren, dat hij ons wel halen zal,
 Maar toch, 't is niet gelooflijk, dat hij zoo
 Alleen zou komen, dat hij 't zelf zou wagen,
 Noch dat men hem het toeliet. 'k Vrees met grond,
 Dat deze ramp nog wel een nasleep heeft
 Gevaarlijker dan 't hoofd.

ARVIRAGUS.

Laat komen, wat

IV. 2.

De wil der Goden is; hoe 't zij, mijn broeder
Heeft wel gedaan.

BELARIUS.

Ik had van daag geen lust
Tot jagen; 't ziek zijn van Fidelis deed
Het gaan mij zwaar zijn.

GUIDERIUS.

Met zijn eigen zwaard,
Waarmee hij mij den strot bedreigde, hieuw ik
Het hoofd hem af. Ik werp het in de kreek,
Daar achter onze rots; zoo drijv' het vrij
Na zee, en zegg' den visschen: ik ben Cloten,
De zoon der koningin; ziedaar mijn zorg. (Af.)

BELARIUS.

Ik ducht de wraak. Hoe wenschte ik, Polydoor,
Dat gij het niet gedaan hadt! schoon uw moed
U eert.

ARVIRAGUS.

En ik, dat ik het had gedaan,
En mij alleen de wraak zocht! — Polydoor,
Ik min u broederlijk, maar nu benijd ik;
Ge ontstaalt mij deze daad. Ik wenschte, een wraak,
Door menschenkracht te keeren, kwam ons zoeken,
En vroeg om rekenschap.

BELARIUS.

Het is geschied. —
Van daag geen jacht; wij zoeken geen gevaar
Dat niets belooft. Ga gij nu in de grot;
Speel met Fidelis er voor kok; ik wacht
Den fellen Polydoor hier op en kom
Met hem aan 't maal.

ARVIRAGUS.

Fidelis, arme kranke!
Hoe gaarne doe ik zoo. Gaf 't hem meer kleur

Op zijne wangen, 'k zou een dorp van Clotens
Een aderlating doen en roemen, dat ik
Zoo mededoogend was. (Af.)

BELARIUS.

Godinne, gij,

Natuur, hoe heerlijk schetst ge uw eigen beeld
In deez twee koningskindren! Zij zijn zacht
Als zephyrs, suizend onder 't veldviooltje,
Die 't kopje zelfs niet trillen doen, en toch,
Is 't vorstenbloed aan 't zieden, ruw als stormen,
Die bij den top den pijn der bergen grijpen
En storten in het dal. 't Is wonderbaar,
Hoe een verborgen aandrift hun verleent
Een vorstenwaardigheid, hun nooit getoond,
Een zucht naar eer, nooit bij hen opgewekt,
Wellevendheid, van niemand afgezien,
Een dapperheid, die, wild, van zelf, ontkiemd,
Toch rijklijk vruchten geeft, als had ik haar
Zorgvuldig aangekweekt! — Maar 't blijft een raadsel,
Wat Clotens hierzijn ons voorspelt of wat
Zijn dood ons brengen zal.

(GUIDERIUS komt terug.)

GUIDERIUS.

Waar is mijn broeder?

Ik zond dien leêgen kop van Cloten daar in zee,
Als bode na zijn moeder; maar zijn romp
Blijft ondertusschen als een gijz'laar hier,
Dat hij terugkomt.

(Plechtige muziek.)

BELARIUS.

Wat! mijn kunstrijk orgel!

Hoor, Polydoor, daar klinkt het! Maar wat oorzaak
Heeft Cadwal om het aan te slaan? Nog eens!

Is hij in huis?

GUIDERIUS.

BELARIUS.

Hij ging zoo juist er binnen.

GUIDERIUS.

Wat wil hij? Sinds mijn lieve moeder stierf,
Klonk die muziek niet weer. Een plechtigheid
Vereischt een plechtige oorzaak. Wat is dit?
Die juicht om niets of om een beuz'ling schreit,
Toont apenvreugd of kindertreurigheid.
Is Cadwal dwaas?

(ARVIRAGUS komt terug, IMOGEEN voor dood
op de armen dragend.)

BELARIUS.

Daar komt hij, zie,
En draagt op de armen, wat zijn bitt're smart
Te wel verdient!

ARVIRAGUS.

Het vogeltje is gestorven,
Dat ons zoo dierbaar was! O, liever had ik
Den sprong gedaan van zestien jaar op zestig,
Mijn vluggen tijd voor krukkend' ouderdom
Geruild, dan dit te zien.

GUIDERIUS.

O, schoone lelie,
Niet half zoo sierlijk draagt mijn broeder u,
Als toen gij bloeiend zelf daar stond.

BELARIUS.

Wie peilt,
Zwaarmoedigheid, uw diepten? En wie vindt
Den grond, waarin uw trage boot het best
Zijn anker werpt? — Gij, rijkgezegend kind!
God weet, wat man gij eens nog waart geweest;
Ik weet, het mijm'ren doodde uw rijken geest! —
Hoe vindt gij hem?

ARVIRAGUS.

Reeds stijf, en met een glimlach
 Als had een vlieg zijn slaap gekitteld, niet
 Als lachte hij den doodspijl toe; zijn wang
 Rustte op een kussen.

GUIDERIUS.

Waar?

ARVIRAGUS.

Daar op den vloer,
 Met de armen saam. Ik dacht, hij sliep; ik trok
 Mijn zwaarbeslagen schoenen uit, omdat
 Hun harde stap te veel weerklonk.

GUIDERIUS.

Ja waarlijk,
 Hij slaapt slechts; is het waar, dat hij verscheidde,
 Dan maakt hij 't graf tot bed, en maagdlijke elfen
 Bezoeken zijne rustplaats; geen verderf
 Komt u nabij.

ARVIRAGUS.

'k Zal met de fraaiste bloemen,
 Zoolang de zomer duurt en ik hier blijf,
 Uw graf, Fidelis, sieren; nooit ontbreke u
 De vroegling, lieflijk bleek als uw gelaat,
 Noch 't klokje, blauw gelijk uw aders, noch
 De wilde roos, wier geur bij uwen adem
 In zoetheid achterstaat; 't roodborstje zou —
 Zoo menig' rijken erfgenaam beschamend,
 Die 's vaders graf nauw met een krans verceert —
 Met liefderijken snavel dit u brengen,
 En, is de bloemtijd henen, vlokkelig mos,
 Tot winterkleed voor u.

GUIDERIUS.

Cadwal, genoeg;
 't Is meisjestaal en woordenspel met wat

Zoo ernstig is; laat ons ter rust hem brengen
 En door bewondring niet vertragen, wat
 Nu heil'ge plicht is. — Na de groeve, kom.

ARVIRAGUS.

Waar zal hij rusten?

GUIDERIUS.

Bij Euryphile,

Bij onze goede moeder.

ARVIRAGUS.

Zij het zoo;

En laat ons, Polydoor, schoon onze stem
 Nu mann'lijk ruwer klinkt, ter rust hem zingen,
 Als moeder eens, gelijke wijze en lied,
 Alleen Euryphile is nu Fidelis.

GUIDERIUS.

Cadwal,

Ik kan niet zingen; ik wil weenen en
 Uw woorden volgen. Treurgezangen
 Met valschen klank zijn erger nog dan priesters
 En tempels, als zij liegen.

ARVIRAGUS.

Goed, wij spreken 't.

BELARIUS.

Een dieper leed heelt kleiner zorg; vergeten
 Is Clotens dood. Mijn knapen, denkt, hij was
 De zoon der koningin, en kwam hij ook
 Als vijand hier, hij heeft geboet. Vergaat
 Ook groot en klein te zamen tot één stof,
 Zoo maakt toch de eerbied, schutsgodin der wereld,
 Nog onderscheid in rang, in hoog en laag.
 Hij was een prins, die vijand; naamt gij hem
 Het leven als uw vijand, gun hem toch
 Als prins een graf.

GUIDERIUS.

Ik bid u, haal hem hier.
 Als beide dood zijn, is Thersites lijk
 Zoo goed als Ajax.

ARVIRAGUS.

Als gij hem wilt halen,
 Dan spreken wij intusschen 't lied. —

(BELARIUS gaat heen.)

Begin.

GUIDERIUS.

Neen, Cadwal, leggen we eerst zijn hoofd na 't oosten;
 't Is vader wel bekend waarom.

ARVIRAGUS.

't Is waar.

GUIDERIUS.

Kom dan en hef hem op.

ARVIRAGUS.

Zoo. — Vang nu aan.

L I E D.

GUIDERIUS.

*Vrees niet meer der zonne kracht,
 Noch de woeste winterwinden;
 Reeds is hier uw taak volbracht,
 Elders zult ge 't loon nu vinden.
 Jeugd noch schoonheid blijft bestaan,
 Alles moet tot stof vergaan.*

ARVIRAGUS.

*Vrees niet meer der grooten haat,
 Geen tyran kan u bereiken;
 Ducht niet meer der kleinen smaad,
 't Zelfde zijn u riet en eiken;
 Vorst zoowel als onderdaan,
 Alles moet als gij vergaan.*

GUIDERIUS.

Nu geen zorg voor kleed en brood;

ARVIRAGUS.

Nu geen schriklijk onmedwalen;

GUIDERIUS.

Uit zijn nu en angst en nood;

ARVIRAGUS.

't Eind van 't leven, 't eind der kwalen.

Te zamen.

Rijkdom, kennis, ijde waan;

Alles moet tot stof vergaan.

GUIDERIUS.

Geen betoov'ring dere u!

ARVIRAGUS.

Nooit een heks bezwere u!

GUIDERIUS.

Nooit een spook omzwerve u!

ARVIRAGUS.

Niets uw rust verderve u!

Te zamen.

Uw vergaan zij, doode, u zacht!

Eere worde uw graf gebracht!

(BELARIS komt terug, met CLOTENS lijk.)

GUIDERIUS.

De lijkdienst is volbracht. Kom! Leg hem neder.

BELARIUS.

Hier is een handvol bloemen; breng er meer

Te middernacht. De planten, die de nacht

Met killen dauw bevochtigt, zijn het best

Om op een graf te strooien. — Op 't gelaat! —

Als van een bloem ging ras uw schoon voorbij;

En ras verwelkt ons strooisel zooals gij. —

Gaat mede, ginds in stilte neergeknield!

Thans heeft hen de aarde weer, die eens hen gaf;
Hun lief, maar ook hun leed, besluit het graf.

(BELARIUS, GUIDERIUS *en* ARVIRAGUS *af.*)

IMOGEEEN (*ontwakend.*)

Ja, ja, na Milford, heer! Wat is de weg? —
Ik dank u. — Langs dat bosch? — Hoe ver is 't nog? —
O, hemel! Nog zes mijlen? Is het mogelijk?
Ik liep den ganschen nacht. — Neen, 'k wil nog slapen. —

(*Het lichaam ziende.*)

Maar stil, geen bedgenoot. — O, alle Goden!
Deez bloemen hier zijn als der wereld lust,
Die man met bloed haar leed. — Nog droom ik, hoop ik;
Zoo dacht ik ook, ik was een grotbewoner,
En kok bij beste menschen; maar toch neen,
Het is een pijl van niets, op niets geschoten,
Zooals het brein uit nevels vormt; zelfs de oogen
Zijn soms, gelijk het oordeel, blind. Voorwaar,
Ik sidder nog van schrik. O, groote Goden,
Is boven nog erbarming, slechts een drup,
Als 't oog der grasmusch, schenk me een deel er van!
De droom duurt voort, ja nu ik wakker ben,
Is 't niet slechts in, maar buiten mij; ik voel het.
Een romp, geen hoofd! — 't Gewaad van Posthumus!
Dat is zijn been, ik ken 't; dat is zijn hand;
Mercurius' voet; die arm van Hercules;
Die dij van Mars; maar 't Jupitersgelaat —
O Godenmoord — waar is 't? — 't Is weg. — Pisanio!
O, alle vloeken, die de ontzinde Hecuba,
Den Grieken toewierp, en de mijne er bij,
Ik slinger ze op uw hoofd! Gij, saamgespannen,
Gij, met dien bandeloozen duivel Cloten,
Gij hebt mijn gâ vermoord! O, lezen, schrijven,
Zij voortaan hoogverraad! — Pisanio, bloedhond! —
Gij hebt met valschen brief — Pisanio, bloedhond! —

Van dit, het heerlijkst schip der gansche wereld,
 Den mast gekapt! — o Posthumus! helaas!
 Waar is uw hoofd? waar is 't? Wee mij! waar is 't?
 Pisanio mocht in 't hart u treffen, maar
 Het hoofd u laten. — Hoe kan 't zijn? Pisanio? —
 Ja, hij met Cloten, boosheid en gewinzucht,
 Zij brachten mij dit wee. Ja, ja, 't komt uit!
 Vond ik die artseni, die hij als kostlijk
 En hartversterkend prees, niet doodend voor
 Mijn denken en gevoel? Dit is bewijs!
 Dit is Pisanio's werk met Cloten; O! —
 Kleur gij mijn bleeke wangen met uw bloed,
 Dat gruwzamer hun daad, mijn lot, zich toon'
 Aan die ons vinden! O mijn gâ, mijn gade!

(Zij valt op het lijk.)

*(LUCIUS, een Hopman en andere officieren,
 benevens een Wichelaar komen op.)*

HOPMAN.

Ook de legioenen, die in Gallië lagen,
 Zijn nu geland, naar uw bevel; zij wachten
 U hier te Milfordshaven met uw vloot;
 Zij zijn marschvaardig.

LUCIUS.

En wat nieuws uit Rome?

HOPMAN.

Dat de Senaat de grensbewoners en
 Italië's adel opriep; vuur'ge mannen
 Op wie men bouwen kan; 't is Jachimo
 (Gij kent zijn dapperheid en afkomst), die
 Hen aanvoert.

LUCIUS.

En wanneer zijn ze te wachten?

HOPMAN.

Zoodra de wind maar draait.

LUCIUS.

Met goeden moed
 Vervult mij die voortvarendheid. Vooreerst
 Wil ik de troepen, die hier zijn, nu monstren;
 Zeg dit aan de oversten. — En gij nu, wichlaar,
 Wat hebt gij van deez' oorlog reeds gedroomd?

WICHELAAR.

't Gezicht, dat mij de Goden zelve schonken
 Deez' nacht — ik vastte en bad om licht — was zóó:
 Den vogel van den grooten Jupiter,
 Den adelaar van Rome, zag ik vliegen
 Van 't regenzwangre zuid hier naar het west,
 Waar hij in zonnegloed verdween; en dit
 Verkondigt ons (als niet de macht der zonde
 Mijn zienersgaaf verzwakte) zegepraal
 Voor Rome's heer.

LUCIUS.

Heb dikwijls zulk een droom,
 En nimmer valsch! — Maar, welk een stam is dit,
 Doch zonder top? De puinhoop toont, dat eens
 't Een trotsch gebouw geweest is. — Wat! Een page! —
 Die op hem slaapt, of dood is? Dood waarschijnlijk;
 Het leven kiest geen lijk tot bedgenoot,
 Noch tot een bed; het leven schuwt den dood. —
 Laat mij den knaap eens zien.

HOPMAN.

Hij leeft nog, heer.

LUCIUS.

Dan moog' hij ons verklaring geven. — Jongling,
 Deel ons uw noodlot mee, dat, na mij dunkt,
 Tot vragen dringt. Wie is het, dien gij hier
 Tot rustbed kiest? Wie was het, die dit beeld,
 Dat eens natuur zoo edel heeft gevormd,

Zoo heeft verminkt? En wat was uw verlies
 Bij deze droeve schipbreuk? Hoe gebeurde 't?
 Wie is hij? Wie zijt gij?

IMOGEEN.

O, ik ben niets;
 Of liever, beter ware 't niets te zijn.
 Dit was mijn heer, een goede en dapp're Brit,
 Door bergbewoners hier verslagen. — Ach,
 Er is geen tweede meester zoo; 'k mag dwalen,
 Van 't oost na 't west, alom mijn diensten bieden,
 Bij velen het beproeven, allen goed,
 Getrouw en ijvrig dienen, nimmer vind ik
 Een zulken meester weer.

LUCIUS.

Ach, goede jongling!
 Mij roert niet minder uw beklag, dan hier
 Uw meester in zijn bloed. Zijn naam, mijn vriend?

IMOGEEN.

Richard du Champ. — (*ter zijde*). Dit liegen doet geen kwaad;
 En hooren 't ook de Goden, 'k hoop, dat zij
 Het mij vergeven. — Wat?

LUCIUS.

Uw naam?

IMOGEEN.

Fidelis.

LUCIUS.

Uw naam en uw gedraging stemmen saam;
 Uw naam verkondt uw trouw, uw trouw uw naam.
 Waagt gij 't bij mij? Gij vindt in mij een meester,
 Ik zeg niet zoo voortreff'lijk, maar, geloof me,
 Niet minder liefderijk. Geen brief des keizers,
 Mij toegezonden door een consul, had
 U hooger plaats bij mij verworven, dan
 Uw eigen waarde deed. Ga met mij mee.

IV. 2.

IMOGEEN.

Ik volg u, heer. Maar, met der Goden gunst,
 Berg ik voor vliegen eerst mijn heer zoo diep,
 Als deze spaden graven; en heb ik
 Dan geurig loof hem op het graf gestrooid,
 Hem honderd vrome spreuken toegemurmeld,
 Zoo goed ik kan, tot tweemaal toe, dan zal
 Ik weenend hem verlaten en u volgen,
 Als gij mij nemen wilt.

LUCIUS.

Ik wil 't, mijn jongen,
 En meer uw vader, dan uw meester zijn. —
 Mijn vrienden,
 De knaap heeft ons geleerd, wat mannenplicht is.
 Laat ons het schoonst belommerd plekje zoeken;
 Wij graven hem met onze hellebaarden
 En pieken daar een graf. Komt, neemt hem op. —
 Knaap, 't is uw woord, dat hem deze cere gaf;
 Wij delven hem op krijgsmanswijs een graf.
 Kom, wisch het schreiend oog; heb goeden moed;
 Soms is 't een val, die blijder opstaan doet.

DERDE TOONEEL.

Een kamer in CYMBELINE'S paleis.

CYMBELINE, *Hovelingen* en PISANIO komen op.

CYMBELINE.

Nog eens en meld me op nieuw, hoe 't met haar gaat.

(*Een der Hovelingen af.*)

Een koorts, door het verdwijnen van haar zoon,
 Een waanzin, die haar leven in gevaar brengt; —
 O, Goden, welke rampen! Imogeen,

Mijn troost in 't leven, weg; mijn koningin
 Op hoop'loos ziekbed; dit op zulk een tijd,
 Nu heftige oorlog dreigt; haar zoon verdwenen,
 Die thans zoo noodig waar'; het treft mij diep,
 En rooft mij troost en hoop. — Maar gij daar, knaap,
 Die van haar vlucht moet weten en u zoo
 Onwetend houdt, ik zal 't van u vernemen
 Door foltring.

PISANIO.

Heer, mijn leven is het uwe
 En 'k stel het in uw hand, maar mijn gebiedster,
 Ik weet niet waar ze bleef, waarom ze ging,
 En niets van haar terugkomst. Heer, geloof,
 Ik ben uw trouwe dienaar.

HOVELING.

Edel vorst,
 Den dag dat zij vermist werd, was hij hier.
 'k Sta borg voor zijne trouw, en ook, dat hij
 Steeds iedren plicht eens onderdaans vervult. —
 Waar Cloten bleef, wordt ijv'rig nagevorsch; —
 Men vindt hem zeker.

CYMBELINE.

't Is een tijd van onrust;
 Ge ontsnapt voor ditmaal, maar mijn argwaan houdt
 U steeds in 't oog.

HOVELING.

Heer koning, de Romeinen,
 De Gallische legioenen, nog versterkt,
 Op last van den Senaat, door d' adeldom
 Van Rome, zijn op onze kust geland.

CYMBELINE.

O, nu den raad mijns zoons en mijner gade! —
 Ik duizel van mijn zorgen.

IV. 3.

HOVELING.

Edel vorst,

Uw toebereids'len kunnen 't hoofd wel bieden
 Aan wat ik meld, en, komt er meer, aan meer.
 Eén ding ontbreekt, het voorwaarts uit te spreken,
 En dit, dit wordt gewenscht.

CYMBELINE.

Ik dank u, komt,

Wij handlen nu de tijd ons roept. Wij schromen
 Geenszins, dat Rome ons kwellen kan; mij grieft
 Wat hier het lot mij aandoet. Komt.

(Koning met gevolg af.)

PISANIO.

Geen letter van mijn heer, sinds ik hem schreef
 Dat Imogeen gedood is; het is vreemd.
 En 'k hoor van haar ook niets, die toch beloofde
 Mij vaak bericht te zenden; 'k weet ook niet
 Wat toch met Cloten is gebeurd; verbijstrend
 Is alles mij. Hier moet de hemel helpen.
 Door ontrouw ben ik trouw, door valsheid waar.
 De krijg bewijz', en doe 't den koning zien,
 Dat ik mijn land bemin, of doe mij vallen.
 De tijd breng' licht en help' in al deez' nood;
 't Geluk redt soms een onbestuurde boot. (Af.)

VIERDE TOONEEL.

Voor de grot.

BELARIUS, GUIDERIUS *en* ARVIRAGUS *komen op.*

GUIDERIUS.

't Gedruisch is om ons heen.

BELARIUS.

Wij willen 't mijden.

ARVIRAGUS.

O, vader, wat is 't leven, vlieden wij
Steeds daden en gevaar?

GUIDERIUS.

En helpt het ons?

Waarheen? Deez' weg? Dan zullen de Romeinen
Als Britten ons verslaan, of als barbaarsche
En plichtvergeten oproermakers dwingen
Hun dienst te doen, en daarna ons verslaan.

BELARIUS.

Neen, hooger op de bergen; daar is 't veilig.
Nooit na des konings heer; te kort geleên
Is Clotens dood; men kent ons niet; wij staan
Niet op de rol; men vroeg licht rekenschap
Van waar wij zijn, drong de bekentnis af
Van onze daad, dan waar' de dood ons deel,
Door martling nog verlengd.

GUIDERIUS.

Zie daar een zorg,

Die u in dezen tijd voorwaar niet past
En ons ook niet bevredigt.

ARVIRAGUS.

Is 't te denken,

Dat bij 't gehinnik der Romeinsche rossen,
Bij 't zien der legervuren, en terwijl
De strijd om 't leven oog en ooren boeit,
Men tijd verspillen zal met ons te vragen,
Van waar wij zijn?

BELARIUS.

In 't leger zijn er velen,

Die mij nog kennen; menig jaar, gij zaagt het,
Had Cloten, toen zoo jong nog, uit mijn ziel

Niet uitgewischt. Maar bovendien, de koning
 Verdient noch mijne diensten, noch uw liefde;
 Door mijn verbanning werd gebrek aan leiding
 En zware moeite uw deel, verloort gij 't uitzicht
 Op een verpleging als uw wieg beloofde,
 En bruint u steeds de zomerbrand en doet
 De winterkoude u rillen.

GUIDERIUS.

Beter dus

Niet-zijn dan zoo; kom, vader, naar het heer,
 Mij en mijn broeder kent men niet, en u,
 Reeds lang vergeten, door uw baard onkenbaar,
 Zal niemand ondervragen.

ARVIRAGUS.

Bij deez' zon,

Ik wil er heen. Ben ik een kind, dat ik
 Geen mensch nog sterven zag, geen ander bloed
 Zag storten dan van hazen, geiten, recën?
 Geen ander paard bestoeg, dan zulk een, dat
 Geen ruiters droeg dan mij, wiens hiel nooit spits
 Of spoorrad kende? Ik ben beschaamd, dat ik
 Zoo lang de heil'ge zon reeds zag, zoo lang
 Den zegen van zijn gloed genoot, en immer
 Een niets ben, onbekend.

GUIDERIUS.

Ja, bij de Goden,

Ik ga. Wilt gij mij zegnen, vader, dan
 Stel ik mij zelf op hooger prijs; zoo niet,
 Dan treff' mij 't lot, dat ik hierdoor verdien,
 Door 's vijands hand.

ARVIRAGUS.

Zoo zij 't; 't is ook mijn beê.

IV. 4.

BELARIUS.

Schat gij uw leven op zoo lagen prijs,
Wat reden dan, dat ik meer zorg dragen
Voor 't mijn, zoo wankel reeds? Ik ben uw man.
Is 't u bestemd voor 't vaderland te sterven,
Dan wil ik meê dat bed van eer verwerven.
Gaat voor. — (*ter zijde.*) Geen ruste kent hun vorstlijk bloed,
Aleer 't, gestort, hun afkomst kennen doet.

(*Allen af.*)

V I J F D E B E D R I J F .

EERSTE TOONEEL.

Een veld tusschen de Britsche en Romeinsche legers.

POSTHUMUS *komt op, met een bebloeden doek in de hand.*

POSTHUMUS.

Bebloede doek, 'k bewaar u, ja, want zoo
Verlangde ik u geverfd. Gehuwde mannen,
Deedt ge allen zooals ik, hoe menigeen
Versloeg een vrouw veel beter dan hij zelf,
Slechts voor een weinig struiklens. — O, Pisanio!
Een goede dienaar volgt niet elk bevel;
Slechts aan 't gerechte is hij gehouden. — Goden!
Hadt ge ook mijn feilen zoo bestraft, 'k had niet
Geleefd om dit te doen; mijn eed'le gade
Waar' tijd nog voor berouw gegund, en ik,
Onzaalge, die uw straf veel meer verdiende,
Waar' dan getroffen. Maar, helaas! den een'
Rukt gij voor kleine feilen weg; 't is liefde,
Gij spaart hem dieper val; aan andren gunt ge
Nog schuld op schuld te hoopen, daaglijks erger,
Tot schrik hen overvalt, hun zelf tot heil.
Maar Imogeen is de uwe, thans geheel;
Uw wil geschië, verleen aan mij de gunst
Dat ik uw wil vervull'. — Ik kwam hier aan
Met d' adeldom van Rome, ter bestrijding

Van 't rijk van mijne gade. 't Is genoeg,
 Dat 'k uw vorstin, Brittanje, u heb gedood;
 Neen, 'k wond u niet. Daarom, o Goden, hoor
 Genadig, wat ik wil. Mijn Italjaansch gewaad
 Leg ik hier af, en hul mij in de plunje
 Van een gemeenen Britschen boer, en strijd
 Nu tegen hen met wie ik kwam; zoo sterf ik
 Voor u, mijn Imogeen, voor wie mijn leven
 Den dood smaakt, elken ademtocht, en zóó
 Heb ik me, onkenbaar, haat noch meelij wekkend,
 Den dood gewijd. Men zie meer heldenmoed
 Van mij, dan mijn gewaad vermoeden doet.
 Schenk, Goden, mij de kracht der Leonaten!
 O, schaam u, wereld! thans wil ik beginnen,
 Deez dracht, van buiten arm en rijk van binnen.

(Af.)

TWEEDE TOONEEL.

Op dezelfde plaats.

Aan de eene zijde komen op, LUCIUS, JACHIMO en het Romeinsche leger; aan de andere zijde, het Britsche leger; achteraan, LEONATUS POSTHUMUS, als een arme krijgsknecht. Zij trekken voorbij. Krijgsgedruisch. Dan komen weder op, vechtende, JACHIMO en POSTHUMUS; hij overwint en ontwapent JACHIMO en verlaat hem daarop.

JACHIMO.

De last en schuld hier in mijn boezem rooft
 Mij moed en manlijkheid. Een vrouw, vorstinne
 Van dezen staat, belasterde ik; tot straf
 Verlamt de lucht mij hier. Of had een boer,

Een laaggeboren knecht, mij overmand,
 Ware ik mij zelf geweest? Neen, rang en eer
 Zijn, zoo gehandhaafd, smaad, geen voorrecht meer.
 En overtreft uw adel, o Brittanje,
 Deez' boer, als hij onze eedlen, dan zijn wij
 Nauw menschen meer te noemen, Goden gij.

(Af.)

(*De slag duurt voort; de Britten vluchten; CYMBELINE
 wordt gevangen genomen; dan komen hem te hulp,
 BELARIUS, GUIDERIUS en ARVIRAGUS.*)

BELARIUS.

Staat, staat! Wij hebben 't voordeel van 't terrein;
 De pas is ons; 't is niets dan lage vrees,
 Die ons verslaat.

GUIDERIUS, ARVIRAGUS.

Hoù stand, hoù stand, en vecht!

(*POSTHUMUS komt den Britten te hulp; zij bevrijden CYM-
 BELINE en gaan weg. Daarop komen LUCIUS, JACHIMO
 en IMOGEEN op.*)

LUCIUS.

Weg, knaap, weg van den troep en berg u zelf;
 Geen vriend spaart vriend, verwarring heerscht, als waar'
 De krijg geblind.

JACHIMO.

Zij kregen versche hulp.

LUCIUS.

't Geluk is plotsling omgezwaard; wij moeten
 Ons snel herstellen of 't is uit.

(Allen af.)

DERDE TOONEEL.

Een ander gedeelte van het slagveld.

POSTHUMUS en een Britsch Edelman komen op.

EDELMAN.

Komt gij van ginds, waar stand gehouden werd?

POSTHUMUS.

Zoo is 't; en gij van hen die vluchtten?

EDELMAN.

Ja.

POSTHUMUS.

Ik wraak u niet, want alles was verloren,
 Zoo niet de hemel streed; de koning zelf,
 Het leger, reeds beroofd van beide vleugels,
 Doorbroken, slechts de rug van Britten zichtbaar,
 En alles vluchtend door een hollen weg;
 De vijand, dol van moed, van moordlust hijgend,
 Werk vindend, meer dan wapens om 't te doen,
 Die doodlijk treffend, andren licht verwondend,
 Nog andren vellend door den schrik alleen;
 En de enge doorgang opgepropt met dooden,
 Getroffen in den rug, en lafaards, 't leven
 Nog rekkend, maar met schand'.

EDELMAN.

Waar was die weg?

POSTHUMUS.

Vlak bij het slagveld, door een diepe gracht
 En aarden wal begrensd; een oude krijgsman
 Zag daadlijk in wat voordeel die hem gaf; —
 Geloof me, een wakker man, die dezen dag,
 Door 't redden van zijn land, de lange jaren,

Waarvan zijn baard getuigt, wèl heeft verdiend; —
 Hij, met twee knapen (jongens, voor een wedloop
 Veeleer geschikt dan zulk een moordgevecht;
 Met fijner trekken zelfs dan meen'ge jonkvrouw,
 Die zich uit zorg of zedigheid omhult),
 Zij hielden stand dwars voor den engen pas,
 En riepen, hem versperrend, tot die lafaards:
 „Het Britsche hert sterft vluchtend, niet de Brit!
 „Gij laffe vluchtters, vaart ter hel! Hoù stand!
 „Of ons vindt gij Romeinen; schuw't ge, als 't vee,
 „De bijl, dan geeft dèèz' bijl u, wat gij mijdt,
 „Als gij met moed u wendt: staat! staat!” — Deez' drie,
 Door moed drieduizend en door daden ook
 (Als de andren niets doen, dan zijn drie, die handlen,
 Een heer), zij deden door dit woord „staat! staat!”
 Begunstigd door de plaats, nog meer betoovrend
 Door zielenadel (die een spinrok zelfs
 Tot lans hadd' omgevormd) die bleeke wangen
 Door schaamte of moed ontgloeien, zoodat elk,
 Die slechts door 't voorbeeld lafaard was geworden
 (Een misdaad in den krijg, verdoemenswaard
 Bij die het voorbeeld geeft), den vijand nu
 Met hen in de oogen zag en als een leeuw
 De spietsen tegenbrulde. Toen ontstond
 Een stilstand bij de drijvers, een terugtocht,
 Verwarring, wilde vlucht. Dra vlieden zij
 Als kuikens, langs denzelfden weg, dien zij
 Als aad'laars waren afgesneld; als slaven,
 Waar ze als verwinnaars waren langsgestormd.
 Toen werden in den nood die eigen lafaards
 (Als bij een schipbreuk resten scheepsbesluit)
 Tot levensredders; en toen eens de schrik
 Geslagen was in de onbewaakte harten,
 Hoe drongen zij, o Goden, weest vooruit,

Hier over lijken, over stervenden,
 Daar over vrienden, door de menschengolf
 Van vroeger neêrgeworpen; elk van tien,
 Door één straks voortgejaagd, versloeg er twintig;
 Die straks eer stierven dan zij weêrstand boden,
 Zij brengen schrik en dood.

EDELMAN.

Hoe kan 't verkeerem!
 Een nauwe weg, een oud man en twee knapen!

POSTHUMUS.

Sta niet verbaasd; gij zijt een man na 'k gis,
 Die liever u verbaast van wat gij hoort,
 Dan dat gij zelf iets doet. Wilt gij 't berijmen
 En rondbazuinen? Zie, hier is een rijm:
 „Een oud man en twee knapen en een pas,
 „Der Britten heil, 't verderf van Rome was.”

EDELMAN.

Vriend, wees niet boos!

POSTHUMUS.

Ik boos? wees niet beducht!
 Ik wil tot vriend die voor zijn vijand vlucht;
 Want doet hij, zooals hem natuur gebiedt,
 Dan weet ik, dat hij dra mijn vriendschap vliedt.
 Alweer een rijm!

EDELMAN.

Vaarwel! Gij zijt verstoord. (Af.)

POSTHUMUS.

Weer op den loop? — Doorluchte ellendeling!
 Dat is in 't veld, en vraagt mij hoe het ging! —
 Wat had niet heden menigeen zijn adel
 Graag prijs gegeven voor zijn lijfsbehoud!
 Hoe menig vluchtte en kwam toch om! En ik,

Onkwetsbaar door mijn wee, ik kon den dood
 Niet vinden waar 'k zijn rochlen hoorde, hem
 Niet voelen, waar hij sloeg! Het woeste monster
 Verbergt zich, vreemd genoeg, in frissche bekers,
 In zachte bedden, zelfs in zoete woorden,
 En heeft veel dienaars buiten ons, die in den krijg
 Zijn wapnen trekken. — 'k Wil hem vinden;
 Tot nu heb ik de Britten bijgestaan,
 Maar, thans geen Brit meer, speel ik weer de rol,
 Waarin ik kwam. (*Hij slaat een Romeinschen mantel*
om.) 'k Zal niet meer vechten, maar
 Mij overgeven aan den laagsten knecht
 Die mij den schouder aanraakt. De Romein
 Vergoot hier stroomen bloeds; groot zal de wraak
 Der Britten zijn. Mijn losgeld zij de dood.
 Nadat ik beiden hier mijn leven bood,
 Is 't leven hier noch elders denkbaar; neen,
 Ik offer het ten zoen voor Imogeen.

(*Twee Britsche hoplieden, en soldaten komen op.*)

1ste HOPMAN.

Dank zij den Goden! Lucius is gevangen;
 Men houdt den ouden en zijn zoons voor englen.

2de HOPMAN.

Er was een vierde, en in een slecht gewaad,
 Die met hen aan de spits vocht.

1ste HOPMAN.

Ja, dat zegt men;
 Maar geen van allen is te vinden. — Sta!
 Wie is daar?

POSTHUMUS.

Een Romein;
 En die niet moedloos neerviel, hadden andren
 Hem bijgestaan.

2de HOPMAN.

Hier! Grijpt hem, grijpt den hond!

Geen been van hen gaat ooit te Rome melden,
 Hoe hier de kraaien smulden. Deez' hier pocht,
 Als had hij hoogen rang. Komt, na den koning!

(CYMBELINE komt op, met gevolg; BELARIUS, GUIDERIUS,
 ARVIRAGUS, PISANIO en Romeinsche krijgsgevangenen.
 De hoptlieden stellen POSTHUMUS voor CYMBELINE,
 die hem aan een stokbewaarder overgeeft.
 Daarna allen af.)

VIERDE TOONEEL.

Eene gevangenis.

POSTHUMUS en twee Stokbewaarders komen op.

1ste STOKBEWAARDER.

Nu steelt u niemand, met dat blok aan 't been;
 Graas nu zoover gij weide hebt.

2de STOKBEWAARDER.

Of honger.

(Beide Stokbewaarders af.)

POSTHUMUS.

Wees welkom, kerker, want gij zijt me een weg,
 Zoo 'k denk, tot vrijheid. Beter zoo geklonken,
 Dan door de jicht, want zulk een lijder steunt
 Veel liever altijd door, dan dat hij heil zoekt
 Bij d' eenig seekren arts, den dood, den sleutel
 Tot slaking dezer boeien. Mijn geweten,
 Gij draagt meer kluisters dan mijn pols en enkels;
 O, Goden, moog' mijn boete 't werktuig zijn,
 Die kluisters te oopen; dan, voor eeuwig vrij!
 Is 't u genoeg, dat het mij leed doet? Zoo

Verzoenen kindren wel hun aardsehen vader;
 Gij, Goden, zijt in waarheid goedertieren
 En daarom strenger. Eischt ge oprecht berouw?
 Kan ik dat beter toonen dan in keet'nen,
 Gewenscht, niet opgedrongen? Eischt ge streng,
 Dat ik mijn schuld volkomen kwijt, om zoo
 Mijn vrijheid te verwerven, eisch dan toch
 Geen grooter boete van mij, dan mijn alles.
 'k Weet, gij zijt min hardvochtig dan de mensch,
 En deez' zelfs neemt van zijn berooiden schuldnar,
 Een derde, zesde, tiende slechts, en laat
 Hem weer bekomen door het overschot.
 Maar die genâ verlang ik niet; o, neem
 Voor Imogeens onschatbaar leven, 't mijn;
 Zij 't ook zooveel niet waard, 't is toch een leven;
 Gij hebt het zelf gestempeld. Als de mensch
 Zijn handel drijft, weegt hij niet iedre munt;
 Zij ze ook wat licht, hij neemt ze na den stempel;
 Neem zoo mijn leven, 't is uw eigen slag.
 En keurt ge, o Eeuwgen, nu deez reekning goed,
 Neem dan dit leven aan en laat mij vrij
 En delg mijn schuld. — O, Imogeen! tot u
 Wil ik nu zwijgend spreken.

*(Plechtige muziek, waarbij POSTHUMUS inslaapt. Daarop
 verschijnen de geesten van den Vader, de Moeder
 en de beide Broeders van POSTHUMUS. De eerste,
 een oud man in wapenrusting, geleidt zijne gemalin
 bij de hand; hem volgen zijne beide zonen met
 hunne wonden, zooals zij in den oorlog sneuwelden.
 Zij omringen den slapenden POSTHUMUS.)*

DE VADER.

Niet langer toon, gij Dondergod,
 Aardwormen uwen moed;
 Twist eer met Mars, of straf uw gâ,

Wier ijverzuchtig bloed
 U tergt en tuchtigt.
 Wat heeft mijn arme knaap misdaan,
 Dien 'k nimmer heb aanschouwd,
 Die bij mijn dood aan moeders schoot
 Nog steeds was toevertrouwd?
 Hij werd uw zoon, — want gij toch moet
 Der weezen vader zijn,
 Moest hem beschermen tegen ramp
 En felle zielepijn.

DE MOEDER.

Lucina hielp mij niet, die mij
 Door weeën 't leven nam;
 Geheel verweesd was Posthumus,
 Toen hij ter wereld kwam,
 Een kind des jammers!

DE VADER.

Natuur schiep hem, zijn stamboom waard
 Van ziel en lichaam schoon;
 De wereld noemt hem edelman,
 Een echten heldenzoon.

DE EERSTE BROEDER.

Toen hij tot man was opgegroeid,
 Wie was in Albion
 Hem zoo gelijk en zoo begaafd,
 Dat hij de liefde won
 Van Imogeen, die 't best van al
 Zijn waarde schatten kon?

DE MOEDER.

Waarom dat huwlijk en hem dan
 Geweerd uit 's konings hal,
 Van 's vaders erfdeel en van haar,
 Hem lieflijk boven al,
 Zijn Imogeen?

DE VADER.

Waarom van zulk een Italjaan
 Als Jachimo geduld,
 Dat hij dat edel hart en brein
 Van jaloezie vervult,
 Hem raad'loos maakt en nederdrukt
 Door diep gevoel van schuld?

DE TWEDE BROEDER.

Dit heeft u uit het rijk der rust
 Uw ouders hier gebracht,
 En ons, die voor het vaderland
 En 's konings recht en macht,
 't Zwaard in de vuist, gevallen zijn,
 In volle jonglingskracht.

DE EERSTE BROEDER.

Gelijken moed heeft Posthumus
 Voor Cymbelin' betoond;
 Maar Jupiter, gij Oppergod,
 Te slecht wordt hij beloond;
 Waarom, in steê van lauwerkrans,
 Met doornen hem gekroond?

DE VADER.

Zie uw kristallen venster uit,
 En dat uw wrok verdwijn';
 Beproof niet langer ons geslacht;
 Laat dit genoeg nu zijn.

DE MOEDER.

O, Jupiter, mijn zoon is goed;
 Toch lijdt hij hellepijn.

DE VADER.

Blik uit uw marm'ren woning neer
 En wees met hem begaan;
 Zoo niet, dan roepen wij de hulp
 Der andre Goden aan.

DE TWEDE BROEDER.

Wij lijden onrecht, smeeken hun,

Ons, armen, bij te staan.

(JUPITER, *op een adelaar gezeten, vaart met donder en bliksem neer en werpt een donderkeil. De Geesten vallen op de knieën.*)

JUPITER.

Staakt, geesten uit een lager sfeer, uw hoon!

Gij waagt het, dwergen! met vermeetle lippen

Den God te smaden op zijn wolkentroon,

Die, bliksems slingrend, eiken scheurt en klippen!

Gij schimmen, rust weer in Elysium, waar

Der zaalgen eeuwge bloemen u omringen;

't Is niet aan u voor de aard te zorgen, maar

Slechts ik bestuur het lot der stervelingen.

Wien 'k min, beproef ik; steeg de smart ten top,

Te zaal'ger is de heeling. Weest tevreden;

Uw diepgebogen zoon hef ik weer op;

Zijn heil herrijst, zijn rampen zijn geleden.

Het was mijn ster, die zijn geboort' bescheen,

Hij huwde aan mijn altaar zijn uitverkoren';

Ik voer hem weer in d' arm van Imogeen,

Na 't leed is hem te schooner lot beschoren.

Legt dit geschrift hem op de borst; het biedt

Hem voor zijn trouw de heerlijkste belooning.

Gaat dan, en ducht mijn toorn, vervangt gij niet

Uw ongeduld door passende eerbetooning. —

Stijg, aadlaar, op na mijn kristallen woning.

(Hij stijgt op.)

DE VADER.

Hij kwam in donder, onweêrgeur verspreidend;

Zijn heilige aad'laar schoot als dreigend neer;

Maar lieflijker dan 't Elyseesche veld

Is nu zijn hemelvaart; zijn vogel breidt

De wicken statig uit en klauwt den snavel:
Zijn meester is tevreë.

Allen.

Dank, Jupiter!

DE VADER.

Reeds sluit zich 't hemelwelf; de God betrad
Zijn schitt'rend huis. Van hier, gij allen, snel!
Wij eeren, ons tot heil, zijn groot bevel.

(De Geesten verdwijnen.)

POSTHUMUS (ontwakende).

Gij waart de vader van mijn vader, slaap;
Gij schiept hem mij op nieuw en ook mijn moeder
En bei mijn broeders. Maar, zoodra verschenen, —
Begoochling spot met mij — zijn ze ook verdwenen,
En ik ontwaakt. — De ellendige, die van
Der grooten gunst steeds afhangt, droomt als ik,
Ontwaakt, en vindt ook niets. — Ach, 'k ben verblind;
Wie niets verdient en in zijn droom niets vindt,
Wordt vaak met gunst bedekt; zóó ik, die niet
Begrijp, wie, wat deez' gouden vondst mij biedt.
Wat geesten spoken hier? Wat kostelijk geschrift!
O, wees niet als de wereld thans, een kleed,
Eed'ler dan wien 't omhult; uw inhoud blijk',
Gansch ongelijk aan onze hovelingen,
Zoo goed als gij belooft.

(leest.) „Wanneer dat een leeuwenwelp, zich zelve on-
„bekend, zal vinden zonder te zoeken en door
„een zachte lucht omarmd zal worden; en wan-
„neer van een statigen ceder takken afgehouden
„zijn en deze, na vele jaren gestorven te zijn
„geweest, zullen herleven, met hun ouden stam
„hereenigd worden en met nieuwe kracht groeien;
„dan zal het lijden van Posthumus een einde
„nemen, Brittanje gelukkig zijn en in vrede en
„overvloed bloeien.”

't Is nog een droom, of wel het zinn'loos kallen
 Van hersenlooze onnooz'len; dat of niets;
 Of zinnellooze taal, of taal waarin
 't Verstand geen zin kan vatten. 't Zij hoe 't zij;
 't Gelijkt mijn eigen leven; ik bewaar
 Dit dus, alleen uit sympathie.

(Een Stokbewaarder komt weder op.)

STOKBEWAARDER.

Nu, vriend, zijt gij bereid tot den dood?

POSTHUMUS.

Meer dan gaar, bereid al lang.

STOKBEWAARDER.

't Is hangen, vriend; zijt ge daarvoor bereid, dan zijt
 ge wel goed klaar gemaakt.

POSTHUMUS.

Als ik dan aan de toeschouwers een goed gerecht blijk
 te zijn, dan betaalt de schotel het gelag.

STOKBEWAARDER.

't Is een zware rekening voor u, vriend; maar 't is
 een troost voor u, dat niemand u verder meer om be-
 taling zal manen; gij behoeft niet bang te wezen, dat
 een waard u om het gelag zal aanspreken, want dat
 gelag maakt dikwijls het heengaan even verdrietig als
 het vroeger vroolijkheid aanbracht. Gij komt daar binnen,
 flauw van den honger, en gaat er uit, slap van te veel
 drinken; verstoord dat gij te veel uitgegeven en verstoord
 dat gij te veel ingekregen hebt; hoofd en beurs beide
 leeg, het hoofd te zwaarder namate het lichter is, de
 beurs te lichter, namate zij meer zwaarte verloren heeft.
 Van al die tegenstrijdigheden zult gij nu af zijn. — O,
 wat is zoo'n stuiversstrik een barmhartig ding; die ver-
 effent duizenden in een ommezien en hij maakt in een
 oogenblik de winst- en verliesrekening op en hij geeft
 quitantie van alles wat was en wat is en wat komen

zal. — Uw hals, vriend, is pen en grootboek en rekenpenning, alles tegelijk, en zoo wordt er in eens een streep gehaald door al uw schulden.

POSTHUMUS.

Ik ben meer welgemoed, dat ik mag sterven, dan gij, dat gij moogt leven.

STOKBEWAARDER.

Inderdaad, vriend, die slaapt voelt zijn kiespijn niet; maar een man, die uwen slaap moet slapen, met den beul om hem in bed te helpen, die zou, denk ik, wel willen ruilen met zijn bediende; want ziet ge, vriend, gij weet toch niet waar ge heen gaat.

POSTHUMUS.

Ja, kerel, dat weet ik toch wel.

STOKBEWAARDER.

Dan heeft die dood van u oogen in zijn hoofd, en zoo heb ik hem nog nooit afgebeeld gezien; gij moet u den weg laten opgeven door lieden, die er zich voor uitgeven hem te kennen; of gij moet het er voor houden, dat gij zelf hem weet, wat toch zeker het geval niet is; of, op uw gevaar af, het onderzoek maar achterwege laten; en hoe het u gaan zal op het eind van uw reis, nu ik denk, dat gij wel nooit terug zult komen om het te vertellen.

POSTHUMUS.

Ik zeg u, vriend, iedereen heeft oogen om den weg te vinden, dien ik te gaan heb, behalve zij die ze dicht doen en niet willen gebruiken.

STOKBEWAARDER.

Welk een ontzettende onzin is dit, dat een mensch zijn goede oogen zou hebben, om den weg te zien, dien men in den blinde gaat. Zooveel weet ik, hangen is de weg, waarbij de oogen gesloten worden.

(Een Bode komt op.)

BODE.

Sla zijn boeien los; uw gevangene moet na den koning gebracht worden.

POSTHUMUS.

Gij brengt goed nieuws; — men roept mij tot de vrijheid.

STOKBEWAARDER.

Ik laat mij hangen als 't waar is!

POSTHUMUS.

Dan hebt gij meer vrijheid dan een stokbewaarder; er bestaan geen grendels en sloten meer voor de dooden.

(POSTHUMUS met den Bode af.)

STOKBEWAARDER.

't Is alsof de man een' galg wou trouwen om jonge galgjes te verwekken; zoo verzot heb ik er nog niemand op gezien. En toch, op mijn eer, al is hij een Romein, er zijn vrij wat grooter schelmen, die verlangen te blijven leven; en daar zijn er ook verscheidenen onder, die tegen hun zin sterven; dat deed ik ook, als ik er een was. Ik wenschte, dat wij allen eensgezind waren, en dan goedgezind; o, dan was het gauw uit met alle stokbewaarders en galgen! Ik spreek tegen mijn tegenwoordige broodwinning, maar er is een wensch na bevordering in opgesloten.

(Af.)

 VIJFDE TOONEEL.

De tent van CYMBELINE.

CYMBELINE, BELARIUS, GUIDERIUS, ARVIRAGUS, *Edellieden, Officieren en Gevolg komen op.*)

CYMBELINE.

Schaart u naast mij, gij, die de Hemel zond
Als redders van mijn troon. Mijn hart draagt rouw,

Dat de arme krijgsknecht, die zoo heerlijk vocht,
 Wiens pij vergulde harnessen beschaamde,
 Wiens naakte borst zelfs vóór beproefde schilden
 Vooruitdrong, niet gevonden werd. Wie hem
 Ontdekt, zal zoo gelukkig zijn, als hem
 Mijn vorstengunst kan maken.

BELARIUS.

Ik zag nooit
 Zoo eed'le drift in zulk een armen dosch,
 Zoo wondre daán van een, bij wien ellende
 En nooddruft scheen te wonen.

CYMBELINE (*tot PISANIO, die opkomt*).

Niets vernomen?

PISANIO.

Men zocht hem reeds bij levenden en dooden,
 Maar vond geen spoor.

CYMBELINE.

Dan ben ik tot mijn smart
 Zelf erfgenaam zijns loons, en geef dit u,
 (*tot BELARIUS, GUIDERIUS en ARVIRAGUS.*)
 Die hoofd en hart en hand zijt van Brittanje,
 Door wie het leeft. Thans is het tijd te vragen
 Vanwaar gij zijt: — ontdekt mij dit.

BELARIUS.

Mijn vorst,
 Wij zijn uit Cambria en vrijë mannen;
 Meer roemens waar' onwaar en onbescheiden;
 Slechts dit: rechtschapen zijn we.

CYMBELINE.

Buigt de knie;
 Staat op als ridders van deez' slag; gij zult
 Steeds om mij zijn; 'k zal u met waardigheden
 Bekleeden, zooals thans uw rang dit eischt.

(*CORNELIUS en Edelvrouwen komen op.*)

Bezorgdheid spelt me uw blik. — Waarom mijn zege
Met droef gelaat begroet? Romeinen past
Dit uitzicht, maar geen Brit.

CORNELIUS.

Heil, groote vorst!
'k Moet uw geluk door mijn bericht verbitt'ren:
De koningin is dood.

CYMBELINE.

Wien past dit woord
Wel minder den den arts? 't Is waar, hij moog'
Door artseniën 't leven rekken, maar hij valt
Ook zelf den dood ten buit. — Hoe was haar einde?

CORNELIUS.

In waanzin, afschuwwekkend, als haar leven;
Dat, wreed voor andren, thans een einde nam,
Haar zelve 't allerwreedst. Wat zij beled,
Zal 'k melden, als gij 't wenscht. Haar vrouwen hier,
Die weenend om haar doodsbed stonden, mogen
Mij logenstraffen, mocht ik dwalen.

CYMBELINE.

Spreek.

CORNELIUS.

Vooreerst beled zij, dat ze alleen de grootheid,
Door u erlangd, beminde, nimmer u;
Uw kroon slechts huwde, en gâ was van uw macht;
U zelf verafschuwd heeft.

CYMBELINE.

't Was haar alleen
Bewust; had zij niet stervend dit gezegd,
'k Geloofde 't nooit, zelfs uit haar eigen mond.
Ga voort.

CORNELIUS.

Ze erkende verder, dat uw dochter,
Voor wie ze teedre liefde veinsde, een doorn,

Een schorpioen was in haar oog; ze ontvlood
Te rechter tijd, want dra had haar vergif
Den dood gebracht.

CYMBELINE.

Geslepen duivelin!

Wie kan een vrouw doorgronden? — Nog al meer?

CORNELIUS.

Ja, Heer, en erger. Zij beled, voor u
Een doodlijk gift te hebben, dat aan 't leven
U uur op uur zou knagen, duim voor duim
U langzaam sloopen; zij zou middlerwijl
Door waken, weenen, liefdrijk zorgen, kussen
Met huichlarij u doeken, en was 't tijd
(Had ze u door list gekneed), haar zoon door u
Tot troonopvolger doen verklaren. Maar,
Toen zijn verdwijnen haar het doel deed missen,
Verried ze, door vertwijf'ling schaamteloos,
Haar God- en menschentergend plan, betreurde,
Dat zij 't gebroede kwaad niet had gesticht;
Zoo stierf ze in wanhoop.

CYMBELINE.

Gij vernaamt dit ook?

1ste EDELVROUW.

Ja, Heer, dit alles hoorden wij.

CYMBELINE.

Mijn oog

Is vrij van schuld, want zij was schoon; zoo ook
Mijn oor, dat slechts haar vleien hoorde; ook 't hart,
Dat aan haar schijn geloof sloeg; achterdocht
Waar' misdaad zelfs geweest; toch, o mijn dochter!
Noemt gij mijn handlen dwaas, dan hebt gij recht;
Gij leedt er door. O, Hemel, schenk herstel!
(LUCIUS, JACHIMO, de *Wichelaar en andere Romeinsche*
gevangenen, met wachters, komen op; achteraan
POSTHUMUS en IMOGEEN.)

Thans komt gij niet om schatting te eischen, Caius;
 Die heeft mijn volk gedelgd, maar met verlies
 Van menig held, wiens magen van ons smeekten,
 Dat wij de schimmen zoenen met het bloed
 Van u, gevang'nen; en wij stonden 't toe;
 Bereidt u dus ter dood!

LUCIUS.

Denk, Heer, hoe 't krijgsluk wiss'len kan; het toeval
 Schonk u de zege thans; waar' ze ons geweest,
 Wij hadden niet, waar' eens het bloed bekoeld,
 Gevangnen met het zwaard bedreigd. Maar is 't
 De wil der Goden, dat we in plaats van losgeld
 Ons leven off'ren, 't zij zoo; een Romein
 Weet met Romeinschen moed zijn lot te dragen;
 Augustus leeft en zal 't herdenken. Maar genoeg
 Van wat mij zelf betreft: één zaak alleen
 Wil ik u vragen: neem een losprijs aan
 Voor deez' mijn knaap; hij is geboren Brit;
 Geen heer had ooit een page zoo getrouw,
 In alles wat hij deed zoo zorglijk, ijfrig,
 Zoo stil en handig, lief'lijk, vrouwlijk zacht;
 Zijn waarde voeg' haar drang bij mijn verzoek,
 Dat gij — vergeef mij, koning, mijne stouthed —
 Niet weigren kunt. Geen Brit heeft hij gekrenkt,
 Schoon een Romein zijn meester was; spaar hem,
 Doet gij 't ook niemand anders.

CYMBELINE.

'k Zag hem vroeger;

Het is me als kende ik hem. —
 Knaap, reeds uw uitzicht bracht u in mijn gunst,
 Gij zijt nu mijn. — 'k Weet niet, wat mij doet zeggen:
 Leef, knaap! 't was niet uws meesters voorspraak; leef,
 En vraag aan Cymbelin' wat gunst gij wilt;

Is 't mijner waard, voor u geschikt, ik geef 't u;
Al vroegt gij zelfs van deez' gevang'nen hier
Den edelsten.

IMOGEEEN.

Deemoed'gen dank, mijn vorst!

LUCIUS.

'k Vraag niet, mijn knaap, dat ge om mijn leven bidt,
En toch, ik weet, dat zult ge.

IMOGEEEN.

Neen! Ach, neen!

Iets anders vraagt mijn zorg. Ik zie daar iets,
Mij bitter als de dood; uw leven, beste heer,
Moet zorgen voor zich zelf.

LUCIUS.

De knaap bespot,
Verlaat, verloochent mij; dra sterft de vreugd,
Die op de trouwe steunt der wuffe jeugd! —
Wat staat hij als versuft?

CYMBELINE.

Wat wilt ge, knaap?

Ik min u meer en meer; denk meer en meer,
Wat gij het best zoudt wenschen. Spreek! Is u
Die man bekend, dien gij zoo aanziet? Vraagt ge
Zijn leven? Is 't een bloedverwant, een vriend?

IMOGEEEN.

't Is een Romein; niet meer aan mij verwant
Dan ik aan u, mijn vorst; als onderdaan
Ben 'k u zelfs nader.

CYMBELINE.

Waarom staart ge op hem?

IMOGEEEN.

Ik zeg 't, Heer, u alleen, als 't u behaagt
Mij aan te hooren.

CYMBELINE.

Gaarne toegestaan,

En 'k wil aandachtig luistren. Zeg me uw naam.

IMOGEEN.

Fidelis, Heer.

CYMBELINE.

Gij zijt mijn knaap, mijn page,

En ik uw meester; kom en spreek vrij uit.

(CYMBELINE en IMOGEEN gaan ter zijde en spreken samen.)

BELARIUS.

Is deze knaap niet uit den dood herleeft?

ARVIRAGUS.

Geen korrel zands gelijkt op d'andren zoo;

Dat zachte en blanke knaapje, die Fidelis,

Die ons zoo plotsling stierf; — vindt gij het ook?

GUIDERIUS.

Die doode liev'ling levend!

BELARIUS.

Stil, laat ons zien! Hij ziet ons niet! Geduld!

Gelijk'nis kan bedriegen. Is hij 't zelf,

Dan spreekt hij wis ons toe.

GUIDERIUS.

Maar hij was dood.

BELARIUS.

Stil, laat ons zien.

PISANTO *(ter zijde)*.

Zij is 't, mijn meesteres!

Nu zij nog leeft, nu moog' 't mij gaan zoo 't wil,

't Zij goed, 't zij slecht.

(CYMBELINE en IMOGEEN komen op den voorgrond.)

CYMBELINE.

Kom, plaats u nevens mij,

En doe uw vraag hardop. — *(tot JACHIMO.)* Heer, kom

[voornit,

Geef antwoord aan deez' knaap en zonder uitvlucht,
Of, bij de macht en billijkheid, waarop
Mijn troon steeds roem draagt, foltring zal wel schiften
Wat waarheid is, wat logen. — (*tot IMOGEEN.*) Doe uw vraag!

IMOGEEN.

Ik wensch, dat hier deez' edelman verklare,
Wie hem deez' ring gaf.

POSTHUMUS (*ter zijde*).

Wat gaat hem dit aan?

CYMBELINE.

Dien diamant aan uwen vinger, spreek,
Hoe kwaamt ge er aan?

JACHIMO.

Gij wilt mij foltren, als ik dat verzwijg,
Wat, als ik sprak, u foltren zou.

CYMBELINE.

Wat! Mij?

JACHIMO.

Die dwang tot spreken is mij lief; 't verzwijgen
Is mij een martling. Door een schurkenstreek
Werd die ring mijn; hij was van Leonatus,
Dien gij verbandet; en (het krenkt u zeker
Nog meer dan mij) op aarde leefde nooit
Een cedler man. Verlangt gij meer te hooren?

CYMBELINE.

Al wat ter zake dient.

JACHIMO.

Dat wonder, uwe dochter —

Om wie mijn harte bloedt, bij wier herdenking
Mijn valsche geest bezwijmt, — vergeef me, ik duizel.

CYMBELINE.

Wat weet ge van mijn dochter? Op! verman u!
'k Laat eer u leven, tot natuur u eischt,
Dan sterven vóór ik meer vernam. Ga voort!

JACHIMO.

Eenmaal (onzalig 't uur, waarop 't gebeurde!),
 Te Rome (een vloek op 't huis, dat ik betrad!),
 't Was op een feest (o, waren er de spijzen
 Vergift geweest; ten minste die, aan mij
 Daar toegediend!); de goede Posthumus
 (Wat zeg ik, veel te goed om te vertoeven
 Waar slechte menschen waren, hij, de beste
 Bij uitgelezen goeden), treurig zat hij,
 Hoorde ons de vrouwen van Itaalje roemen
 Om schoonheid, waar de hoogstgekleurde lof
 Des besten reednaars dof bij werd, en 't beeld
 Van Venus of Minerv', hoe slank en edel,
 Hoe bovenaardsch van stal, misvormd bij scheen;
 Om haren geest, dien kostelijken schat
 Van al de schoone gaven, waar de man
 De vrouw om mint; dan nog dien huwlijkshaak,
 Bevalligheid, die 't oog gevangen neemt, —

CYMBELINE.

Gij wekt mijn ongeduld, kom tot de zaak.

JACHIMO.

Ik zal 't maar al te snel, tenzij gij zelf
 Uw leed verhaasten wilt. — Deez Posthumus,
 (Geheel een edelman, ook in de liefde,
 En door een koningsdochter uitverkoren)
 Nam eindlijk 't woord, niet om iets af te dingen
 Van onzen lof (daarin was hij zoo kalm
 Als zelfbewuste deugd); hij schetste alleen
 Zijn gade ons af; en waar' dat beeld, zooals
 Zijn tong het schiep, bezielde, dan hadden wij
 Op keukendeerns gesnoefd, òf zijn lof deed
 Ons stomme onnooz'len blijken.

CYMBELINE.

Kom, ter zake!

V. 5.

JACHIMO.

De kuischheid uwer dochter — hier begint het:
 Hij sprak als waar' Diana in haar droomen
 Min rein dan zij; zij, zij alleen was kuisch;
 Waarop ik twijflend sprak, ellending ik!
 Goud zettend tegen dezen, dien hij toen
 Aan d' eed'len vinger droeg, dat ik die kuischheid
 Zou winnen en, tot echtbreuk haar verleidend,
 Dien ring verwerven. Hij, als edelman,
 Niet minder vast vertrouwend op haar eer,
 Dan zij bleek waard te zijn, verwedt deez' ring,
 En had dit ook gedaan, waar' 't een karbonkel
 Van Phoebus' rad geweest, ja kon het doen
 Zelfs met de waarde van de zonkar zelf.
 Ik jil toen na Brittanje; — mooglijk, Heer,
 Herinnert ge u, dat ik uw hof bezocht,
 Waar mij uw kuische dochter kennen deed,
 Wat hemelsbreed verschil er tusschen liefde
 En lagen lust bestaat. Toen zoo mijn hoop,
 Doch mijn verlangen niet, vervlogen was,
 Begon mijn zuidlijk brein in 't minder sluwe
 Brittanje zijn verleidingswerk, gemeen
 En laag, maar voor het snoode doel voortrefflijk;
 In 't kort, mijn plan gelukte zoo, dat ik
 Met schijnbewijzen wederkwam, genoeg
 Om d' eed'len Leonatus dol te maken
 En hem 't geloof te ontnemen in hare eer,
 Door allerlei verhalen, door 't verslag
 Van schilderwerk, tapijten, door haar armband
 (O list, die mij dien gaf!), zelfs door een heimlijk
 Merkteeken aan haar borst; zoo moest hij denken,
 Dat zij 't verbond van kuischheid had verscheurd,
 En wel voor mij; waarop toen Posthumus —
 Mij dunkt, ik zie hem daar — —

POSTHUMUS (*vooruitkomende*).

Dat doet gij ook,
 Romeinsche duivel! — Ik onnoozle dwaas,
 Aartsmoordenaar, dief, elk woord dat passend is
 Voor elken vuigen schurk, die was en is
 En wezen zal! — Geve een rechtvaardig rechter
 Mij koord of dolk of gift! Gij koning, zend
 Na vindingrijke foltraars; ik, ik ben 't,
 Die al wat afschuw wekt op aard veredel
 Door erger wandaad. Ik ben Posthumus,
 Ik moordde uw dochter; — lage schurk, ik lieg,
 Een mind'ren schurk dan ik gaf ik den last,
 Een tempelschenner, tot de daad; — de tempel
 Der deugd was zij, ja meer, die godheid zelf.
 Bespuw mij, steenig mij, werp mij met slijk,
 Hits honden op mij aan; noem iedren schurk
 Nu Leonatus Posthumus; de naam
 Van schurk zij minder eerloos! — Imogeen!
 Mijn vrouw, mijn ziel, mijn leven! Imogeen!
 O, Imogeen! o Imogeen!

IMOGEEN.

Wees kalm, Heer, hoor mij, hoor!

POSTHUMUS (*haar wegslaan*).

Zal dit een schouwspel zijn? Gevloekte page,
 Daar ligt uw rol! (*Zij valt.*)

PISANIO.

O, helpt mij, helpt mij, allen,
 't Is mijn en uw meesteres! — Heer! Posthumus!
 Nooit dooddet ge Imogeen dan nu! — Help, help
 Mijn eed'le vrouwe!

CYMBELINE.

Draait hier alles rond?

POSTHUMUS.

Wat duizling grijpt mij aan?

V. 5.

PISANIO.

Ontwaak, princes!

CYMBELINE.

Is 't zoo, is 't waar, dan willen mij de Goden
Door vreugde dooden.

PISANIO.

Eedle vrouw, hoe is 't?

IMOGEEN.

Weg, uit mijn oogen!
't Was gift, dat gij mij gaaft; weg, moordenaar!
Weg, adem niet waar vorsten zijn!

CYMBELINE.

De stem van Imogeen!

PISANIO.

O, mijn gebiedster,
Der Goden bliksem moog mij treffen, als
Ik 't middel, dat ik u bij 't scheiden gaf,
Niet kostlijk dacht; mij gaf 't de koningin.

CYMBELINE.

Nog nieuwe schuld?

IMOGEEN.

Mij was het gift.

CORNELIUS.

O, Goden! —

'k Vergat te melden, zij beled nog dit,
En 't redt uw eer: „indien Pisanio,” sprak ze,
„Zijn meesteres het middel gaf, dat ik
„Als sterkend prees, dan heeft hij haar bediend,
„Als waar' ze een rat.”

CYMBELINE.

Hoe zoo, Cornelius?

CORNELIUS.

Vaak drong de koningin, Heer, bij mij aan,
Dat ik haar gift zou mengen; zij gaf voor,

Dat zij haar weetlust wou voldoen, door 't dooden
 Van hond en kat en dergelijk gespuis;
 'k Vertrouwde 't niet, waarom ik haar, beducht
 Dat zij 't op eedler wezens mocht beproeven,
 Een schaadloos mengsel gaf, dat plotseling
 Het leven schorst; maar korten tijd daarna
 Neemt ieder levenswerktuig ongedeerd
 Zijn taak weer op. — Hebt gij daarvan gebruikt?

IMOGEEEN.

Waarschijnlijk wel, want ik was dood.

BELARIUS.

Mijn knapen,

Zoo dwaalden wij.

GUIDERIUS.

Voorzeker, 't is Fidelis.

IMOGEEEN.

Waarom verstiet gij zoo uw echte vrouw?
 Denk nu, dat ge op een hooge rotspunt staat
 En stoot nog eens mij van u. (*Hem omarmend.*)

POSTHUMUS.

Hang als een vrucht, mijn ziel, hier, tot de boom
 Gestorven is!

CYMBELINE.

Hoe nu, mijn vleesch en bloed, mijn kind, ben ik
 Dan niets voor u? Moet ik slechts toezien hier?
 Hebt gij geen woord voor mij?

IMOGEEEN (*knielt*).

Uw zegen, vader!

BELARIUS (*tot GUIDERIUS en ARVIRAGUS*).

't Was recht, dat gij dien jongling zoo bemindet,
 'k Berisp u niet.

CYMBELINE.

Wijwater mogen u
 De tranen zijn, die 'k stort! O, Imogeen,
 Uw moeder stierf.

IMOGEEEN.

Het doet mij leed, mijn vader.

CYMBELINE.

O, zij was slecht en 't is haar schuld alleen
Dat zoo ons weerzien is. Doch ook haar zoon
Verdween, maar hoe en waar, weet niemand.

PISANTIO.

Vorst!

Thans vrij van vrees, spreek ik ronduit. De prins
Kwam, toen mijn eed'le vrouw verdwenen was,
Met uitgetogen zwaard tot mij, en zwoer,
Zoo 'k hem niet zeide, welken weg zij nam,
Schuimbekkend mij den dood. Gelukkig had ik
Een brief van mijnen heer, die hem misleidde
Haar in 't gebergt' bij Milford te gaan zoeken;
Hij ijde, als razend, in mijns meesters kleedren,
Die hij mij afdwong, heen, met schandlijk plan:
Hij zwoer mijn eed'le vrouw haar eer te rooven
In dat gewaad; wat verder van hem werd,
Vernam ik niet.

GUIDERIUS.

Laat mij 't volenden; ik

Versloeg hem daar.

CYMBELINE.

Verhoeden dat de Goden!

O, laat uw goede daden van mijn lippen
Geen smaad'lijk vonnis oogsten! Wakkre knaap,
Herroep het weer.

GUIDERIUS.

Ik zeide 't, en ik deed het.

CYMBELINE.

Hij was een prins.

GUIDERIUS.

Een zeer onwaardige. Wat hij mij deed
Was gansch niet prinslijk, want hij tergde mij

Door schimpen — brulde zoo de zee mij toe,
Ik vloog haar aan; — ik hieuw het hoofd hem af,
En ben verheugd, dat hij thans hier niet staat
En dit van mij vertelt.

CYMBELINE.

Gij doet mij leed;

Gij spraakt uw eigen vonnis uit; de wet
Eischt uwen dood.

IMOGEEN.

Dat lichaam zonder hoofd

Hield ik voor mijn gemaal.

CYMBELINE.

Hier, boeit den dader

En voert hem weg.

BELARIUS.

Een oogenblik, mijn vorst;

Deez man is beter dan dien hij versloeg,
Van afkomst edel als gij zelf, en deed
Veel meer voor u, dan heel een bende Clotens
Ooit kon bevechten. — (*tot de wacht.*) Laat zijn armen vrij;
Voor banden zijn zij niet.

CYMBELINE.

Wat, oude krijger,

Wilt gij uw loon, nog onbetaald, verbeuren
Door onzen toorn te wekken? Hoe! in stam
Aan ons gelijk?

ARVIRAGUS.

Dit was te veel gezegd.

CYMBELINE.

Gij sterft er voor.

BELARIUS.

Wij drieën willen sterven;

Maar eerst bewijs ik, dat van ons toch twee
Zoo goed zijn als ik heb geroemd. — Mijn zoons,
'k Moet thans onthullen, wat voor mij gevaar,
Doch u, gelukkig, heil brengt.

ARVIRAGUS.

Uw gevaar

Is 't onze.

GUIDERIUS.

En ons heil 't zijn.

BELARIUS.

Welaan!

Geef oorlof, groote vorst; — gij hadt eenmaal
Een onderdaan, Belarius genoemd.

CYMBELINE.

Wat wilt gij? een verrader en een balling!

BELARIUS.

Hij is het, heer, die u deez grijze haren
Thans toont; een balling, ja; maar zeker, 'k weet niet,
Waarom verrader.

CYMBELINE.

Voert hem weg; hem redt

De gansche wereld niet!

BELARIUS.

Vorst, niet te heftig!

Voldoe mij eerst het pleegloon van uw zoons,
Al spreekt gij ook verbeurdverklaring uit
Zoodra 't betaald is.

CYMBELINE.

't Pleegloon van mijn zoons?

BELARIUS.

Vergeef me, ik ben te plomp en driest. Ik kniel,
Heer, thans voor u, en rij's niet op, al eer
'k Mijn zoons tot hooger stand bevorderd zie;
Spaar dan den ouden vader niet. Mijn vorst,
Die jonge lieden, die mij vader noemen
En zich mijn zonen wanen, zijn het niet;
Zij zijn de vrucht van uwe lendnen, Heer,
Uw eigen vleesch en bloed.

CYMBELINE.

Mijn zonen, zij?

BELARIUS.

Als van uw vader gij. Ik, de oude Morgan,
 Ik ben Belarius, dien ge eens verbandet;
 Uw machtspreuk was mijn heel vergrijp, mijn straf,
 En heel mijn hoogverraad; mijn onrecht was
 Onrecht te lijden. Hier deez' eed'le prinsen
 (Dát zijn ze en zóó) heb ik deez' twintig jaar
 Nu opgevoed; zij weten, kunnen, willen,
 Wat ik hun leeren kon; 't is u bekend,
 Wat man ik ben. Euryphile, hun voedster,
 Die 'k om den roof tot vrouw nam, stal de kindren,
 Toen ik verbannen werd; ik drong ze er toe,
 Omdat ik reeds vooraf de straf ontving,
 Voor wat ik toen misdreef. De straf voor trouw
 Deed mij verrader zijn; hoe smartlijker
 Dit zwaar verlies u trof, te beter trof
 De roof zijn doel. Maar hier, genadig vorst,
 Hergeef ik u uw zoons; en ik verlies
 De liefste metgezellen van de wereld;
 De zegen van den hemel boven ons
 Valle op hun hoofd als dauw! Want zij zijn waard
 Als sterren hem te sieren.

CYMBELINE.

Weenend spreekt gij,

Maar wonderbaarder nog dan wat gij meldt
 Is wat gij drieën mij volbracht. 'k Verloor
 Mijn zoons. Als deez' het zijn, kan ik mij nooit
 Twee beet'ren wenschen.

BELARIUS.

Nog een enkel woord:

Deez' jongling, dien ik Polydorus noem,
 Is, eedle vorst, uw zoon Guiderius,

v. 5.

En deez, mijn Cadwal, uw Arviragus,
 Uw jongste zoon; hij was gewikkeld, heer,
 In een zeer rijken mantel, 't eigen werk
 Der koningin, zijn moeder; lichtlijk kan ik
 Dien toonen als bewijs.

CYMBELINE.

Guiderius had
 Een teeken aan den hals, een roode ster,
 Een wonderbare vlek.

BELARIUS.

Hij is het, Heer,
 Die hier den stempel draagt, waarmee natuur
 Uit wijze goedheid hem begiftigd heeft
 Als teeken ter herkenning.

CYMBELINE.

O, 'k ben moeder
 Van drielingen! En blijder nooit begroette
 Een moeder haar herstel! — Gezegend gij,
 Die, eens zoo wonderbaar uw kreits ontruikt,
 Er thans weer heerschen moogt! — O, Imogeen!
 't Kost u een koninkrijk.

IMOGEEN.

Neen, vader, neen,
 't Schenkt mij twee werelden. — Mijn lieve broeders,
 Welk wederzien! Ontken nu nooit, dat ik
 Niet warer spreek; gij noemdet mij uw broeder,
 En 'k was uw zuster slechts; ik noemde u broeders,
 Gij waart het inderdaad.

CYMBELINE.

Wat, kent ge elkaar?

ARVIRAGUS.

Ja, vader, ja!

GUIDERIUS.

En liefde bond ons saam,
 Van d' eersten blik, totdat wij dood hem waanden.

CORNELIUS.

Door 't gift der koningin.

CYMBELINE.

O, wondre neiging!

Wanneer verneem ik alles nog? Deez schets,
 Zoo haastig, duidt het overrijke takwerk
 Nauw aan, dat ik nog volgen, kennen moet.
 Waar leefdet gij en hoe? En wanneer kwaamt ge
 Bij deez' Romein in dienst? Waarom en hoe
 Verliet ge uw broeders, hoe troft gij hen aan?
 Waarom uw vlucht van hier? Waarheen? Dit alles,
 En wat u drieën tot den oorlog dreef,
 Ja meer, veel meer nog heb ik na te vragen,
 En al wat daarmee samenhangt te volgen,
 En stap voor stap. Maar 't is nu tijd noch plaats
 Voor zulk een onderzoekend vragen. Zie,
 Daar ankert Posthumus bij Imogeen,
 En lieflijk werpt haar oog zijn bliksemstralen
 Op hem, haar broeders, mij, haar heer, en treft
 Een elk met vreugde, en ieder geeft haar antwoord
 Op andre wijs. — Verlaten wij dit veld,
 En vullen wij met offerrook de tempels. —

(tot BELARIUS.)

Gij zijt mijn broeder, nu en voor altoos.

IMOGEEN.

Gij zijt mijn vader ook; ik dank het u
 Dat ik deez dag aanschouw.

CYMBELINE.

Nu juub'len allen,
 Slechts die in keetnen niet; zij mogen juichen
 En deelen in ons heil.

IMOGEEN.

Mijn goede meester,
 Ik blijf u thans nog dienen.

LUCIUS.

Heil u, heil!

CYMBELINE.

Die arme krijgsknecht, die zoo vorstlijk vocht,
Hoe waar' hij welkom in deez' kring, hoe gaarne
Hadd' ik hem dank gebracht!

POSTHUMUS.

Ik ben, mijn vorst,
Die krijgsknecht, die bij deze drie zich voegde,
In armen dosch; die paste voor het doel,
Dat ik voor oogen had. — Getuig het, Jachimo,
Dat ik het was; gij laagte ter aarde; ik kon
U 't leven nemen.

JACHIMO (*knielend*).

Weder lig ik voor u;

Mij drukt thans mijn bezwaard geweten neer,
Als toen uw heldenkracht. Neem, neem mij 't leven,
Zoo vaak door mij verbeurd; maar, eerst uw ring,
En hier den armband der getrouwste gade,
Die immer trouwe zwoer.

POSTHUMUS.

Kniel niet voor mij;
De macht, die 'k op u heb, is u te sparen,
En heel mijn wrok, u te vergeven. Leef,
Behandel andren beter.

CYMBELINE.

Eedle taal!

Mijn schoonzoon doet mij zien, wat edel is.
Vergiffenis voor allen!

ARVIRAGUS.

Heer, gij hielpt ons,
Alsof ge u waarlijk broeder van ons achtet;
Heil ons, dat gij het zijt!

POSTHUMUS.

Ik dank u, prinsen. — Beste heer uit Rome,
 Roep uwen wichlaar. 't Was mij in den slaap,
 Alsof op zijnen arend Jupiter
 Aan mij verscheen en met hem andre geesten,
 Van mijn geslacht. Bij mijn ontwaken vond ik
 Deez' schriftról op mijn borst; haar inhoud is
 Zoo duister voor 't begrip, dat ik den zin
 Niet vatten kan. Dat hij zijn kunst ons toon'
 En ons die taal verklaar'!

LUCIUS.

Philharmonus!

WICHELAAR.

Hier, eedle heer.

LUCIUS.

Lees en verklaar den zin.

WICHELAAR.

(leest.) „Wanneer dat een leeuwenwelp, zich zelve on-
 „bekend, zal vinden zonder te zoeken en door
 „een zachte lucht omarmd zal worden; en wan-
 „neer van een statigen ceder takken afgehouden
 „zijn en deze, na vele jaren gestorven te zijn
 „geweest, zullen herleven, met hun ouden stam
 „hereenigd worden en met nieuwe kracht groeien;
 „dan zal het lijden van Posthumus een einde
 „nemen, Brittanje gelukkig zijn en in vrede en
 „overvloed bloeien.”

Gij, Leonatus, zijt de leeuwenwelp;
 De eenvoudige verklaring van uw naam,
 Als Leo-natus, drukt dit duidelijk uit;

(tot CYMBELINE.)

Uw kuische dochter is die zachte lucht,
 Wij zeggen *mollis aër*, uit *mollis aër*
 Wordt *mulier*, en *mulier* duidt aan

(tot POSTHUMUS.)

Uw trouwe, pas herkregeu gâ, die u,
 De orakeltaal verklarend en vervullend,
 Toen gij u zelf niet waart en haar niet zocht,
 Omarmde als zachte lucht.

CYMBELINE.

Dit laat zich hooren.

WICHELAAR.

Die trotsche ceder, koning Cymbelin',
 Hij is uw beeld; uwe afgehouden takken
 Zijn uwe zonen, die Belarius stal,
 Die, vele jaren dood gewaand, herleefden,
 Zich voegden aan hun stam en, nieuw ontspruitend,
 Brittanje vrede en voorspoed spellen.

CYMBELINE.

Thans

Zij vrede 't eerste woord; want, Lucius,
 Schoon overwinnaars, buigen we ons voor Caesar
 En voor 't Romeinsch gezag, en zullen weer
 Als vroeger cijns voldoen; die 't ons ontried,
 Het was mijn booze geest, de koningin,
 Thans, met haar zoon, rechtvaardig maar gestreng,
 Door 's hemels wraak getroffen.

WICHELAAR.

De hemelmachten zelve stemmen in
 En juichen dezen vrede toe. 't Gezicht,
 Dat ik aan Lucius kond deed, — vóór den slag,
 Thans nauw beslist, — is op dit oogenblik
 Geheel vervuld; want de adelaar van Rome,
 Van 't zuid na 't west op breede wieken zwevend,
 Ontsteeg aan 't oog, tot hij in zonnegloed
 Verdween; zoo zou de keizers-arend,

De groote Caesar, ook zijn majesteit
Hereenen met den glans van Cymbelin',
Die hier in 't westen straalt.

CYMBELINE.

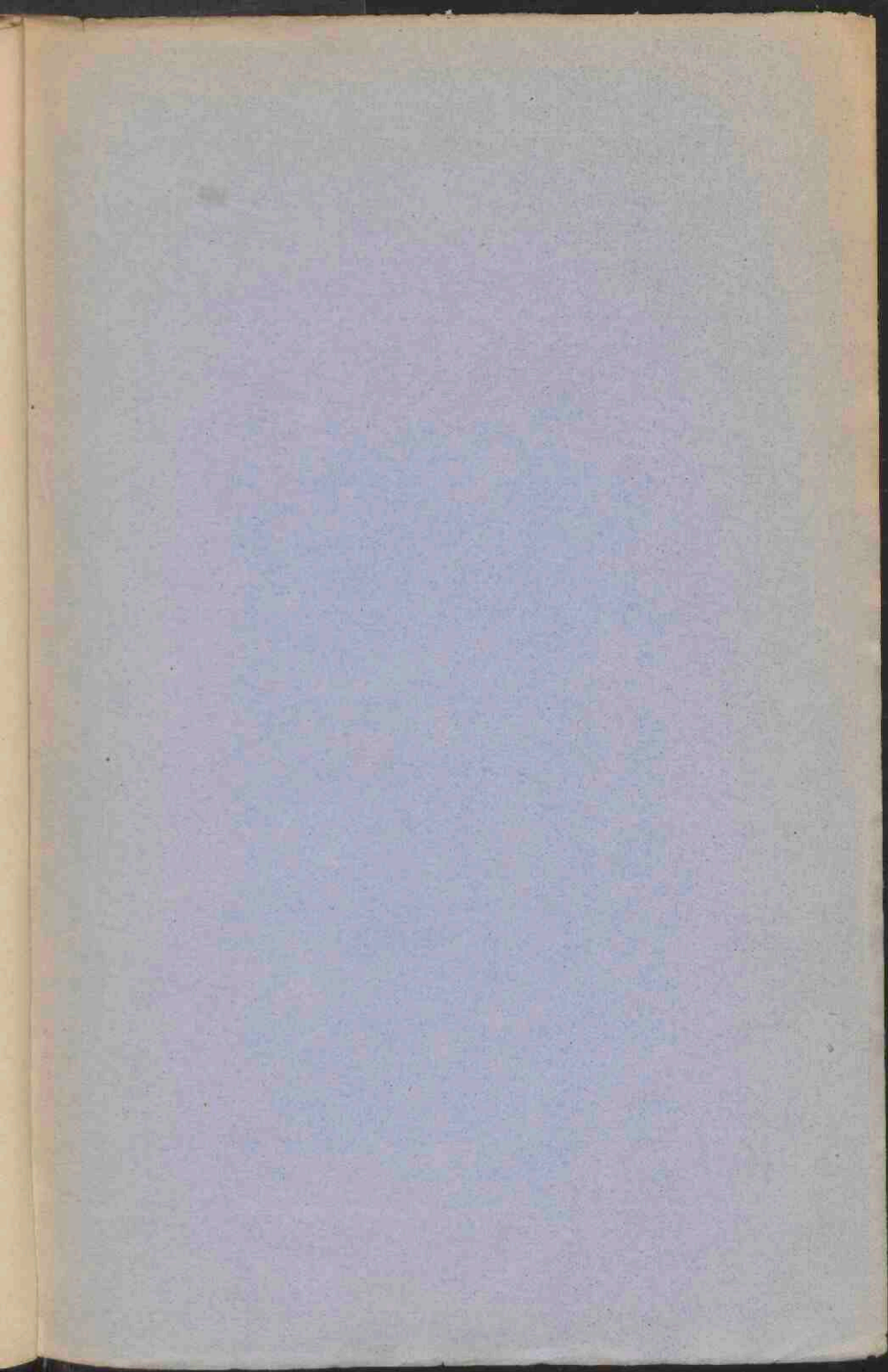
Den Goden eer;
En de offerrook stijg' krinklend tot hun zetel
Van onze heilige outers! Roept den vreê
Alom nu uit. Trekt op, laat aan de spits
't Romeinsche en 't Britsche legerteeken waaien,
Tot vreê vercend; door Lud's stad ga de tocht!
In 't heiligdom des grooten Jupiters
Bezeg'len wij den vreê met offerfeesten. —
Trekt op dan! — Nooit besloot nog 't oorlogswec,
Eer 't bloed was afgewasschen, zulk een vreê.

(Allen af.)

VERBETERINGEN.

Hoewel ik met alle zorg de proeven meende te hebben nagezien, bleek het, dat mij toch eenige onnauwkeurigheden waren ontsnapt, voornamelijk wat de interpunctie betreft, en dat nog enkele andere verbeteringen waren aan te brengen; ik laat ze hier volgen.

Blz.	14	reg.	10	v. o.	<i>staat: is lees: is;</i>
"	23	"	3	v. b.	<i>leze men aldus: Is 't laakbaar (als gij mij niet duivelsch acht),</i>
"	26	"	5	v. o.	<i>staat: zij alleen, lees: zij alleen, —</i>
"	32	"	16	v. b.	" wie " wien
"	43	"	2	"	" kunstig fijne <i>lees: fijne of</i> verfiijnde
"	44	"	13	v. o.	<i>leze men aldus: Ik weet, zij heeft haar vrouwvolk bij zich. Wat?</i>
"	56	"	9	"	<i>staat: oog, lees: oog;</i>
"	61	"	2	v. b.	" laken " deken
"	62	"	5	"	" weerstaat <i>lees: weerstaat —</i>
"	63	"	6	"	" godinne, " godinne —
"	81	"	8	"	" druppels! Mocht <i>lees: druppels; mocht</i>
"	81	"	9	"	" zijn; <i>lees: zijn!</i>
"	89	"	13	v. o.	" hart, " hart.
"	89	"	8	"	" Goden " Goden!
"	99	"	17	"	" zag hen, <i>lees: zag hem,</i>
"	100	"	4	"	" ramp " romp
"	105	"	13	v. b.	" eens, <i>lees: eens;</i>
"	108	"	10	"	" bedgenoot. <i>lees: bedgenoot!</i>
"	108	"	8	v. o.	" weg. " weg!
"	108	"	7	"	" Hecuba, " Hecuba
"	113	"	7	v. b.	<i>lees: ik zal het u ontwingen</i>
"	129	"	1	v. o.	en blz. 130 reg. 1 v. b. <i>leze men</i> Zijn vogel schikt
					Zich de eeuwige wieken glad
"	135	"	10	v. b.	<i>staat: minder den lees: minder dan</i>

SNELPERSDRUK VAN P. BEITSMA, DEVENTER.

